

Metro Çukuruna 'Kim' Düştü?

Fotoğraf: <http://www.ekoayrinti.com>

18. YILINDA METRO KAZILARI YENİDEN BAŞLADI; İLK KURBAN KADİR SEVİM

25 Haziran'dan itibaren, Ankara'nın en önemli ulaşım akslarından biri olan İnönü Bulvarı, Metro inşaatı sebebiyle trafiğe kapatılacaktı. 22 Haziran'da, Metro inşaatı üzerinde meydana gelen göçük Kadir Sevim isimli bir Ankaralıyı yutunca yol planlanandan 3 gün önce kapandı. Tüm yaz boyunca da kapalı kalacak. Ne zaman açılacağını belirtmemiş olması tek başına plansızlığın, keyfiliğin ve kentliye olan saygısızlığın göstergesi.

Bulvarı Kapatmak Zorunluluk Değil, Tercihtir!..

Ayhan Çelik, >> s.3

KESK'e Darbe

Yaşar Seyman >> s.5

Ankara Barınma Hakkının Takibinde

Nur Yılmazlar-Besim Can Zırh >> s.6

Tek Rakibim THY! Yahut Tek Yol Dayanışma

Hatice Kapusuz >> s.7

Türkiye'nin Haziranı

Doğaç Mirza >> s.9

Bir Yaz Dönümü ...

Ezgi Vardal >> s.20

Hisar'dan Ahmet

Fusun Çiçekoglu >> s.22

Kürtaj Yasağına Karşı Kadınlar Sokakta!

Her ne kadar yasal olsa da bunca zaman hep üstü kapatılan, yok sayılan kürtaj konusunu biz kadınlar, feministler onca zaman dillendirip görünür olsun isterken, başbakan hepimizin akıl ve hayal sınırlarını zorlayacak açıklamalarıyla bir anda bunu başardı. Gerçekten kim hayal edebilirdi ki bir gün herkes kürtajı konuşacak ve kürtaj kelimesi cinayet ve Uludere'yle yan yana anılacak!?

Selda Tuncer >> s.8

Ankara Anadolu'nun Özetidir

Yüksel Aksu 1966 yılında Muğla'da dünyaya gelmiş. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema-Televizyon Bölümü'nü bitirdikten sonra aynı Üniversitede Yüksek Lisans yapan Yüksel Aksu öğrencilik yıllarında pek çok kısa film ve belgesele imza atmış.2006'da yapım ve yönetmenliğini yaptığı "Dondurmam Gaymak" filmini 100 bin dolarlık küçük bir bütçe ve profesyonel olmayan oyuncularla çeken Aksu bu filmle İstanbul Film Festivali'nden "Jüri Özel Ödülü" ve Gerard Depardieu'nun övgüleriyle çıkmış. Söyleşi: Efekan Tan >> s.19

Renkli Bir Macera:

Siyah Beyaz gazetesi

Çok saçma bir ekiptik. Ben, kültür bakanının adını bilmeyen bir kültür sanat editörü, kafayı büyük fotoğraf kullanmaya takmış Alper Fidaner, fotoğraf editörümüzü. Tanju Günseren ekonomi, Yusuf Al spor. Şengün Kılıç haber müdürümüz, Kemal Can da kafayı haberle yorumu ayrı vermeye takmış yazışleri müdürümüz. Volkan Aytar, Çağla Kalafat, Aras Özgün, Barış Bıçakçı, Murat Meriç, Oğün Duman, Cengiz Erdoğ, Ercüment Alhan, Mehmet Fehmi İmre gibi arkadaşlarımız da vardı ekipte. Tedavisi mümkün olmayan bir kombinasyon...

Metin Solmaz >> s.20

İş Sağlığı, İşçi'nin Sağlığını Ezer, Geçer

Resmi verilere göre, 2011'de 1563 kişi iş kazası nedeni ile öldü. Bunların birçoğunun, işverenin alması gereken ama almadığı önlemler nedeniyle oldu. Bunların birçoğu "iş cinayeti" olarak adlandırılmalıdır. Bu ölümlerin hiçbirisi başbakanın söylediği gibi "kader" değildir. Hiçbir ölüm "bu işlerin doğasından" kaynaklanmaz.

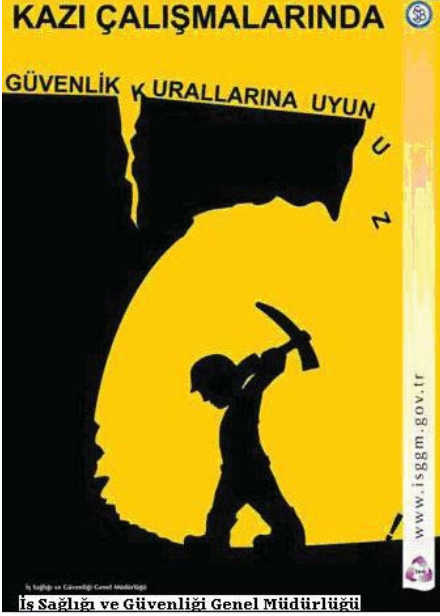
Aydın Bodur >> s.2

İki Afiş Arasındaki Fark: İş Sağlığı, İşçi'nin Sağlığını Ezer, Geçer:

Aydın Bodur

Yukarıda resimlerden ilki, hükümet kaynaklı bir web sitesinden alındı. Web sitesi "İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ MÜDÜRLÜĞÜ"ne ait. Dikkatinizi çekti mi: derdi, iş kazalarının, işçi ölümlerinin, meslek hastalıklarının azaltılması olduğu söylenen müdürlüğün ismi: "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Müdürlüğü" değil! Müdürlüğün ismi, niyetin ne olduğunu açık ediyor: öncelikli olan işçi değil, işin kendisi! Önemli olan, işin sağlığı, işin verimliliği; yoksa kim takar işçinin sağlığını, hayatını! Eğlenceli bir komedi gibi! Resim de çok eğlenceli; Nasrettin Hoca'nın fıkralarından fırlamış gibi? Hoca'nın bindiği dalı kesmesi misali: işçi,

kamu olsa yapımı 7-10 yıl sürerdi... 465 milyon dolarlık emsallerine göre daha düşük maliyeti ile ayrıca rekor kırdık." Aynı işyerinde (Alkumru Barajı) çalışan işçilerin anlatımına göre ise, bir çok işçi, günde en az 12-16 saat, çift vardiya çalışır. O acele arasında küçük bir detay atlanır. Çünkü o anlayışa göre önlem almak maliyetlidir. İskele çöker; işçiler ölür. Patronun bu sözlerini okurken, başka bir iş bitirme rekoruna koşan başka bir barajın inşaatında, drenaj kapağının patlaması sonucu ölen onlarca işçi gelir insanın aklına. Drenaj kapaklarında sorun olmasına karşın önlemler alınmadan, hızla su tutturulan barajın kanallarında işçiler

üzerine çökeceğini "bile isteye" kazmaya devam ediyor! Resme bakıldığında, fail belli: kazayı yapan işçi! Belli ki işçi, ya kasten ya da kişisel dikkatsizlik sonucu kazalara neden olmaktadır. Fail, işçi olduğuna göre, uyarıyı da ona yapmak gerek!

Hükümet üyelerinin de katıldığı açılışlardan bilirsiniz: işi bitiren patron, gururla konuşur, hani: "1750 kişiyle, günde 2 vardiya çalışıldı. Hedefe kilitlendik, 2010 yılı sonunu hedef koyduk ve 500 milyon metreküp beton dökülen bu barajı 36 ayda tamamladık. Bu bir Türkiye rekoru değil, dünya rekorudur. Bunu normal şartlarda özel sektörde bir yatırımcı 5 yıldan önce bitiremezdi. Yatırımcı

çalışmaya devam ederler. "Belli ki, onlar da dikkatsizlik etmiştir"! Sulara sellere kapılırlar. Mantık, İş Sağlığı ve Güvenliği Müdürlüğü'nün ki gibi olunca, bir afiş de onlar için yapmak gerekir; ölmemeleri için: "can yeleklerinizi takmadan drenaj kanallarında çalışmayın"!?

9 ve 10 Haziran'da Elektrik Mühendisleri Odası'nda bir Çalıştay düzenlendi. Çalıştayın afişinde Erzurum Aşkale'de suyun ortasındaki elektrik direğine deniz bisikletiyle gitmeye çalışıp donarak ölen işçilere gönderme vardı. EMO'nun bilirkişi incelemesinde bu kazalar "ölü canlar üzerinden yükseltelen piyasanın ortaçağ sömürgeci zihniyetinin geri döndürüldüğü vahşi kapitalizm uygulamaları" olarak adlandırılmıştı. Çalıştayın ismi olması gerektiği gibiydi: İŞÇİ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ÇALIŞTAYI. Öyle ya: eğer dert, işçi sağlığı ise, önce isminden başlanmalıydı. EMO Başkanı Göltaş, yaptığı konuşmada: 2011'de yaşanan resmi verilere göre 1563 kişinin öldüğü iş kazasının birçoğunun, işverenin alması gereken ama almadığı önlemler nedeniyle olduğunu ve dolayısıyla yaşanan ölümlerin bu önlemlerin alınmamasından kaynaklandığını ve birçoğunun "iş cinayeti" olarak adlandırılması gerektiğini söyledi. Bu ölümlerin hiçbirinin başbakanın söylediği gibi "kader" olmadığını, hiçbir ölümün "bu işlerin doğasında" olmadığını belirtti.

Göltaş, işçi ölümlerinin altında yatan en önemli nedenin sağlıklı ve güvenli çalışmanın bir "maliyet" olarak görülmesinden kaynaklı olduğunu belirtti ve "sermaye bu yüzden 'işçi sağlığı' yerine 'iş sağlığı' kavramını kullanıyor. Yani işçilerin değil işin sağlığı, işletmenin verimliliği ön planda tutuluyor" dedi. Göltaş, AKP döneminde işçilerin can güvenliğini sağlayacak denetimlerin sıklaştırılması yerine küresel rekabet yani işletmelerin karlılığı gerekçe gösterilerek emekçileri koruyan mevcut düzenlemelerin dahi ortadan kaldırıldığına dikkat çekti, "Zaten piyasaya açılmış bulunan işçi sağlığı ve güvenliği alanı, şu an Meclis'te görüşülecek olan 'İş Sağlığı ve Güvenliği Yasa Tasarısı' ile tamamen sermayenin ellerine bırakılıyor" diyerek tepki gösterdi.

İnsan, Doğa ve Emek İçin...

Koray Doğan Urbarlı

Doğada neredeyse, temiz bir şekilde akan bir tek damla su kalmadı. Ya zehir saçıyor sular ya da boruların içerisinde HES'lerde, pet şişelerin içerisinde ellerde. Bir tanesinin bile ne kadar ölümcül olduğu ortadayken, iki de yetmez üç tane olacak denen nükleer santraller...

Türkiye'nin tamamında her biri kendi çevresinde doğayı yok eden madenler. İstanbul Boğazi'ne yapılması planlanan üçüncü köprü, üçüncü köprü'nün ve getireceği yapılaşmanın ayakları altında yok olacak binlerce ağaç ve o bölgedeki milyonlarca canlı... Düşüğü söylenen işsizlik oranının yanında, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 20 artan işsizlik yardımı başvuruları... İşsizliğin getirdiği yoksulluk, adaletsizlik ve sosyal eşitsizlik... Kredi kullanımındaki rekor artışlar, yani büyük borçlanma ve borca dayalı tüketim... Rekor sadece işsizlik de değil. Ankara tarihinin en sıcak haziran ayını geçirdik. Bu rekorun da sebebi de önü alınamayan tüketim.

Bu durumun hep böyle gidemeyeceği ortada. Artık ekolojik, ekonomik ve sosyal kriz, hem Dünya için, hem de Türkiye için sürdürülebilir ve daha da önemlisi katlanılabilir düzeyin çok ötesine geçti. Sorunlar kendisini dayatıyor, sorunlar yakıyor. Dünya sokakları ısınıyor. Bu sorunlara çözümler bulma umuduyla hareket eden insanlar aylardır bir çaba içerisinde. Somut sorunlara, somut çözümler üretecek siyasi bir odak oluşturmak için... Anadolu'nun 35 noktasında toplantılar düzenlediler, binlerce insanla ekolojiyi ve demokrasiyi konuştular. Sonuç olarak siyasette Yeşil Hareket'in temsilcisi olan Yeşiller Partisi ile özgürlükçü sol geleneğin temsilcisi Eşitlik ve Demokrasi Partisi'nin birleşme projesi çıktı. Odağında insan, doğa ve emek olacak bir yeşil sol parti...Anadolu'nun en ücra köşesinden, gezegenimize kadar her soruna yanıt aramak isteyen bir hareket bu. Yarını bugünden kurmanın umudunu taşıyan bir hareket. Aynı o Şili halk türküsünde olduğu gibi: Yarını bugünden kuracaksın, o senin tarihin olacak."

Köyden Kente, Aracısız, Taze ve Ucuz Meyve Sebze Tahtacıörencik, Doğanbey, Ayaş Ürünleri Ankara'da, Pazarda

16 Haziran 2012, sabah saat 9. Yenişehir Pazarı'nın her zamandaki kurulma telaşına karışan farklı bir heyecan var bugün. Güdül'ün Tahtacıörencik, Doğanbey Köyleri ve Ayaş'tan gelen çiftçiler Sıhhiye pazarında tezgah kurma telaşındalar.

Daha bir gün önce toplanmış dut, kiraz, salatalık Ankaralıların beğenisine sunulacak bugün ilk kez. İlk günün acemiliği de yok değil. Tahtacıörencik köyü tartı getirmeyi unutmuş. Tezgah desen dermeçatna. Ama birbirlerinden ve Pazar esnafından aldıkları destekle onbeş dakika içinde öyle böyle kuruluyor tezgah. Dut 3 TL, kiraz 5, salatalık 1,5.

"Bizim Köyde Dut İlk Kez Satılıyor"

Tahtacıörencik Köyü Muhtarı Necati Duran, dut satmak konusunda biraz çekingen; köylerinde ilk defa satılmak üzere dut topladıklarını söylüyor laf arasında. Kendileri toplayıp kendileri yemişler şimdiye dek. Bu onlar için bir ilk ama ürünlerin kalitesinden emin. Bu öylesine bir girişim değil onlar için. Örneğin, Güdül Kaymakamlığı

desteği ile köylüye dağıtılan bin adet yumurtalık tavuk ürün vermeye başlamış. İlerleyen haftalarda yayılım ile beslenen bu tavukların yumurtalarını da tezgaha sürecekler. Onun yanında mevsimi geldikçe adaçayı, ıhlamur, kuşburnu ve her türlü sebze sıra ile yer bulacak tezgahlarında. Öncelikleri üretimin doğal, fiyatların da uygun olması.

Çankaya Belediyesi desteği ile Ankara pazarlarında yer bulan bu girişim 1000 km öteden gelen sebze mahkum olmadığımızı hatırlatıyor. Yaygınlaşmasını ve sürekli olmasını ümit ediyoruz. Açılan tezgahın ilk müşterisi olma şansını kimseye bırakmıyoruz. İki kilo dutumuzu, bir kilo kirazımızı, bir kilo salatalığımızı alıp Solfasol toplantısına doğru yola çıkıyoruz. / Solfasol

18. YILINDA METRO KAZILARI YENİDEN BAŞLADI; İLK KURBAN KADİR SEVİM METRO ÇUKURUNA KİM DÜŞTÜ?

Ayhan Çelik

25 Haziran'dan itibaren, Ankara'nın en önemli ulaşım akslarından biri olan İnönü Bulvarı, Metro inşaatı sebebiyle trafiğe kapatılacaktı. 22 Haziran'da, Metro inşaatı üzerinde meydana gelen göçük Kadir Sevim isimli bir Ankaralıyı yutunca yol planlanandan 3 gün önce kapandı. Tüm yaz boyunca da kapalı kalacak. Ne zaman açılacağını belirtmemiş olması tek başına plansızlığın, keyfililiğin ve kentliye

olan saygısızlığın göstergesi. Yolda yürürken yarılan yerin içine düşmek bir kader midir? Peki Metro hasretimizin bitmesi için bu eziyete katlanmak zorunda mıyız? İnönü Bulvarı'nın kapatılması bir zorunluluk muydu? Solfasol olarak bu soruların peşine düştük. Sorular sorulara çıktı. Yolda cevaplanması gereken bir sürü başka soru ile karşılaştık.

Pek Çok Başka Yol Daha Trafiğe Kapatılacak!

İnönü Bulvarı tek değil. Metro inşaatı gerekçesiyle birçok yolun trafiğe kapatılacağı açıklandı. Bir kısmı kapatıldı bile. Belli ki bu yaz Ankara'da günler çok daha sıcak geçecek. Evimize, işimize veya bir başka yere ulaşırken ömür törpüleyeceğiz ve bu yaz birkaç yaz kadar yaşlanacağız. Gündelik yaşamımızı bu kadar çok etkileyecek, kaosa yol açacak bir karar kentliye danışılmadan alınabilir mi? Yolların kapatılması kaçınılmaz tek yöntemmiş gibi "ey Ankaralılar,

haberiniz ola, yaz boyu ulaşım işkencesi yaşayacaksınız" babında bir açıklamayla yetinilebilir mi? 22 Haziran'da oluşan ve Kadir Sevim'i yutan "metro obruğundan" sonra yaşanan kaosun benzerinin tüm yaz boyu yaşanması ihtimali kolayca geçiştirilebilir mi?

Bulvarı Kapatmak Zorunluluk Değil, Tercihdir!..

Şehir içerisinde Metro istasyonları inşa etmek için yolları trafiğe kapatmak zorunlu değildir. Hele şehir içerisindeki tali metro istasyonlarını inşa etmek için yolları trafiğe kapatmak pek akla gelecek bir uygulama da değildir. Aslında Ankara'da baştan itibaren öngörülen metod da bu değildi. Peki nerden çıktı bu uygulama? Ulaştırma Bakanlığı ve Büyükşehir Belediyesi'nin yanıtlamak zorunda olduğu birkaç önemli soru var. İnönü Bulvarı Neden Kapanıyor? Tünel Tipi İnşaattan Neden Vazgeçildi? İnönü Bulvarı'nda inşa edilecek istasyon baştan itibaren "Tünel Tipi" istasyon değil miydi? Belediye ihalesi zamanında bu istasyonun önemlice bir kısmı yapılmamış mıydı? Konvansiyonel tünel yöntemiyle yapılan bu istasyonun yaklaşık 25 metrelik kısmı kalmamış mıydı? Cevabını bilmediğimiz sorular değil bunlar. Hepsinin cevabı "evet". Asıl cevabını bilmemiz gereken soru ise şu: Neden İnşaat Yöntemi Değiştirilerek Açık Kazı Yöntemine Geçildi? İhale sürecinde tünel tipi inşaat şartı getirilmişken, Ankara'nın batı yönündeki ana arteri (İNÖNÜ BULVARI) neden tümüyle kapatarak açık kazıyla inşaat yapılmaktadır? Bu soru akla daha büyük bir soruyu getirmektedir:

İhale Şartları **Değiştirildi mi? İnşaatı Yapan Firma Korunuyor mu?** Bakanlık ihalesinde bu istasyonun tamamlama işlerinin aç kapa yöntemiyle, yani bulvar trafiğe kapatılarak, açık kazıyla yapılacağı net olarak belirtilmiş miydi? İhalenin tümüyle tünel tipi istasyon olarak ihale edildiği yani işin İnönü Bulvarı

kapatılmadan yapılması gerektiği doğru mudur? Eğer açık kazıyla yapılmasına sonradan karar verildiyse, yani ihale koşulları esastan değiştiyse bu diğer teklif sahiplerinin ve Ankaralıların aleyhine, şimdiki yüklenici lehine çok büyük bir ayrıcalık sağlamak anlamına gelmeyecek midir? Bu değişiklik neden ve kimin isteğiyle yapılmıştır? Ankaralılar bu eziyeti ihale sonrası yapılan usulsüz bir değişiklik sebebiyle mi yaşamaktadır? Kadir Sevim bu keyfi değişiklik yüzünden mi öldü? Bir kaç da nafile soru sorarak bitirelim bu soru yağmurunu? Bu kentin bir de Valisi yok mu? Ankara Valisi Ankaralılara reva görülen bu eziyeti engellemek için ne yapmıştır? Solfasol olarak bütün bu soruların cevaplarının peşindeyiz.

Biz Bahane Değil, Metromuzu İstiyoruz!

Sonuçta, "komünist işi" gibi Türkiye icadı gerekçeler dahil, onlarca bahaneyle sağ iktidar ve belediye yönetimlerinin onlarca yıl ertelediği, geciktirdiği metro ağına bir an önce kavuşmak istiyoruz. Ankara ve diğer kentlerde önümüzde daha çok yol olduğunu da biliyoruz. Ancak Metro inşa edilirken hayatın bize zehir edilmesi gerekmediğini de biliyoruz; insanlarımızın kaybedilmesinin kader olmadığını

bildiğimiz gibi. Kürtaj mevzusuna paldır küldür giren Melih Gökçek'in Ankara'nın ortasında insan yutan obruk ve İnönü Bulvarı'nın aylarca trafiğe kapatılması konularında ortada görünmemesi, çukurun etrafından dolaşma çabası onu olanların sorumluluğundan kurtarmıyor? İnşaatını devrettiği Ulaştırma Bakanlığı'na Metro ile ilgili tüm günahlarını da devretmiş olduğunu düşünüyor olabilir. Onu günahlarından kurtaracak olanlara artık daha çok minnet duyuyor da olabilir. Ama biz artık, iş karışınca ortalıkta görünmeyen bir Belediye Başkanı, insan yutan kaldırımlar, bize eziyet edilmeden yapılabilecekken aylarca eziyet çektiren metro kazıları istemiyoruz; biz metromuzu istiyoruz!

Ankara Caddelerinde Yürümek Cesaret İster, Ölümlü Kazalar Artıyor.

Aydın Bodur

Ankara Cinnah Caddesi'nde, karşıdan karşıya geçmek, yaya geçitlerinde bile mümkün değil. Alt geçit açıldığından bu yana Cinnah Caddesi'nde, alt geçitten hızlı çıkan arabaların yayalara çarpmasıyla sonuçlanan kazalar artışa geçti. Haziran ayında en son Ahmet Taner Kışlalı'nın kardeşi Tankut Kışlalı da böyle bir kaza ile hayatını kaybetti. Daha önce de aynı caddede, İsmail Aşçıoğlu yaya olarak karşıya geçmeye çalışırken ölmüştü. Görgü tanığı bir taksici, mahkemede verdiği ifadesinde, alt geçitten çıkan arabaların "roketlenmiş gibi gittiklerini" söylemişti.

AŞTİ önünde Aytekin Tunçtekin yine yaya olarak karşıya geçmeye çalışırken, bu Haziran'da araba altında kalarak öldü. İncek'te arkadan çarpan kamyon durmakta olan kamyoneti biçti, kamyonet şöförü Muharrem Uzun, kurtarılamayarak öldü. Ayrıca Çubuk, Kazan ve Beypazarı'nda da trafik kazalarında ağır yaralanmalar oldu.

Haziran ayında bir başka ölümlü kaza da, Kanal D çalışanlarının kullandığı arabaya, Dış İşleri Bakanlığı önünde karşı yönden hızlı gelen bir aracın refüjü aşarak çarpmasıyla meydana geldi. Kazada Kanal D çalışanı Harun Bayhan öldü.

22 Haziran'da Deniz Kuvvetleri Komutanlığı önünde metro çalışmaları sırasında kaldırımda açılan iki metrelik delik, bir Ankaralıyı yuttu. Geçen Haziran'da da Ankara'nın alt geçitlerinde sellere kapılan arabaları, su altı dalgıçları kurtarmıştı.

Bu Sokağın Tadilatı Çankaya Belediyesi Tarafından Yapıl(ama)maktadır!

A. Şebnem Soysal Acar - Aktan Acar

Metro çukurları ve tamamlanmamış inşaat görüntülerine alışkın olan Ankaralılar, okulların kapanması ile birlikte, her yıl olduğu gibi bu yıl da altyapı yenileme ve asfalt çalışmaları ile karşı karşıyalar. Kentin farklı noktalarında devam eden bu çalışmalar, ilgili belediyelerin, nadiren küçük harflerle işin adını yazdıkları, her zaman büyük harflerle kendi reklamlarını yaptıkları afişlerin altında yürütülüyor.

Bu günlerde Çankaya Belediyesi sınırları içinde yeralan Bardacık Sokak ve Bağış Sokak da böyle bir "yenileme"ye sahne oluyor. Gördüğümüz sokak sakinleri ve esnaf, yürütülen çalışma hakkında kendilerine yeterli bilgi verilmediğini ifade ediyorlar. Görevlilere, ısrarlı aramalar ve uzun beklemelerden sonra ulaşıldıklarını, ancak telefonla bilgi almanın

çok zor olduğunu belirttiler. Yenileme için kazılan yolların sulanmaması ve yoğun trafik nedeni ile sokak boyunca araç bırakmak da yürümek de çok zor. Engelliler ve bebekler için sokakta yaşam imkansız. K.Esat'a yaşam veren güvercinler ve kediler ve ağaçlar toza bulanmış haldeler. Bu sokaklara cephesi olan evlerde yaşayan alerji ve astım hastaları sınırsız kapadıkları pencere ve perdelerinin arkasında kendilerini korumaya çalışıyorlar.

Bağış Sokak'ta hafta başında yapılan kazı ve söküm sonunda ortaya çıkan boru parçaları ve moloz ise savaş alanı görüntüsü yarattı.

Kaldırım üzerinde, hiçbir önlem ve uyarı olmadan açık bırakılan rögar kapağı, Türkiye'de sıkça yaşanan açık çukurlara ve rögara düşme kazalarından ders alınmadığının göstergesi.

Durum yaklaşık bir aydır böyle iken, 23 Haziran Cumartesi günü apartman girişlerine bırakılan küçük notlar ise şaşkınlığa yol açtı. Asfaltlama yapılacağını ve 24 Haziran günü ilk katın atılacağını bildiren not bir de uyarı içeriyordu: "Lütfen sokak boyunca araç park etmeyiniz!" Pazar sabahına yüksek volümlü ve azar tonlu belediye anonsları ile uyanan sokak sakinleri ise şaşkın. Belediye hizmetlerinin planlı, programlı yürütülmesi gereken bir görev olarak değil bir lütuf olarak sunulduğu düşüncesi giderek ağırlık kazanıyor. Haftalardır biriken tozun altında arabalarını bulmayı başaranlar paralı otoparklara dönüştürülen sokak ve caddelerde yer aramakla meşguller.

Kısa Kısa Haberler...

Şantiyeler Şehri Ankara: Her Yerde İnşaat Var, Her Yer Toz Duman...

AVM'ler şehri Ankara'da okulların da tatile girmesiyle birlikte, devam eden inşaatların üstüne bir de altyapı çalışmaları eklendi. Bilindiği gibi Ankara'da 10-15 yıllık binalar, iş merkezleri yıkılıp yeniden yapılıyor. İnönü Caddesi, Ayrancı, Altındağ, Çankaya sokaklarında, caddelerde, trafik şimdiden akmaz oldu. Bu yaz Ankaralı, yollarda canından bezecek.

Festivaller Tüm Hızıyla Devam Ediyor...

Haziran ayında başkentte festival rüzgarları esiyor. Beypazarı'nda Havuç Festivalinde, Havuç Güzelimiz tacını taktı. Çubuk'ta Kır Festivalinde Çağdaş Türk Müziği Korosu eserlerini sundu. Gölbaşı'nda Sevgi Şenliği yapıldı.

Ankara'nın Alışveriş merkezlerinde Shopping Fest ile esnafın kötüye giden işleri canlandırılmaya çalışıldı. Shopping Fest'e Büyükşehir Belediyesi ve hükümet düzeyinde destekler verildi. Şehiriçi dolmuş ücretleri ile YHT ücretlerinde indirimler yapıldı. AVM'lerin çevresinde gösteri merkezleri kuruldu, halkın katılımı için çeşitli etkinlikler düzenlendi, şehir içinde üstü açık tur otobüsleri, tur attı. Güvenpark'a garip sesler çıkartan plastik dinazorlar getirildi, başlarına korumalar dikildi.

İlk Kent Bostanı, Çiğdem Mahallesi'nde Kuruldu...

Çankaya Çiğdem Mahallesinde, Çiğdemim Mahalle Derneği'nin öncülüğünde kent bostanı çalışmaları başlatıldı. Mahalle Derneği'nin bitişiğindeki boş arazide, mahalle sakinlerinin elbirliği ile toprak bellendi, dikime hazır hale getirildi. Elbirliği ile sebzeler ekildi, gübrelendi. Sağlıklı bir kent yaşamı için Çiğdemim Derneği'nin çalışmaları Ankara'ya örnek gösteriliyor. Ankara için önem taşıyan bu örneğe, gelecek sayımızda daha detaylı yer vereceğiz.

A.O.Ç'de Neler Oluyor?...

Şehir Plancıları Odasına göre, Ankara Büyükşehir Belediyesi, Atatürk Orman Çiftliği arazilerini rant amacıyla yağmalamaya çalışıyor. Daha önce iki kez benzer planlarla hareket eden Büyükşehir Belediyesinin bu çabası, odaların başvurusuyla bir kez idare mahkemesinden geri dönmüştü. İkinci kez, AOÇ arazilerini imara açmaya çalışan Belediye'ye karşı odalar, bir kez daha dava açmıştı. Dava sonuçlanma aşamasındayken, Büyükşehir Belediye yönetimi bir kez daha benzer rant amaçlı kullanım için hak elde etme girişimlerinde bulunuyor. AOÇ arazileri, Ankara'nın orta ekseninde Ankaralının oksijen kaynaklarını oluşturuyor ve doğal sit alanı olarak kabul ediliyor.

Melih Gökçek'in Edepli Lafları...

Melih Gökçek, yine ağzını bozdu. Twitter'daki yapılan tartışmada, kürtaj yaptıranın aşağılayıcı olduğunu ima eden Ankara Belediye Başkanı, kürtajın yasaklanmasına dönük açıklamalarını tasvip etmeyen bir kadın takipçisine "sen çok mu kürtaj yaptırdın" diyerek hakarete varan aşağılayıcı söylemle karşılık verdi.

Halkevleri Öğrenci Kolektifinden kadınlar, bu aşağılayıcı tavır nedeniyle, bir AVM'de sıkıştırdıkları Gökçek'e yumurta atarak protesto ettiler. Kadınlar, Gökçek'in korumaları tarafından şiddetle tartaklandılar.

Kızılay – Kuğulu Park Arasında Dış Cepheler Tektişlecek mi?...

Atatürk Bulvarı üzerinde Kızılay-Kuğulu Park arasındaki binaların dış yüzeylerinin yenilenmesi işi, Büyükşehir Belediye Meclisi'nde yapılan oylamayla kabul edildi. Karara göre maliyetler, Büyükşehir Belediyesi bütçesinden karşılanacak. Çıkan kararda dış cepheler, kentin mimari estetiğine uygun şekilde yenilenecek denilmekte. Bina cephelerinin yenilenmesine dair karar alınmasına karşın, bu yenilemenin nasıl yapılacağına dair bir çalışma, Belediye tarafından henüz kent sakinleri ile paylaşılmadı.

Caminin Ekonomi Politikası

S. Erdem Türközü

Geçtiğimiz aylarda gündemi işgal etmesi için AKP tarafından seçilen konulardan ikisi cami üzerineydi. AKP, muhafazakârların yüreğine su serpeceğini ve laiklerin iflahını keseceğini umduğu bu atılımlarla, umduğunu bulmuş mudur, bilemeyiz; ancak konu tartışılması, en azından tarihe kayıt düşülmesi gereken bir konudur.

Cami tartışmalarının, ilki tek parti döneminde CHP'nin camileri yıktığı ve sattığı iddiası üzerinden şekillendi: "Bu gözü dönmüş laikler, Jakobenlerin ve Bolşevik Moskofların bile cesaret edemediği şeyleri yapmış camileri yakmış, yıkmış ve geriye kalanları da ahır haline getirmişmiş..." Aksakallı hacıların gözyaşlarına boğularak izlediği haber görüntüleriyle Erdoğan'ın ifşaat anlarına sakladığı "külyutmaz ilahiyatçı/tarihçi âlim" sesi bir araya gelince inanılası gelen bu iddialara, birçok bakış açısından itiraz edilebilir ve bu iddiaların sahiplerini ikna edebilecek tek nokta belki de ilahiyattır: Camiler kutsalsa İslam'a göre "Allah" nedir?

İkinci tartışma aslında birinci tartışmanın doğal sonucu ve devamıdır: "CHP yakıp yıktıysa, biz de yenilerini -daha güzellerini değil, daha büyüklerini- yaparız". Taksim'e, Çamlıca sırtlarına ve Diyarbakır'da 19 Mayıs Stadının yerine. Bir de müzeler de cami olmalıdır: İznik'teki Küçük Ayasofya Müzesi'nin 6 Kasım 2011'de kılınan bir bayram namazıyla camiye dönüştürülmesi yetmez; İstanbul'daki Ayasofya Müzesi de cami olmalıdır. İstanbul hâlâ "Kahpe Bizans"tır ve Kürtler hâlâ Türk İslâmı'na biat etmemiştir. Bu arada "Gavur İzmir"e de bir şeyler yapılacaktır ama henüz değil. Camiler ihtiyacı karşılamamakta, tiyatrolara da mescit gerekmektedir.

Devasa camilerin gerekliliğini sorgulamak şu aşamada pek de anlamlı görünmemektedir. Vakit namazlarında camilerin boş kaldığından söz etmek ya da eğitim, sağlık, adalet gibi daha acil sorunlar varken neden diyanete bu kadar geniş bir bütçe ayrıldığını sormak, kendilerine mütedeyyin denmesini isteyen muhafazakârların yüzünde olsa olsa istihzaî bir gülümseme oluşmasına neden olacaktır. Devasa camilerle devasa bayrak direkleri arasında kurulacak bir koşutluk verimlidir: her ikisi de siyasetin rasyonel olmayan araçlarla sürdürülmesidir; "dosta güven, düşmana korku salmak" için varlardır; ötekine "ben buradayım" demektir. Milliyetçiliğin (bayrak) olduğu kadar, dinin (cami) de toplum tarafından emilmediğini, rutinleşmediğini ve teyakkuz halinin son bulmadığını bize hatırlatır.

Camiler işgal edilen topraklara dikilen bayrak direkleri olagelmıştır: İslamlaştırılan topraklardaki kiliseler yanına minare(ler) dikerek camiye dönüştürülmediyse; kilisenin bulunduğu alana hâkim olan alana en kısa zamanda bir cami yapılır. Alevî köylerine inşa edilen camiler için de aynı şey söylenebilir. Ama cami sadece dinî ve siyasi bir işlev yüklenmez. İlk kentlerin ortaya çıkışında ticaret ve din iç içe geçmiştir. Ruhban sınıfı, ticareti ve zanaatları tapınaklar üzerinden denetim altında tutmaya çalışmıştır. İslam'da da bu böyledir: Mekke'nin ticaret yollarının üzerinde bulunan tapınaklar kenti olduğu hep söylenmiştir. Her ne kadar modern öncesi camiler medreselerle ve bedestenlerle birlikte inşa edilirken; günümüzde bedestenlerin yerini AVM'ler almıştır (Örneğin Ankara Kocatepe Camii'nin altı bir AVM olarak faaliyet göstermektedir). Camilerin ekonomi politikası salt ticaretin yapıldığı mekânların camilerle iç içe geçmesiyle sınırlı değildir. Cami yaptırmak bir kamu arazisini işgal etmenin en güvenli yoludur. Planlarda yeşil alan, okul gibi ortak kullanıma ayrılmış parsellerin üzerine hızla inşa edilecek bir cami, yaptıranları fazlasıyla tatmin edecek

gelir kapılarıdır. Siyasilerin devreye girmesi belediyelerin yıkım ekiplerine karşı birebirdir. Himaye edenler, gerek oy gerek partiye yapılacak bağışlarla elbette himaye edilenler tarafından görülecektir. Turistik merkezleri birbirine bağlayan karayolları üzerindeki cepler de bu şekilde işgal edilir. Dört kolon üzerinde yükselen iki metreye iki metrelik bir mescit, ileride inşa edene bir benzin istasyonu ve turistik tesis olarak geri dönecektir.

Yukarıda betimlenen, bilinen ve herkesin gözü önünde gerçekleşen bir cami yaptıрма modelidir. Ancak "Bir Zamanlar Anadolu'da" daha az bilinen bir başka cami yapma/yaptırma modeli daha vardır. Bu model küçük farklılıklar göstererek Türkiye'nin herhangi bir yerleşim biriminde kolayca uygulanabilir ve uygulanmaktadır. Öncelikle kurban edilecek bir deveye ya da danaya ortak olurmuş gibi, ilçenin/köyün eşrafı bir cami yapma ve yaşatma derneği kurar. Ne hikmetse inşaat alanında faaliyet gösteren eşrafın ağırlıklı olduğu bu dernekler, cumhuriyetin ilk yıllarında inşa edilmiş ve koruma altında olmayan bir camiyi gözlerine kestirir. Bu camiler ilçenin/köyün merkezine yakındır ve yöre halkının halılarını, avizelerini bağışlayacağı kadar da eskidir. İnşa edildiği dönemin koşulları gereği mütevazı boyutlarda olan kiremit çatılı bu camilerin sık sık tadilat gerektirmesi belki de tek kusurlarıdır. Ve bu, aynı zamanda yeni caminin yapılmasını meşrulaştıran en önemli gerekçedir. Derneğe bağış toplanır; yeterince bağış toplanamazsa da yapılacak olan cami simgesel olarak, parça parça satılır.

Kiremit çatılı cami yıkılır ve kısa sürede yerine devasa kubbeli ve çirkin bir cami oturtulur. İnşa sürecinde "Allah için ter dökenler" alın terinin karşılığını fazlasıyla alır. Eskiden bir iki basamakla içine girilen eski cami gitmiş, ilk birkaç katı dükkân olan yeni cami gelmiştir. Ne de olsa "peygamber efendimiz ticaretin de ibadet olduğunu belirtmemiş" midir? Bir de eski caminin zemininde, tektonik kaya katmanları gibi, üst üste yığılı duran el dokuması, tarihî halıların yerini, duvardan duvara makine halısı almıştır. Bu tarihî halılarla bir gün İstanbul'da Kapalı Çarşı'da ya da Ankara'da At Pazarı'nda ya da Londra'da bir müzayedede karşılaşabilirsiniz. Yeni yapılan camilerin sine qua non'u (olmazsa olmazı) bayrak direkleriyle yarışan fallık minareleridir ve bu yeni minarelerden Dumankaya Köyü'ne yapılanı ibretliktir: Anadolu Ajansı'nın 28 Şubat 2012 tarihli haberine göre, Rize'nin Güneysu İlçesi'ne bağlı Dumankaya Köyü'nde 1960'lı yıllarda yığma taştan yapılan cami eskidiği için, yaklaşık 2 yıl önce yıkılarak yerine başka bir cami yapılmasına başlandı. Yapımı tamamlanan cami Mart 2011'de ibadete açıldı. 200

metrekare büyüklüğünde ve yaklaşık 200 kişi kapasiteli caminin yanına da 65 metre yüksekliğinde 3 şerefeli minare yapıldı. Minarenin boyu, caminin büyüklüğüne uygun olmadığı gerekçesi ve Başbakan Erdoğan'ın da teşvikiyle 40 metreye indirildi. Camiler yıkılır, baraj gölleri altına gömülür, ticaretin gereği olarak yıkılır ve yeniden daha büyük ve AVM'li olarak yeniden yapılır. AKP döneminde kentsel dönüşüme tabi kılınan mahallelerdeki onlarca ve belki de yüzlerce cami, TOKİ tarafından yıkılmıştır ve hiçbir muhafazakâr da "din elden gidiyor" diye veryansın etmemiştir. Kamu kaynakları, inşa edilen yeni camiler aracılığıyla özel kişilere aktarıldığı sürece de etmeyeceklerdir.

Devrimci Halkçı Yerel Yönetimler İçin Atölyeler

Ceren Gamze Yaşar

“Adaletin sadece aşağıdan gelebileceğini bilen bizler; safça, yukarıdan gelecek adaleti bekleyecek değiliz.”

Subcomandante Insurgente Marcos

Devrimci Halkçı Yerel Yönetimler Sempozyumu sonrasında çalışmalarını atölyeler biçiminde yürüten çalışma grubu, atölye sonuçlarını Çalıştay ile duyurdu. Bugün kentler ve kır, kapitalizmin kuşatması altında. Kentsel ve kırsal politika, sömürü düzenine göre şekilleniyor, eşitsiz gelişme derinleşiyor, yoksullar daha da yoksunlaşıyor her konuda, kapitalizm olanca eşitsizliği ile kendini kent ve kır mekanında politikalar üzerinden yeniden üretiyor. Kentsel hizmet sunumu ve mekan üretimi konusunda yerel yönetimler her ne kadar iktidarcı güçsüz hale getirilseler de, yetkiler büyük ölçüde merkezileşse de önemli bir role sahip. Yerel seçimler sonrasında seçilen bir avuç devrimci halkçı belediye başkanı ve belediye meclisi genel olarak devrimci ve halkçı ilkelerle hareket etmekle beraber doğrudan kentsel ve kırsal politika üretmek konusunda farklı sorunlardan da kaynaklanan sorunlar yaşayabiliyor. Finansal sorunlar ve yetki sorunları başta olmak üzere pek çok sorunla aynı anda boğuşan devrimci halkçı yerel yönetimlerin bir diğer sorunu da içine kapanan yerelerde yalnızlaşma. Devrimci

Halkçı Yerel Yönetimler atölyeleri tam da bu zemin üstüne inşa ediliyor. Yerel ölçekte, belediye sınırları içerisinde kır ve kent için üretilecek, toplumsal cinsiyet, ekoloji, şehircilik, afet, katılım-özyönetim, kültür-kimlik, üretim, bölüşüm, emek süreçleri gibi konulara özelleşmiş devrimci ve halkçı politikalar nasıl olabilir tartışmasını yürütmek amaçlı kurulan atölyeler bu alanlardaki sorulara belediyeler ile beraber cevap üretme arayışında. İlgili alanlarda sorunların ortaya dökülmesi ile başlayan atölye çalışmalarında, niyet; belediyeler ile birlikte devrimci halkçı kent ve kır politikalarının çerçevesini çizmek ve yine belediyelerle dirsek teması halinde üretilen politikaların mümkün olabildiği ölçüde uygulanmasına ön ayak olmaktadır. Bugün büyük kentler üzerinden inşa edilen neoliberal kentsel/yerel politika kır ve küçük ölçekli kentlere duyarsız, kaybedenler görünmez. Bu ölçekteki kentlerde ve kırdaki üretilecek antikapitalist, devrimci ve halkçı politikaları tartışmak, bugün bu yüzden daha da önemli. Türkiye’yi büyük kentler yönetiyor ve bu kentlerde kent yönetimi iktidar ile aynı renk çoğunlukla. Devrimci halkçı belediyeler kendine kırdaki ve küçük ölçekli kentlerde yer bulabiliyor. Baskın ideolojiye karşı duranlar yerelde, küçük ölçekte ve kırdaki yükseliyor. Kentsel muhalefet odaklarının önemi burada göz ardı edilmemeli, işte devrimci halkçı yerel yönetimler de tam olarak bu ikisini bir araya getiren çizgi üzerinde duruyor. Ve görevini devrimci halkçı belediyelerin alet çantasını zenginleştirmek olarak koyuyor.

Devrimci Halkçı Yerel Yönetimler Çalıştayı Ankara’da Gerçekleştirildi

Özge Altınyayla - Besim Can Zırh

Fotoğraflar: Efecan Tan

Bir çok emek ve meslek örgütü, belediye ve bilim insanının desteğiyle 3-4 Aralık 2011 tarihinde Ankara’da Devrimci-Halkçı Yerel Yönetimler Sempozyumu düzenlenmiş ve Hozat, Mazgirt, Pertek (Tunceli); Samandağ, Aknehir (Hatay); Diyarbakır belediyelerinin doğrudan katılımıyla Fatsa’dan bugüne Türkiye’de yerel yönetimlerde devrimci-halkçı çizgi tartışılmış ve mevcut anlayışa seçenek oluşturma iddiasındaki deneyimlerin görünür kılınması hedeflenmişti. Bu çalışmaların nasıl kurumsallaştırılabileceği sorusu doğrultusunda sempozyumların düzenli bir çalışmaya dönüştürülmesine karar verilmiş ve Şubat 2012’de Afet, Ekoloji, Enerji, Kültür-Kimlik, Şehircilik, Toplumsal Cinsiyetler ve Üretim-Bölüşüm-Emek Politikaları ve Katılım-Özyönetim Atölye çalışma grupları oluşturulmuştu. “Nasıl bir devrimci-halkçı yerel yönetim?” sorusu çerçevesinde çalışmalarını sürdüren sekiz atölye ürettiği metinleri kamuoyuyla paylaşmak üzere 16 Haziran TMMOB (EMO, JMO, MO, PMO, ŞPO), ATO, KESK, ODTÜ MD gibi emek ve meslek örgütlerinin desteğiyle düzenlendi. Biz de Solfasol olarak yerel yönetim konusunda en dertli kentlerden biri olan Ankara’da, Ankaralı örgütlerin ev sahipliğinde shopping-fest ile derdimizin fevkine çıktığımız bir dönemde düzenlenen bu önemli etkinliği Ankaralılar için takip ettik.

Çalıştay’ın açılışını yapan ŞPO Ankara Şube Başkanı Orhan Sarıaltun konut ve barınma haklarını ticarileştiren ve kentsel mekanı kamu denetiminden çıkaran yeni anlayışa karşı DHYYÇ’nin bir seçenek oluşturabileceğini söyledi. Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkçü ise 2014 yılında gerçekleştirilecek yerel seçimlerin bir referandum niteliğinde olacağını ve mevcut hükümetin seçimlere oldukça saldırgan bir biçimde hazırlandığını ifade ettikten sonra DHYYÇ kapsamındaki çalışmalarla bu siyasal taarruzu bir sete yaslanmanın mümkün olabileceğini belirtti. ÖDP Eş Genel Başkanı Alper Taş ise sempozyum sürecine uzak kaldıklarını fakat bu eksikliğin farkında olarak önümüzdeki dönem çalışmalara daha etkin katılacaklarını açıkladı. Türkiye’de demokrasi inşasının ancak yerel yönetimlerden başlatılabileceğini ifade eden Taş 2014

sürecine benzeri amaç ve siyasetteki yerel yönetimlerden oluşacak bir Türkiye meclisiyle hazırlanmanın önemli olacağını söyledi. DHF temsilcisi Ozan Doğan ise bu çağrını tekrarlayarak aranan ‘seçeneğin’ oluşturulması yönünde atölyeler kapsamında yapılan çalışmaların yerelerde hayata geçirebilmesini kolaylaştıracak ve farklı yereller arasında dayanışmayı koordine edecek bir meclis kurulmasının önemli olduğunu belirtti. Açılış konuşmaları ardından ise altı atölye çalışmalarını kamuoyuyla paylaştı. Başta ODTÜ olmak üzere Ankara’daki üniversiteler, katılımcı belediyeler ve emek ve meslek örgütlerinden birer katılımcının söz aldığı her bir oturumda belirtilen konu başlıklarında yerel yönetimlerdeki imkan ve uygulamalara dair oluşturulan düşünceler tartışmaya açıldı. Çalıştay kapsamındaki tartışmaları içeren kitapçık halihazırda basılı olduğu için tartışmaların geniş bir özetini vermek yerine çalıştayın genel çerçevesini çizen üç noktayı not ettik.

Öncelikle Mehmet Horuş konuşmasında mevcut iktidarın yerel yönetimleri çalışamaz hale getiren ‘acele kamulaştırma’ aracı ve ‘merkezileştirme’ yönelimine işaret ederek sorunun çerçevesini çizdi. Tartışılan tüm uygulamaların bu çerçevenin dışına çıkmakta zorlandığını gördük. Aynı zamanda bir avukat olan Horuş Danıştay’ın verdiği yürütmeyi durdurma kararlarının özel Bakanlar Kurulu kararnameleleriyle etkisiz kılındığı bir dönemde olduğumuza işaret ederek bu çerçevenin giderek daralacağını ve buna hazırlıklı olunması gerektiğini söyledi. Toplumsal Cinsiyet Atölyesi’nde konuşan feminist-aktivist İlknur Üstün ise yerel bir belediyenin bize yakın bir siyasi eğilim tarafından kazanılmasıyla mevcut duruma bir seçenek oluşturulamayacağına işaret ettikten sonra biz Ankaralıların çok iyi bildiği üzere tek adama dayalı yerel yönetim uygulamalarından demokratikleşme çıkmayacağını söyledi. “Yerel siyaset, ancak yerelde yaşayanların ihtiyaçlarını tespitle ve onlarla birlikte çalışmakla demokrat bir hal alabilir. Aksi her şey iktidar ilişkilerini tekrar ve yeniden üreten güce dayalı bir şiddet oluşturur” diyen Üstün bunu gerçekleştirmenin en önemli ayağının ise kadınların yerel yönetimlere katılımını güçlendirmek olduğunu çeşitli uygulamalardan örneklerle gerekçelendirdi. Son oturum olan Kültür ve Kimlik Atölyesi’nde söz alan Sibel Özbudun “Öncelikle bu iradeye hayran olduğumu ifade etmeme izin verin” diyerek sempozyumdan çalıştaya gelen süreçte yapılan çalışmalardaki “fikri takibin” öneminin altını çizdi. Türkiye’de kültürel kimliklerin sınıfsal durumu olduğuna ve “sınıfın etnikleşmiş” durumuna işaret eden Özbudun, en acil ihtiyacın yeni bir politik söylem olduğunu ve bunun en önemli zemininin ise yerel yönetimler olacağını söyledi. DHYY çerçevesinde kültür-kimlik konusunda ne gibi uygulamalar yapılabileceği üç maddede özetleyen Özbudun, sonrasında “Bu ülkede eğer radikal ve emekten yana bir dönüşüm olaksa bu iki dinamik, İstanbul-İzmir arasındaki emek eksenini ve Dersim-Samandağ arasındaki kimlik ekseninin örtüşmesini sağlamak gerekir. Ancak o andan itibaren özlediğimiz eşitlik ve özgürlük coğrafyasını sağlamış olacağız” diyerek konuşmasını tamamladı. DHYY Atölyeleri önümüzdeki dönemde çeşitli teknik gezilerle Ankara merkezli çalışmalara devam edecek.

KESK’E DARBE

Yaşar Seyman

KESK’i direnişin gülü diye yazdım. Kamu çalışanları adına hep öyle oldu. Kuruluş mücadelesini adım adım izledim. İşçi sendikaları içinden biri olarak etkinliklerine koştum. Aliağa, Dikili panellerinde konuştum. Mitinglerine, yürüyüşlerine, kongrelerine katıldım. Devlet ve hükümet edenler KESK’e hep karşı oldu. Onun mücadele kararlılığının dalga dalga yayılmasını sevmedi.

Kinle ve nefretle izledi. Önüne barikatlar kurdu. Biber gazı, tazyikli sularla karşıladı. Yetinmeyip karşı sendikalar kurdurdu. Gözü hep üstünde oldu. Onu yok etmek planlarından asla vazgeçmedi.

Sürgünler, gözaltılar, tutuklamalar sürdü. Toplu görüşme masalarında yetkili olmaları sarstı. Sürekli pusuda KESK’i yok etmek için beklediler. En insani hak arayışını cezalandırdılar.

Oysa KESK ülkesinde kurulan bir örgüttü. İşçi sendikaları konfederasyonlarını örnek aldı. KESK’teki Kürtler ittifakla geldikleri için biliniyordu. Bu açıklık avlamak isteyenlerin işlerini kolaylaştırdı. Bir gün iki kadın sendikacı ile, kadın sendikacıları konuştuk.

KESK’e üye Tüm Bel Sen Başkanı Vicdan Baykara, bir kadın yöneticisinden övgüyle söz etti.

Bizim Kadın sekreterimiz Güler’i tanıyıp öyküsünü yazmalısın. Güler Elveren ikinci kez seçildi. Birkaç ay sonra KCK operasyonuyla alındı. Dört aydır Sincan F Tipi Cezaevinde yatıyor. Öyküsünü yazamadım. Güler ve onun gibi yüzlerce kamu çalışanı kadın var.

Yüzlerce yoksulluk, özgürleşme ve direniş öyküsü var. Önceliği Güler’in alması sadece Kürt olması ile açıklanabilir. KESK’e ittifakla giren tüm Kürtler alınsın.

ÇALIŞMA BARIŞI BOZULSUN

Bu fotoğraf ülke genelindeki KESK üyelerini ürkütsün. Hızla KESK’ten uzaklaşsınlar. KESK’e darbe başarıyla sonuçlansın. Sendikal ve siyasal mücadele ortamının gücü, eylemlerin gülü KESK paramparça olsun. Sokaklar sakinleşsin. Hükümete karşı eylemler, savaşa karşı verilecek ses kısılsın. Bu kadar kolay mı?

“Susma sustukça sıra sana gelecek!” Sloganıyla efsaneleşen KESK. Mücadele ile kurulmuş güçlü bir örgüt.

Sosyalistlerin ve sosyal demokratların var olduğu bir üst örgüt.

O kadar kolay mı, KESK’i yok etmek.

Kamu çalışanları var oldukça KESK Olacak.

KESK önce toplu görüşme ardından toplu sözleşme masalarında yok edenlere karşın yine de bazı iş kollarında yetkili olarak masalara oturdu. Memurlara verilen zamların yetersizliği ve hak kayıpları nedeniyle; 23 Mayıs’ta öyle ses verdi ki kamuoyunun takdirini kazanmakla kalmayıp, gerçek gündem oluşturdu.

Eğitim sistemine yönelik değişiklik karşısında dimdik durdu.

Çağdaş eğitim anlayışını savundu. Kamu çalışanlarının hakları için isyan türküleri söyledi. Alanları doldurdu.

Sen misin, bunları yapan? Al sana direnişin gülü olmanın bedeli.

KESK yöneticileri tek tek, başkandan başlayarak alındı. KESK’e suikast, darbe ne dersek diyelim KESK yok edildi. Mücadelelerden doğan KESK, küllerinden yeniden doğacaktır.

yasarseyman@gmail.com

Kısa Kısa Haberler...

Demir kafesteki inat bitti, nihayet sökülüyor...

Katıldığı TV programında Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek, Eskişehir Yolu'nda yapılması için katkı verdiği söylenen "Demir kafes" in temmuz ayında sökülmeye başlanacağını söyledi. Gökçek, yapının 1650 konut, 30.000 metrekare iş alanı olmak üzere yaklaşık 120 milyon Amerikan Doları karşılığı ihale edildiğini belirtti.

Ankaralı Behzat Ç.'yi Sevd, Son 3 Bölümü Yüksek Caddesi'nde Kurulan Dev Ekrandan İzlendi...

Ankaralılar Behzat Ç.'ye sahip çıktı, son üç bölümünü dev ekrandan hep birlikte izledi. RTÜK'ün verdiği cezalara kızdı hep bir ağızdan "olmaz laaa" dedi.

Roboski'yi unutturamazsınız...

Başbakan'ın Uludere Katliamını unutturmak adına yaptığı son açıklamaların ardından, Mazlumder'li aktivistler, Roboski Katliamı'nın unutulmaması için Konur Sokak'ta stand açtılar, açtıkları standı "Roboski'ye adalet gelene kadar yatıp kalkıp Uludere diyeceğiz" dediler. Stand, Ankara'lıların yoğun ilgisini çekti.

Ankara'da Togo ve THY işçilerinin eylem ve protestoları devam ediyor...

15-16 Haziran büyük işçi direnişinin 42. yıldönümünde de Ankara'da Kavaklıdere THY Bürosu önünde THY işçileri ile TOGO işçileri eylem yaptılar. THY yönetiminin işten çıkarttığı

işçilere destek için eylem yapan THY işçilerine, sendikal faaliyete giriştikleri için işlerinden atılan Deri-İş üyesi TOGO işçileri de destek verdi. İşlerinden atılan TOGO işçileri, 2 aydır direnişlerine devam ediyor.

KESK'e KCK adı altında kısaça...

Aralarında KESK başkanı Lami Özgen ve İHD ve KESK üyesi Osman İşçi dahil 72 KESK üyesi daha KCK üyesi olmaları iddiası ile gözaltına alındılar. Böylece KCK ileri sürülerek yapılan gözaltı ve tutuklamalar binleri aştı. Gözaltıların ardından Ankara ve İstanbul'da KESK üyeleri ve destekçileri toplu gösteriler yaptılar. Ankara'da yapılan gösterilerde, AKP'ye teslim olmayacağız; inadına sendika, inadına KESK sloganları atılarak, Başbakanlığa kadar yüründü. Aralarında EMHRN, FIDH, OMCT ve İHD'nin de olduğu uluslararası insan hakları örgütleri de bu operasyonlarla Kürt sorununun barışçıl çözümünün savunma insan hakları savunucularına yapılan saldırıların kınandığını açıkladılar.

İstanbul LGBT Onur Haftası 20. yaşını kutladı...

LGBT Onur Haftası İstanbul'da 19. kez kutlandı... 1993'te bir grup LGBT bireyin Onur Yürüyüşü başvurusunun engellenmesi ile başlayan Onur Haftası bu yıl 20. yaşına merhaba dedi. LGBT haklarının insan hakları olduğunu anlatmak, yok sayılmaya, zorluklara dikkat çekmek üzere her yıl gerçekleştirilen Onur Haftası'nda bir dizi etkinlik gerçekleştirildi. Homofobik, transfobik kişi ve kurumlara geleneksel "Hormonlu Domates Ödülleri"nin de verileceği etkinlikler içerisinde çeşitli atölye, sergi ve partiler de yer alıyor. Ayrıca Kafası Karışık Kontrtenör, Zeynep Dizdar, Mercan gibi isimlerin yer alacağı bir konserin de gerçekleştirileceği duyuruldu.

Sağlık Bakanlığı'ndan evlere doğum ve cinayet mesajı...

Bakanlığın talimatı ile gebelik testi yapan her poliklinikten bu test listelerinin toplanması ile gebelik testi pozitif çıkan ve sağlık güvencesi ailesine bağlı olan her kadının ailesine 'hamilelik sürecinin takibi ve sağlıklı doğum' söylemi adı altında müjde mesajı gönderiliyor.

Ben Ankaracılar Yine Sokaktaydı

TMMOB öncülüğünde kurulan "Ben Ankara Başkent Dayanışması" 5 Haziran günü Güvenpark'ta toplanarak bir eylem daha imza attı. 'Maskeli Baloya Katıl' şiarıyla yapılan eylemde Hükümet ve Melik Gökçek'in Ankara Orman Çiftliği üzerindeki planları "AOÇ üzerinde hükümet tarafından oynanan oyunların maskelerini indiriyoruz" dövizleri eşliğinde hedef alındı.

Efecan Tan

Renklerin eylemi sloganıyla yola çıkan Ben Ankara Platformu kentine Ankara'sına sahip çıkmaya devam ediyor. AOÇ, Ulus Tarihi Kent Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Gençlik Parkı, Zafer Meydanı, Güvenpark gibi simgesel öneme sahip ve derin bir tarihi olan yerlerin yok edilme girişimine direniyor ve "Bir kentin kaynağına dönerek geleceğine sahip çıkması, uyanışı, isyanıdır" diyor. 5 Haziran günü Güvenpark'ta toplanan Ben Ankaracılar "Maskeli Baloya Katıl" adı altındaki basın açıklamasında şunları söylediler: "Bozkır ortasında kurulmuş, başkent halkı için doğal güzelliği ve sosyal yaşam alanı yaratma isteğinin bize bırakılan en güzel örneğidir Atatürk Orman Çiftliği. Onun yok oluşuna seyirci kalmak ölmektir, onun kesilen her ağacının acısını bedenimizde hissetmemek, çocuklarımıza verilmiş en büyük

cezadır. Atatürk Orman Çiftliğini bizden çalmak, yaşamlarımızdan almak için yıllardır, parça parça yok edildiğini, kıyısından köşesinden derken neredeyse bitirilmesini üzüntüyle karşıyoruz.

Atatürk Orman çiftliğini bize kapatmaya, yaşamımızın tam da ortasında başkanlık sarayı yapmaya niyetlenenler var. Niyet kötü, niyet ideolojik, niyet fesat...AOÇ için geleceğimiz için, AOÇ üzerinde hükümet tarafından oynanan oyunların maskelerini indiriyoruz". Basın açıklamasının ardından polis amirleriyle kışeleşmiş tartışmalar eşliğinde dağılan grup eylemlerine devam edeceklerini söyledi. Öte yandan Ben Ankara'nın Güvenpark'taki Maskeli Balosuna CHP İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin de maskesiyle katılarak destek verdi.

Ankara Barınma Hakkı'nın Takibinde

Nur Yılmazlar – Besim Can Zırh

SolFaSol olarak Şehir Plancıları Odası'nın Barınma Hakkı Meclisi'yle işbirliğiyle 27 Mayıs tarihinde düzenlediği teknik geziye katıldık. Ege Mahallesi, Mamak ve Dikmen Vadisi ziyaretleri kapsayan gezinin gündeminde kentsel dönüşüm projelerine karşı sürdürülen mücadele ve bu sürecin son halkası olarak 16 Mayıs tarihinde yasalaşan "Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun"u protesto etmek amacıyla 3 Haziran'da düzenlenecek mitingi duyurmak vardı. Gezinin çağrısı 23 Mayıs tarihinde Kızılırmak Sineması'nda düzenlenen Ekümenopolis film gösterimiyle yapılmıştı. Filmin ardından kısa birer değerlendirme yapan ŞPO Ankara Şube Başkanı Orhan Sarıaltun ve Doç. Dr. Çağatay Keskinok plancılık alanında 1980'lerden bu yana yeni bir ideolojik çerçevenin geliştiğini, TOKİ tipi kentleşmenin bildiğimiz kentli-kamusal alanı yıkarak kentleri sınıfsal olarak bölen yeni bir yönelim olduğunu söylediler. Afet Yasası bu çerçeveden değerlendiren konuşmacılar gerçek amacın TOKİ tipi kentleşmenin önündeki yasal bariyerleri ve kamu direnişini kırarak rantı kentsel mekana egemen kılmak olduğuna işaret ettiler. 27 Mayıs sabahı ŞPO'dan küçük bir toplulukla birlikte Mamak'ta bulunan Yücel Sineması'nda BHM ile buluştuk. Sinemanın gezimiz açısından oldukça manidar bir tarihi var. 1970'lerde bir mahallelinin girişimiyle kurulan bu açık hava sineması uzun yıllar boyunca Ankara'nın çeperinde kendiliğinden kurumsallaşmış, mahallenin en önemli kamusal alanlarından biri olarak hizmet vermiş.

Keskinok Hoca film gösteriminden sonra yaptığı konuşmada kentsel dönüşüm söyleminde Sulukule gibi mekanların ötekileştirilmesine işaret ederken "Yoksullar mekanı daha iyi üretiyor. Çünkü tüketmeden üretiyorlar" demişti. Bugün BHM tarafından kullanılan Sinema tam bu çerçeveden konduları ötekileştiren söylemi boşa çıkaran bir anıt gibi duruyor mahallede. İkram edilen gözlemelerle yaptığımız kahvaltının ardından ŞPO ve BHM sürece ve çalışmalara dair kısa bir bilgilendirme yaptı. 18 bin hak sahibinin yaşadığı Türkiye'nin en büyük kentsel dönüşüm sahası olan mahallede çalışma yürüten BHM temsilcisi "Dikmen Vadisi'ndeki mücadele bize ışık oldu, bizim mücadelemiz de Türkiye'ye ışık tutacak" diyerek sözlerine başladı. Planların açıklanmasına dair talepleri ise sürecin nasıl bir hukuksuzluk çerçevesinde yürütüldüğünü anlamak açısından önemliydi. 10 milyon metre kare üzerinden gerçekleştirilmesi amaçlanan dönüşüm çerçevesinde 50 bin konut imal edileceği ve hak sahiplerine bu rakamın yüzde 10'una tekabül eden 5 bin konut dağıtılacağı söyleniyor. Fakat, BHM gizli tutulan planda üretilecek konut sayısının gerçekte 125 bin olduğu böylece hak sahiplerinin payına düşen 7 bin 500 yüz konutun gasp edileceğini iddia ediyor. Kentsel dönüşümün nasıl işlediğine dair verilen bir diğer çarpıcı örnek yine Ankara'dan oldu. Pek çok çok-katlı kaçak binanın bulunduğu ve en çarpık yapılaşma alanlarından biri olan Demetevlerin kentsel dönüşüm ya da afet kapsamında düşünülmüyor olduğuna işaret eden konuşmacılar tek-katlı konduları yıkıp yerine çok-katlı apartmanlar diken

maliyetsiz kentsel dönüşüm bir rant alanı sunarken kamusal iyileştirilmeye gidilmesi gereken Demetevler'den kimseye ekmek çıkmayacağını söylendi. Sohbetin ardından Tepecik ve Dostlar mahallelerinde BHM ve Halk Evleri girişimiyle kahvehaneden dönüştürülmüş kütüphaneleri ziyaret ettik ve Ege Mahallesi'ne doğru yola çıktık. Geniş bir avluda mahallelilerle yapılan sohbetten not defterimize "Evet burayı

belki yıkacaklar ama birlikte olmazsak kesin yıkacaklar ve bize hiç bir şey vermeyecekler. Bu bir sinir harbi. Birlikte olmalıyız" sözleri düştü. 3 Haziran'da gerçekleştirilecek

mitinge çağrı bir kez daha yinelendikten sonra kentsel dönüşüme karşı mücadelede bayraklaşan Dikmen Vadisi'ne doğru yola çıktık. Vadi Barınma Bürosu'nun bahçesinde mahallelilerle birlikte öğle yemeği yedikten sonra sohbet başladı. "Biz buraya geldiğimizde yol yoktu" sözü halkın mahalleye vakfettiği iktisadi, fiziki ve duygusal emeğe işaret eden bir ifade olarak sıkça tekrarlandı. 2005'den bu yana süren mücadele sürecinde mahalleye beş büyük saldırı gerçekleşti, bugün 2400 haneden geriye 600 aile kalmış durumda ve herkes haziran ayıyla birlikte bu sürecin biteceğini düşünüyor. Barınma Bürosu temsilcisi Tarık Hoca'nın şu sözleri kentsel dönüşümle hedef alınan kentli yoksulların Türkiye genelinde güçlenen direnişine işaret ediyordu: "İstanbul'dan telefon ediyorlar, 'Biz burada size bakarak direniyoruz' diyorlar. İstanbul'daki arkadaşımız Mamak'taki arkadaşımız Vadi'ye bakıyor. Bütün Türkiye halkları buraya bakıyor. Vadi kazanırsa Türkiye kazanacak. Vadi kaybederse Türkiye kaybedecek. Bu sene bu iş bitecek" dedi.

"Halkın Barınma Hakkı Var! Evimizi Kentimizi Yağmalatmayacağız!"

3 Haziranda ise TMMOB'ye bağlı İMO, MO, ŞPO'nın desteklediği mitinge mahalle sakinleri ve Halkevleriyle birlikte katıldık. Kolej Meydanı'ndan başlayan yürüyüş Ziya Gökalp caddesinde bin kişinin katıldığı bir mitingle son buldu. Mitingde Dikmen Vadisi halkından Sultan Bıçersever, ŞPO Ankara Şube Başkanı Orhan Sarıaltun, MO Ankara Şube Başkanı Ali Hakkan, İMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Özer Akkuş, Dikmen Barınma Hakkı meclisinden Candaş Türkyılmaz birer konuşma yaptı. Konuşmaların temel çerçevesi çıkan yasanın afeti önlemeye değil rant sağlamaya yönelik olduğu belirtildi. Buna karşı BHM ile örgütlenerek mücadele veren halkın kazanımlar elde edebildiğine işaret edilerek, bu direnişin sürmesinin önemi, barınmanın en temel bir anayasal hak olduğu vurgulandı. BHM devam eden "kentsel dönüşüm" sürecinde Büyük Şehir Belediyesi ile anlaşma yolunu seçen Vadi sakinlerinin yaşayacağı mağduriyeti önceden öngörmüş, mahallelileri gerek yasal alanlarda sürdürülen mücadelelerde ve gerekse de sokak eylemlerinde yalnız bırakmamış ve böylece dönüşüm saldırılarına birlikte doğan bir set çekebilmişti. Mahallelere yapılan teknik gezi ve mitingle gördük ki BHM gerek Ankara gerekse de Türkiye genelinde haklı bir saygınlığa kavuşmuş. Ve Ankaralılarla birlikte Barınma Hakkı'nın mücadelesine devam ediyor.

Tek Rakibim THY! Yahut Tek Yol Dayanışma

Hatice Kapusuz

“Tek rakibim Türk Hava Yolları” bu memleketin kendine güvenen tüm delikanlılarının ele güne gözdağı verdiği sloganlardandı. Oysa son dönemlerde olanlar THY’nin olumlu manada bir özgüven simgesi olmadığını gösterdi. 29 Mayıs günü sosyal medyada çokça yer bulan, klasik medyanın ise işten çıkarmalar dışında görmezden geldiği Türk Hava Yolları çalışanlarının eylemi, THY ve çalışma koşullarına dair soru işaretler doğurdu. Memleketin en itibarlı kurumlarından biri olarak bilinen THY’nin, özellikle eylem sonrasında aldığı tavır, gerek çalışan hakları, gerekse de işçi-işveren ilişkisi bakımından ne kadar kötü durumda olduğunu gösterdi. Sendikanın eylem reflekslerinin zayıflaması, medyanın işine geleni iştir, sağır tavrı ve iktidarın emekçi karşıtı politikaları işvereni istediğini eyler hale getirdi. 300’den fazla işçi kısa mesaj gibi meşru olmayan yollarla işten çıkarıldı. Eyleme destek veren insanlar çeşitli yollarla baskı altına alındı. Son olarak ise Atatürk Havaalanı’nda başlatılan süresiz eyleme karşı Havaalanı Güvenlik Konseyi alan içindeki her tür eylem ve gösteriyi yasakladı.

THY çalışanlarını, başbakanın “hukuksuz” olarak nitelendirdiği, birçok insanın şımarıkça bulduğu bu eylemlere iten sebepler ise bilinir hale gelemedi. Birçok insanın gözünde Türk Hava Yolları çalışanları en son grev yapacak insanlar hala. Oysa son yıllarda birçok alanda yaşanan ekonomik dönüşüm, hava yolları çalışanlarını da etkilemiş durumda. Özelleştirme, taşeronlaşma ve güvencesizlik çalışma koşullarını oldukça zorlaştırmakla birlikte, uçuş güvenliğini de tehdit eder duruma geldi. Çalışanlar zor çalışma koşullarına karşı özveriyle uçmalarına rağmen, 18 aydır engellenen toplu sözleşme sürecinin grev yasağıyla noktalanmasının son damla olduğunu ifade ediyorlar.

Başbakan Akkuyu nükleer santrali için yaptığı konuşmada “ Bir yıl boyunca 24 saat nükleer santralin kapısında otursanız, bir uçak yolculuğunda aldığınız kadar radyasyon almıyorsunuz” şeklinde açıklamada bulunmuştu. Başbakanın ifade ettiği boyutlarda olmasa dahi hava yolu çalışanları kozmik radyasyon ve sürekli basınç değişiminin yarattığı tehlikeli koşullar altında çalışmak zorundalar. Elbette bunlara iş kazaları, stres, düzensiz beslenme,

uykusuzluk ve uçak içi iş kazaları da ekleniyor. Birçok kadın çalışan ise çalışma koşulları sebebiyle rahim sarkması, sistit, çocuk sahibi olamama ve riskli hamilelik gibi sorunlarla karşılaşılıyorlar. Mesleğin doğasından gelen sorunlara taşeronlaşmanın ve plansız büyümenin getirdiği problemler ekleniyor. Taşeronlaşma ile kalifiye, sendikalı elemanların yerine sendikası ve az maliyetli çalışanların istihdam edilmesi uzun zamandır uygulanan bir politika. Büyümenin getirdiği yük ise mevcut çalışanın, kapasite üstünde ve kurlsız uçuşa zorlanmasına

sebep oluyor.

Tüm bu sorunlar ve kurlsızlıklar karşısında çalışanların itiraz etmelerine ve haklarını aramalarına olanak sağlayacak mekanizmalar ya çalışanlar aleyhine işler hale getiriliyor ya da ortadan kaldırılıyor. İşten çıkarılma korkusu çalışanların hayatlarının bir parçası haline gelmiş durumda. Öyle ki

işten çıkarılan arkadaşlarıyla dayanışma halinde olan insanlar dahi işlerini kaybetmişler. Çalışanlar yaşadıkları olumsuzluklar ve uçuş güvenliğini tehdit eden koşullar karşısında toplu sözleşme sürecine grev hakları olmaksızın oturtulmaya çalışılıyorlar. Mevcut koşullar bile yeterince sıkıntıya sebep olurken, bundan sonrasında yaşanabilecekler çalışanlar ve yolcular için oldukça kaygı verici.

Bu olumsuz tabloya rağmen çalışanlar Türkiye’nin imzaladığı sözleşmelere de aykırı olan grev yasağı karşısında mücadele etmeye devam ediyorlar. Ulusal çalışmalarla birlikte, uluslararası girişimler de yürütülüyor. Bu girişimler sonucu Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Uluslararası Taşımacılık Çalışanları Federasyonu (ITF) ve Avrupa Taşımacılık Çalışanları Federasyonu (ETF) gibi kurumların grev yasağına karşı destekleri sağlanmış durumda. Kurumsal imajı oldukça sarsılan THY’nin marka puanı düşebilir ve çeşitli yaptırımlarla karşılaşabilir. Grev yasağının iptali ve işten çıkarılanların işe iadeleri konusundaki kazanım veya kayıplar tüm toplumu derinden etkileyecek önemde. Süreçten işverenin mi yoksa işçilerin mi galip çıkacağı toplumsal hafızada mücadele, kazanım ve çaresizlik deneyimlerine dair önemli izler bırakacaktır. Tam da bu sebeple THY çalışanlarının mücadelesi sadece onların mücadelesi değil, herkesin mücadelesi!

Akıllı Şehirler

HERKESİN BİR HİKAYESİ VAR

Özsel Beleli

Gözünüzü kapatıp geçen yıl içinde herhangi bir ayın yine herhangi bir gününü düşünün. İşte düşündüğünüz o gün milyonlarcamızı aynı şehri yaşadık, on binlercemiz aynı trene bindik, binlercemiz aynı caddeden geçtik, yüzlercemiz aynı büfeden yemek yedik, onlarcamızı aynı bankta oturup soluklandık. Ama o günün sonunda biri boş bulunup da “nasıl geçti günün, neler yaptın” diye sorduğunda, aynı şehri yaşayan, aynı trene binen, aynı caddeyi geçen, aynı büfeden yemek yiyen, aynı bankta soluklanan bizler apayrı hikayeler anlattık. Çünkü aynı trene binsek de, aynı büfeden yemek yesek de, aynı banka otursak da her birimiz kendimize özgü, bambaşka bireyleriz; bu yüzdendir ki aynı mekanı bile çok farklı görüp, farklı deneyimliyoruz.

Şehir denilen bu koskoca mekanın belki de en güzel yanı tüm bu başlıklara kapısını açıp bu çeşitliliği içinde büyütebilme yetisi. Yeter ki gölge eden olmasın... Yaşadığım şehirler arasında bende en çok iz bırakanlar içindeki bu çeşitliliği keşfedebildiklerim oldu. Caddelerini, trenlerini, büfelerini, banklarını paylaştığım bireylerin hikayelerini duydukça o şehir gözümde canlanıp güzelleşti. Ve yine o hikayelerle benimkinden farklı yaşamların, deneyimlerin, tercihlerin farkına vardım; farkına vardıkça da hem zihnim hem gönlüm zenginleşti. İşte bu yüzden bu ayki yazımda hikayelerimizi paylaşmamıza aracılık eden iki girişimden bahsetmeye karar verdim. Biri ilhamını ünlü kent düşünürü ve aktivist Jane Jacobs’un fikirlerinden alan Jane’in Yürüyüşü. Diğeri mayıs ayında bahsettiğim Viki-Şehirler’in bir uzantısı: Yerel-Viki.

Jane Jacobs’ın yürünebilir şehir fikrinden ilham alan Jane’in Yürüyüşü (Jane’s Walk) 2007 yılında Toronto’da başlamış, 4 yıl içinde 15 ülke ve 75 şehre yayılmış bir girişim. Bu şehirlerde internet üzerinden organize olarak bir araya gelen bireyler bir yandan seçtikleri bölgede yürüyorlar, bir yandan da yürürken gördükleri mekanlarla ilgili varsa hikayelerini paylaşıyorlar. Jane’in Yürüyüşlerinin bu şekliyle Thomas Bernhard’ın Yürümek adlı kısa romanında ele aldığı yürümek ve düşünmek arasındaki o sınıksız ilişkiye benzediği söylenebilir - daha önce yolları hiç kesilmemiş bireyler yan yana yürürlerken aynı meydan, aynı park, aynı binanın önünde durup o mekana dair belki de daha önce hiç anlatmadıkları hikayelerini paylaşıyorlar. İşte tam da yürürken paylaşılan bu hikayelerin katılanların yaşadıkları şehirle ilgili algılarını ve kendilerinden farklı bireylere bakışlarını değiştirip zenginleştirebilecek güce sahip olduğunu düşünüyorum.

Jane’in Yürüyüşü’nün aksine Yerel-Viki (LocalWiki) bireyler arasında yüz yüze ve doğrudan değil, sanal ve dolaylı etkileşim üzerine kurgulanan bir girişim. İnternette oluşturulan platform üzerinden bir mahallede, semtte yaşayanlar yerellerinin dününü ve bugününü birlikte kaleme alıyorlar. Platforma üye olan herkes hem mahallenin farklı mekanlarıyla ilgili bilgilerini, hikayelerini paylaşıyor hem de mahallelerinin bugününe dair görüşlerini yazıp, etkinliklerini duyuruyorlar. Platformu görsel olarak haritalar, üyeler tarafından yüklenen fotoğraflar ve videolar zenginleştiriyor. Yerel-Viki aracılığıyla hikayelerini, fotoğraflarını, videolarını üst üste koyan bireyler, resmi sitelerde mahalleleri hakkında yer alan tekleştirilmiş sunuma alternatif olarak renkli kumaşlardan yapılan kırk yama işi kadar renkli ve zengin bir hikaye kitabı yaratıyorlar.

Hem Jane’in Yürüyüşü hem Yerel-Viki’nin en güzel özelliklerinden biri isteyen herkes tarafından ücretsiz olarak kullanılabilecek şekilde tasarlanmış olmaları. İlgilenenlere duyurulur.

Son iki sayıdaki yazılarımda olduğu gibi Akıllı Şehirler’de bu ay da kentli insanı ve insan ilişkilerini merkezine koyan teknolojilerden bahsediyorum. Her zaman olduğu gibi görüşleriniz ve sizin karşılaştığınız uygulamalarla ilgili epostalarınızı bekliyorum olacağım. Adresim ozselbeleli@gmail.com.

Kürtaj Yasağına Karşı Kadınlar Sokakta!

Selda Tuncer

Son birkaç haftadır Ankara sokaklarında gözle görülür bir hareketlilik var. Merak etmeyin “şehri baştanbaşa saran” shopping festivalden söz etmeyeceğim, ya da hareketlilik deyince AVM'lere akan aileleri veya reklamlarda görmeye alıştığımız alışveriş çantalarıyla gezen kadınları kastetmiyorum. Evet, Ankara sokakları hareketli ama sağolsun gündemi hiç bitmeyen bir ülkede yaşıyoruz. Hatta sadece son bir ayda yaşadığımız olayları, baskı ve şiddeti hesaba katarsak bu şehrin sokaklarının günlerce gecelerce boşalmaması gerekir. Gelelim bahsettiğim hareketliliğe, son haftalarda kadınlar her fırsatta sokağa çıkıyor ve ülkenin gündemine aniden bomba gibi düşen çok can alıcı bir konuda sesini duyurmaya çalışıyor. Memlekette hangi konuda neye tepki vereceğimizi şaşırırken ve “artık bu kadar da olmaz!” diye isyan ederken bir de baktık ki bu daha hiçbir şeymiş, bu kadar da olurmuş ve kürtaj da yasaklanabilirmiş! Her ne kadar yasal olsa da bunca zaman hep üstü kapatılan, yok sayılan kürtaj konusunu biz kadınlar, feministler onca zaman dillendirip görünür olsun isterken, başbakan hepimizin akıl ve hayal sınırlarını zorlayacak açıklamalarıyla bir anda bunu başardı. Gerçekten kim hayal edebilirdi ki bir gün herkes kürtajı konuşacak ve kürtaj kelimesi cinayet ve Uludere'yle yan yana anılacak!?

Evet, tartışmanın başlangıcı neydi; çoğu çocuk 34 sivil insan F-16 uçaklarının attığı bombalarla öldürülmüştü. Olayın kaza olduğundan öte bir şey söylenmediği gibi hükümet bir küçük özrü bile çok görüyor, başbakan biz açıklama istedikçe öfkeleniyordu. Olayın üzerinden 150 gün geçti, daha fazla geçti, ne bir özür ne bir açıklama geldi; biz de yatıp kalkıp Uludere diyorduk. Sonra bir gün, yattık kalktık yattık kalktık bir de ne duyalım “her kürtaj bir Uludere”ymiş ve kürtaj da cinayet!.. Sanki hiç uyanmamıştık da bir kâbusun içinde debeleniyorduk, birileri de yan yana gelmeyecek tüm özne ve yüklemli bir araya getirip üzerimize boca ediyordu. Başbakan öyle bir şey yapmıştı ki, bu sözleriyle hem gündemi ışık hızıyla değiştirmiş hem de herkesin zihnini bulandırmıştı. Öyle ki, kim nasıl tepki vereceğini bilemez hale geldi. Ne diyelim işinde iyiydi, attığı bir taşla vurduğu kuşları saymak mümkün değildi. İşte tam bu sözleri sarf ettiği noktada kadınlar ülkenin çeşitli yerlerinde sokaklara çıktı, hem kürtaj hem Uludere demek için!.. Kadınlar sokaklara çıktıkça, “kürtaj yasaklanamaz” dedikçe ortalıkta “oyuna geliyorsunuz”, “suni gündem bu

başka değil” gibi sözler de yükselmedi değil. Memleketin zihni bulanmıştı bir kere!.. Evet, bu sözlerle gündem değiştirilmek istenmişti ama biliyoruz ki bu ülkede suni gündem diye bir şey yoktur; her gündem iliklerimizde hissedecek kadar gerçektir. Bu konuda da bunu, başbakanın bir sözüyle yangından mal kaçırıcısına hazırlanan yasa tasarısıyla görmüş olduk. Gündem değiştiriliyordu ama bu sözde kalmadığı gibi bunun bedelini kadınlar bedenleriyle ödemek durumundaydı.

Şüphesiz başbakanın sözleri sadece bir başlangıçtı, gerisi çorap söküğü gibi gelen açıklamalarda herkes tüm kadınları ilgilendiren ve yasaklanması halinde 60.000 gibi bir sayıda kadın ölümlünden bahsedilen bir konuda olur olmaz ahkâm kesti. Her akşam ekran başında uzman, islam bilgini vb. sıfatıyla bir dolu erkeğin kürtaj ve sezaryen konusunda açıklamalarını şaşkınlık ve öfke karışımıyla izledik. Hayatın ne zaman başladığı, ruhun kaçınıcı günde üflendiği cümleleri havada uçtu; evet, öyle de bilimsel, öyle de sekülerdik!.. Tabii durum bununla bitmedi, devlet bakanları, belediye başkanları ve daha birçokları eksik kalamazdı böylesi bir memleket meselesinden. Söz konusu olan kadının bedeniydi ama gel gör ki kadınların dışında herkesin bir sözü vardı. Son bir ayda bu konuda söylenenleri alt alta yazsam, okuyanda bir mide bulantısı ve hatta kusma hissi uyanması çok muhtemel. Öyle korkunç şeyler söylendi ki adeta patlayan irinin içindeki cerahatin akması misali memleketin bilinçdışı üzerimize döküldü. Kürtaj konusunun ne kadar hassas olduğunu ve nasıl algılandığını tabii ki az çok biliyorduk ama bu kadarını biz bile tahmin etmemiştik. Örneğin, “kürtaj yasaklansın” sözüne gelen itirazlar sırasında tartışma öyle bir noktaya geldi ki bir devlet bakanı tecavüze uğrayan kadın da doğursun, çocuğa devlet bakar diyebilirdi. Öyle ya bu ülkede tecavüzden bol ne vardı, madem bu kadar yaygın bari böyle bir çözüm bulalım diye mi düşünülmüştü? Bu sözü bir nevi itiraf olarak mı almalıydık!? Ama bununla da bitmedi, sonra Ankara büyükşehir belediye başkanı Melih Gökçek şehrin tüm sorunlarını çözmüş, tüm metro hatlarını tamamlamış da bir bu konu kalmış gibi twitter'da kürtaj yasağına karşı çıkan bir kadına “kim bilir senin kaç kürtajın var da böyle konuşuyorsun” diye karşılık verdi. Gökçek, bununla da kalmayıp hızını alamayarak tecavüze uğrayan kadının bebeği değil kendini öldürmesini önerdi. Böylesi bir sözün üzerine ne denebilir ki!? O kadar açıktan bir saldırı ve kadın düşmanlığı var ki bu cümlelerde edilecek sözün bir hükmü yok diye hissediyor insan. Yani her şey o kadar açık, o kadar dolaysız yapılıyor ki artık ne demek istediğiyle falan uğraşmaya gerek yok, baksan derinin altı görünüyor.

İşte tam da bu noktada sokakların hareketlenmesi konusuna dönebiliriz. Tüm bu yukarda bahsettiğim olaylar olurken Ankara'da ve başka şehirlerde kadınlar çözümü sokağa çıkmakta buldu. Özellikle başkentte yapılan kimi eylemler günlerce kendinden söz ettirdi. Dedim ya sözün hükmü kalmadı diye, ilk basın açıklaması ve yürüyüşün ardından Halkevi kadınların aile bakanlığı önünde yaptıkları protesto sırasındaki öfke ve kararlılıkları görülmeye değerdi. Yine çok geçmeden, bir grup kadın Sağlık Bakanlığı önünde pankart açıp kendilerini zincirledi. Sonrasında eylem yapan bu kadınların gözaltına alınmasını protesto eden kadınlar güvenlik güçlerine boyalı suyla doldurulmuş prezervatif attı. Madem konu kürtajdı, suç kadınlarla bulan erkek ikiye bölünmüşlüğüne prezervatiften daha iyi ne anlatabilirdi!.. Ve son olarak, İzmir caddesinde korumalarıyla yürürken iki genç kadının Gökçek'e yumurta atması günlerce konuşuldu. Bir büyükşehir belediye başkanı düşünün ki sokakta üzerine yumurta atılınca çevreden insanlar alkışlıyor ve eylemi yapan iki kadın mağazada alıkonulunca dışardan itirazlar geliyor ve “baba oğul oldunuz, Ankara'yı soydunuz” tezahüratları yükseliyor. Tüm bu eylemlerde kadınlara yapılan müdahale ve şiddetin ne kadar sert olduğunu söylemeye gerek yok!.. Ama özellikle bir durum var ki, bahsini etmeye değer. Ankara'da kendisini zincirleyen kadınlara karakolda gözaltındayken alkol muayenesi yapılmış!?! Anlaşılan o ki kadınların böyle bir eylemi ancak sarhoşken yapacağı düşünülmüş. Oysa ki, bu eylemlerin ardında tek bir şey var, kadınlar çok öfkeli ve artık tahammülleri kalmadı!.. Öyle ki, değil bir sokağı veya meydanı bu şiddet ve saldırı karşısında bütün şehri ayağa kaldırsalar yeridir. Bu ülkede kadına yönelik şiddet yüzde bin dört yüz artmışken, erkekler günde 5 kadını öldürürken, tecavüzçüler serbest bırakılırken ve şimdi de kürtaj yasağıyla yeni kadın ölümlerinin yolunu açılırken sizce de bunlar az bile değil mi?

Görseller: Esra Can, Mehmet Özer

Türkiye'nin Her Yerinde Kadınların Sesi Yükseldi

İlknur Hacisoftaoğlu / Selda Tuncer

“Nüfus planlaması” adı altında kadın bedeninin denetlenmesine ilişkin yaptığı açıklamalara her geçen gün bir yenisini ekleyen Başbakan, 25 Mayıs'ta “Kürtajı bir cinayet olarak görüyorum” ve 26 Mayıs'ta “Her kürtaj bir Uludere'dir ve bu milleti silmek için sinsice bir plandır” buyurdu. Hemen ertesinde kadınlar hem binlerce kadının ölümüne yol açtığı tüm dünyada herkesçe bilinen böylesi bir yasağı, hem de Uludere'de içinde çocukların da olduğu 35 kişinin öldüğü bir saldırıyla kürtajın ilişkilendirilmesini protesto etmek için farklı şehirlerde sokağa çıkmaya başladılar. Başbakanın bu açıklamasının hemen ardından ilk tepki olarak Ankara'da 30 Mayıs Çarşamba günü kadınlar Ankara Kadın Platformunun çağrısıyla YKM önünde toplandı. “Kürtaj Haktır, Uludere Katliam” sloganıyla gerçekleştirilen eylem, YKM önünden Başbakanlık'a, oradan da Yüksel caddesi'ne taşındı. Kadınların isyan seslerinin birbirine karıştığı ve inatla protestoya devam edeceğini gösteren ilk eylemden sonra 8 Haziran Cuma günü saat 19.30'da kadınlar tekrar sokaktaydı. Eş zamanlı olarak 10'dan fazla ilde gerçekleştirilen eylemde, kadınlar bu sefer “Kürtaj haktır, karar kadınların” dedi. Ankara'da Yüksel caddesinde geç saatlere kadar bekleyen kadınlar

kürtaj yasağına karşı tepkilerini kimi zaman sloganlarla kimi zaman şarkı ve tiyatro oyunları ile gösterdiler. Ve çok zaman geçmeden, bu eylemleri 17 Haziran Pazar günü Ankara, İstanbul ve İzmir olmak üzere üç farklı ilde eş zamanlı olarak yapılan kürtaj yasağına karşı miting takip etti. “Yasal değil, yasak kürtaj öldürür” ve “Devlet sussun, kadınlar konuşsun” demek için toplanan kadınlar, Ankara'da Cebeci Siyasal Bilgiler Fakültesi önünde buluşarak Kolej meydanına yürüdü. Kolej meydanında güneşli bir havada öfkeyle ve inançla haykıran kadınlar aşağıdaki talepleri bir kez daha dillendirdiler:

- Kadınların yasal kürtaj hakkı korunmalı ve kürtaj sınırı 12 haftaya çıkarılmalıdır.
- Kadınların kürtaj olmak için kocalarından müsaade almaları gereğine son verilmelidir.
- Ücretsiz doğum kontrol hizmetlerinin önüne getirilen fiili yasaklar kaldırılmalıdır.
- Sağlıklı yaşam için doğum kontrol yöntemlerine erişim artırılmalıdır.
- Erkekler de doğum kontrolü hakkında bilinçlendirilmeli ve onlara da doğum kontrol merkezleri açılmalıdır.

Gökçek'i Protesto Eden Kadınlar Anlatıyor: "Şemsiyesiz Gezmesin!"

Neslihan Uyanık ve Nebiye Merttürk ile Söyleşi

--Yakın zamanda Melih Gökçek'e yaptınız protestoyla epeyce bir kendinizden söz ettirdiniz. Gökçek'e yumurta attığınız eylem video ve fotoğrafları ana akım medyada olan birçok gazetede yayınlandı ve aynı zamanda sosyal paylaşım sitelerinde günlerce çok sayıda insan tarafından paylaşıldı. Peki, olayı biraz da sizi ağzınızdan dinleyelim, nasıl oldu bu yumurta protestosu?

Neslihan-Nebiye: Melih Gökçek, GMK Bulvarı'ndan İzmir Caddesi'ne dönerken gördük. Daha bir gün önce yaptığı " anası olacak kişinin hatasından dolayı çocuk niye suçu çekiyor, anası kendisini öldürsün" açıklaması ve öncesinde twitter üzerinden bir kadına kürtaja ilgili sözlü saldırısından dolayı karşısına çıkıp konuşmak istedik. Bizi konuşturmayacaklarını tahmin ettiğimiz için gidip yumurta aldık. Sonra Gökçek'i İzmir Caddesi'nde yakalayıp karşısına çıktık. Gökçek'in kadın düşmanı olmasının yanı sıra halk düşmanı olduğunu da Dikmen Vadisi'nde uyguladığı yıkım ve şiddetten dolayı duymayan kalmadı zaten. Biz de Vadi halkının evini başına yıkmak mıdır cinayet, yoksa kürtaj yaptırmak mıdır?" diye sorduk kendisine. Tabii o anda korumalarının sert müdahalesi oldu. Konuşmamıza izin vermeyince biz de demokratik protesto hakkımızı yumurta ile kullandık. Bunun üzerine, bizi zorla oradaki ayakkabı mağazasının içine sürükleyip içerde şiddet uyguladılar. Bu sırada bir grup koruma da dışardaki kadınlara şiddet uyguladı.

--İnternette paylaşılan videolardan korumaların size gayet sert davrandığı açıkça görülüyor. Peki mağazada alıkoyduktan sonra içerde neler oldu, neler yaşadınız tam olarak?

Nebiye: Zorla içeri sokulduğumuz andan itibaren sadece yaşamama yetecek kadar nefes almama izin verdiler. Sürekli birkaç koruma konuşmamı engellemek için ağızımı ve burnumu kapattı.

Neslihan: İçeri girdiğimizde bir ara Melih Gökçek yanıma gelip "bunu da alın!" deyip kolumdan tutup fırlattı. O sırada tesadüfen orada bulunan ve bize uygulanan şiddeti engellemeye çalışan CHP Ankara İl Başkan Yardımcısı olduğunu daha sonradan öğrendiğimiz Elif Doğan'ı bizle beraber hücre gibi bir odaya aldılar. Alındığımız odada Gökçek'in korumalarından biri "Melih Gökçek benim babam yerindedir onun kılına zarar veren öldürürüm" diye tehdit etti. Yaklaşık 2 saat başımızda korumalarla bekledikten sonra polis Ankara İl Emniyet Asayiş Müdürlüğü'ne götürdü. 20 saatlik bir gözaltından sonra savcılıktan serbest bırakıldık.

--Gözaltı sürecince neler yaşadınız? Mağazada yaşadığınız şiddet orada da devam etti mi?

Neslihan-Nebiye: Emniyete gittiğimizde gözaltı işlemini başlattılar fakat olay tutanağı hazırlanmadığı ve nöbetçi savcının yerinde olmaması nedeniyle bir gece gözaltında kaldık. O süre içinde herhangi bir şiddete maruz kalmadık. İlginç olan olay tutanağının polisler tarafından hazırlanması gece 03.00 – 03.30'u buldu. Her zaman olduğu gibi bize uygulanan şiddetten ya da tehditlerden tutanakta bahsedilmedi.

--Eylemin ardından neler hissettiniz, çevrenizden ve başka insanlardan ne tür tepkiler aldınız?

Neslihan: Sabah evden çıkarken arkadaşım Gökçek'in internette bir gün önce yaptığı açıklamayı okuduğunda bir kez daha hayretler içinde kalmıştım. Öfkelenmişim!.. Aslında Tayyip Erdoğan başta olmak üzere AKP'nin kadın düşmanlığını hiçbir yerde söylemekten çekinmediğini biliyoruz. Ve umarım karşılar bir yerde de kim oluyor böyle konuşabiliyor sorarız diye düşünürken öğleden sonra hiç beklemediğim bir anda Gökçek'le karşılaştık. Ve hiç tereddüt etmeden orada protesto ettik. Eminim bizim yerimizde olmak isteyen birçok kadın vardır. Zaten gözaltından çıktıktan sonra çok sayıda insan tarafından tebrik edilmemiz bunu açıkça gösteriyor. Herhalde o gün orada olmayıp daha sonra duymuş olsaydım çok üzülürdüm. Gökçek'in yüz ifadesini görmeye değerdi!.. Kendimi şanslı hissediyorum. Herhalde bundan sonra şemsiyesiz dolaşmaz.

Nebiye: Serbest bırakıldıktan sonra Adliye'de arkadaşlarımız bizi coşkuyla karşıladı. Yanımızda olamayanlar telefonla arayıp bizi tebrik ediyordu. Çıktığımız andan itibaren gazetecilerin yoğun ilgisiyle karşılaştık. Çevremizden gelen bütün bu olumlu tepkiler, bize doğru bir iş yaptığımızı gösterdi. Gökçek, hiç beklemediği bir anda ve beklemediği bir biçimde protesto edilince kendisi de çok şaşırıldı. Anlaşılan ettiği lafların hesabının kendinden sorulmayacağını zannediyordu. Bundan sonra da kadınların eli, bütün kadın düşmanlarının ensesinde olacaktır. Tavsiyemiz, tıpkı o gün olduğu gibi yanlarından şemsiyelerini ayırmamalarıdır. / Solfasol

Görseller: Esra Can, Mehmet Özer

Türkiye'nin Haziranı

Doğaç Mirza

Neredeyse 3 mevsimin güneşli, cıvıl cıvıl geçtiği ülkemizde güneşin ve hayatın tadına ne kadar varıyoruz ? Belki iş gücü peşinde koşanlar için parklarda vakit geçirmek bir lüks sayılabilir fakat çocuk ve gençler için dışarıda olmak bir ihtiyaçken niçin birçoğu dersanelerde ya da evlerinde ders çalışmak zorunda? Üstelik biz gençleri hayata değil, sadece sınava hazırlayan derslere. Neden ilgi alanlarımız ya da yeteneklerimizden önce matematiğimiz sorgulanıyor? On iki yaşındaki çocuklar neden sokaklarda oyun peşinde değil de sırtlarındaki küfeler ile dersanelere koşuyor? Ülkemizdeki okuyan nüfusa bilmem ne ile bilmem ne yaş arası kuşağı gibi değil de gireceği sınavın ismine göre kuşaklandırma yapıyor? SBS gençliği fiziksel gelişiminin en hızlı olduğu dönemdeyken neden soru bankaları(!) altında eziliyor? YGS-LYS gençliği fikri gelişim çağının zirvesindeyken sosyalleşmek, hayata dair olanları sorgulamak yerine neden gününün tamamını kapalı alanlarda geçiriyor? Neden dershanecilik kavramı gelişti ve yerleşti ülkemizde? Neden daha çok sorgulayan, daha çok düşünen değil de çok ezberleyen ve çok test çözen başarılı sayılıyor? Sabah ve öğlen saatlerinde bunca genç ve çocuk şehrin merkezinde bir o yana bir bu yana nereye yetismeye çalışıyor? Türkiye gençliği kaderini belirlediği bu sınavlara neden hazırlanıyor? Neden var bu sınav? Neye göre iyile neye göre kötüyü ayıkliyor bu sistem? Peki tamam, "üniversite sınavı" kavramının ilk kez ortaya çıktığı 1974 yılından beri bu soruları milyonlarca

öğrenci sormuştur. Olayın başına gidelim... 1950'li yılların sonuna kadar lise mezunu öğrenci sayısı az olduğundan dolayı, birçok fakülte başvuruda bulunanlardan ihtiyacı kadar öğrenciyi bünyesine kabul ediyordu. Sınav yok diye de kabul işlemi rastgele olmuyordu tabi; öğrencinin başvuru önceliği, fakültenin niteliğine bağlı olarak lisenin fen ya da edebiyat kolundan mezun olma durumu ve lise bitirme derecesine göre en seçkin kişiler alınıyordu. Ne olduysa 60'lı yıllarda oldu, liseden mezun olanların sayısının artması ve lise dengindeki okullardan mezun olanlara da yükseköğretime başvurma hakkının verilmesiyle yukarıda kısaca bahsettiğim öğrenci alma şartları yetersiz kaldı. Fakülteler çözümü başvuruda bulunan öğrencileri sınava tabi tutmakta buldu. Çok mantıklı ve doğru görünen bu yöntem öğrencilerin şehirden şehire koşmasına, aynı gün ve hatta aynı saate denk gelebilen sınavlar karşısında birini seçmek zorunda kalması gibi sorunlara yol açmış. Kimi fakülteler birlikte hareket etme yoluna gitmişler fakat yine de nitelikli ve objektif tipte testlerin hazırlanması, başvurma, puanlama, seçme ve yerleştirme, sonuçları bildirme gibi teknik işlerde yeterli olamamıştır. 1974 yılında, Üniversitelerarası Kurul üniversiteye giriş sınavını tek merkezden yapmayı uygun bulmuş, Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi kurulmuştur (ÜSYM). Adından da üstlendiği görev açıkça anlaşılan bu merkez 1981 yılına kadar faaliyetlerini sürdürmüştür. 1981 yılında merkez, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) adını alıp Yükseköğretim Kurulu'nun bir alt dalı haline gelmiş. Bundan sonraki gelişmeler ise halk tarafından az çok biliniyor, tarihinde 4 kere sınav değişikliğine ve çok kez de sınavın içerik değişikliğine gitmişler. Gelelim giriş

kısımında Türkiye gençliğine dair sorduğum sorulara, yüzlerce insandan tecrübe ettiğim tek gerçek bu sınavın kaçınılmaz olduğu. Evet, ölüm gibi kaçınılmaz. Gençlerin stres yüzünden psikolojik sorunlar ve fiziki olarak sağlık sorunları yaşadığı, sosyallikten uzak kaldığı bu dönemden çıkınca sapıtılabildiği sınava hazırlanma evresi de, 2-3 saatlik sınav ile kaderini tayin etme saçmalığı da kaçınılmaz. Öncesi ve sırasında ağaç katili diyebileceğimiz bu sınav kaçınılmaz. Kazanma garantisi veren, hükümete eleman yetiştiren sözde eğitim kurumu anlayışının varlığı ve sınava hazırlanmak için dershaneye gitmekte kaçınılmaz. Her neyse işte, günde 8-10 saat olmak üzere ve bir yıldan fazla çalışıp, belki sınavdan önceki gece başının ağrıyacağı, midenin bulanacağı, ishal olacağı, sevdiğini kaybedeceğin güne denk gelmesi muhtemel olan bir günde ve birkaç saatte bildiklerini kanıtlayıp ön sıralara geçmek için yarışacağın bu sınav kaçınılmaz. Sınava dair çözüm yolları üreteceğim bir yazı yazmayı hedeflemiştim başlarken, fakat düşündüm ki bunun kime ne faydası var. Biraz araştıran, biraz sorgulayan birisi zaten bunu bulacaktır. Sana mı düştü çözüm üretmek Doğaç ? O zaman sınav adayı olan okurlarına bu sınavın kaçınılmaz olduğunu ve "şu sınav geçsin, üniversiteye/iyi bir liseye kapak at rahatsın" klişesini hatırlatıp girmiş oldukları sınavın nereden çıktığına dair biraz bilgi ver dedim. Ha başlık ile yazının alakası... Sınavın sistemleşmesinin üstünden (hatta şu 60'lardan önceki sınavlarda dahil) bunca zaman geçmesine rağmen her ne olursa olsun değişmeyen tek şey mutlaka Haziran ayında sınavın olması olduğundan başlıkla öyle bir ilişki kurdum. Dilerim bunu okuduktan sonra "ah be çocuk zamanımı çaldın" demezsiniz.

LGBTKimlikler Bir Kentin Nesi Olur?

Akın Atauz

“Her şeyin bir sınırı vardır” deriz. Ama yoktur belki de. Sınır sorunu, önemli bir sorun. İki tarafı birbirinden ayırır. Ya birindensindir, ya da öbüründen. Sınırı geçmek zordur ama geçersen, artık sınırın diğer tarafındasın ve yadırganabilirsin. Hatta geri dönsen de yadırganırsın. Sınır, türleri ve cinsleri birbirinden ayırır ve cins isimleri sınır ayırımına göre belirlenir.

Bazen de sınır tanımayanlar olur. Birçok mesleğin “sınır tanımayan” örgütleri de var: Sınır tanımayan gazeteciler, sınır tanımayan doktorlar vb. Onlar kendi mesleklerini gerçekten yapılması gerekenin özüne, doğasına ve etiğine uygun yapabilmek için sınırları tanımazdan gelirler ve sınırları fiilen geçersizleştirirler. Böyle yapmakla da, kendilerini, bir tür ateşe atarlar ve tehlikelere-risklere açık hale getirirler. O işin yapılma biçimlerinden, en zor olan yolu seçmiş olurlar.

LGBT kimlikler de sınır tanımayanlardır. Sınırları aşarlar ve gittikleri yerde, bir daha, sınırın berisindeyken garanti olan birçok avantajı terk etmiş olurlar. Bu, hem bir cesaret işidir, hem de özgürlüğün, ne olmak istediğine karar verme özgürlüğünün kullanılmasıdır. Patriarkal ideoloji, kısaca şöyle der: “Erkekler üstündür ve egemendir. Kadınlar ikincildir.” Ama sınırları geçen ve bedenlerinin biyolojik belirlemelerine uymayanlar, artık derece bile alamazlar. Yani üçüncü bir sıra bile öngörülemez, sınır aşanlara... Patriarkal ideoloji, bu kimlikleri küçümser ve bir anlamda mahkum eder. Ama diğer ideolojiler, örneğin feminizm, bu konuyla farklı bir biçimde ilgilenir ve değerlendirir.

Özgürlüğün sonsuz biçimi ve onu elde etmenin de sonsuz biçimi vardır. Ama cinsiyet sınırları aşmak, bu sınırı aşmak isteyenler için, bu bir anlamda hem sınırlar içinde kalanlara göre daha özgür olmak anlamına gelir, hem de, yeniliklere/ yeni deneylere/ bilinmeyene daha açık olmak... Sınırların belirsizleştirilmesi, tanınmaması, genişletilmesi, anlamını yitirmesinin sağlanması, güç bir uğraş alanıdır. Ancak insanlık deneyimi, sürekli olarak bu sınırları genişletmek ve özgürleşmek doğrultusunda bir öyküdür denilebilir belki...

Aslında kent de, insanlık serüveninin, durmadan sınırları genişleten ve özgürlükleri artıran, toplumsal ve mekansal bir alanıdır. Kentler, bir ortaçağ atasözünün söylediği gibi, “insanı özgürleştirir.” Tamam, buradaki özgürlük, belki çok somut olarak, köylünün serflikten kurtulması anlamında bir özgürlüktür. Ancak kentin özgürleştirilmesinin burada kaldığını kimse söyleyemez. Kent, insanların özgürleşmesi doğrultusundaki bütün kilometre taşlarının/ kritik kazanımlarının icat edildiği, üretildiği ve kullanıldığı yer oldu her zaman.

Özgürlükler, kentlerde uygulanabilir olduğu kadar gelişti. Haklar, kentlerde kazanıldı ve somutlaştı ve etkinleşti. Yeni düşünceler, yeni deneyimler, yeni etik anlayışlar, yeni estetik, kentlerde gelişti ve kent, bütün bu uçlara doğru akıp giden her şeye yataklık etti. Bu nedenle kent, bilimlerin, sanatın ve felsefenin ve özgürlük mücadelelerinin, sınırları zorlayan her şeyin doğal ortamı sayılır. Dünyanın bütün kentleri, elbette, bu işlevleri aynı biçimde ve aynı oranda gerçekleştirmedi. Ama bir kent, bunları gerçekleştirebildiği kadar gelişti ve insanlığın ufuklarını açtı.

Peki, ama kent nasıl oluyor da, insanlığın gelişmesinin yatağı, ortamı oluyor? Kim yapıyor bu ufuk genişletmesini? Bildiklerimizin bildiğimiz gibi olmaya devam etmesine kim karşı çıkıyor ve o zamana kadar olamayan, görülmeyen, onaylanmayan ve değer verilmeyen bir şeyi bize gösterip, bunu anlamımızı ve gündelik yaşam pratiği olarak benimsememizi sağlıyor? Bu soruya, “yeni sınıflar” diyebileceğimiz kadar, “yeni insanlar” diye de yanıt vermek zorundayız.

Yeni insanlar kim? Sınırları zorlayanlar. Sınırları belirsiz hale getirenler ve ötesine geçenler. Daha önce olmayan bir şeyin, durumun veya değer in ya da düşüncenin, olabilir/ benimsenebilir olduğunu gösterenler. Bilimin, sanatların ve felsefenin sınırlarını zorlayanlar... Bunu yapabilmek için gerekli olan galiba sadece, dogmaya karşı durmak cesareti, bilinci ve bilgisi...

Dogma, bize neredeyse her zaman, tek bir doğrunun olduğunu söyler. Ancak, başka bir olasılık, başka bir gerçek, başka bir estetik veya etik olabileceğini söylemek, tek doğrunun yerini farkı bakış açılarına göre farklı olguların alması demektir.

Çoğulcu bir ortamın oluşması ve farklı olguların, farklı olanın, bireylerin, okulların, sistemlerin oluşması ve bunların kendi geçerlilikleriyle ilgili tartışmayı derinleştirilmesi, ancak, hoşgörüsüzlüğün, yasakçılığın ve ayrımcılığın aşılmasıyla sağlanabilir. Tek tip olma dayatmasının, tahakkümünün olmadığı bir yerde, bir kentte ancak, farklı olanlarla birlikte yaşayabiliriz.

Kent bize, bu çeşitliliği ve her alanda çoğulculuğu sunabildiği kadar, çeşitliliği çoğaltabildiği ve tek tipleştirmeyi yok edebildiği, farklı olanlar arasında ayrımcılık yapmamayı ve eşitliği sağlayabildiği kadar, yeni olgular/ öneriler/ deneyimler getirmeyi yüreklendirebildiği kadar, orasının gerçekten bir kent olduğunu, kent tanımına uyduğunu söyler.

Muhafazakarlık, kentler için mutlaka olumsuz olmayabilir. Ancak, o muhafazakar kentlerde demokrasi ve farklılıkların her türlüünün kentin geleceği ile tartışmaya ve kararlara özgürce katılması, daha büyük bir gereksinim haline gelir. Eğer kent her ikisine de sahipse ve muhafazakarlığını-ahlakı, tahakküm aracına/ şiddete dönüştürmüyorsa, herkese tanınma adaleti sağlıyorsa, bu kentler yine de, yaşanılabilir kentler olabilirler.

Farklı olanlar ve farklı görünenler, farklı kimlikler, kentte sınırları zorlamaya devam ettikçe, farklılıklarıyla kentin yaşamını çeşitlendirmeye ve çoğulculaştırmaya devam ettikçe, orası yaşanabilir kent olmaya devam eder. Bunlar yoksa, o kent bir cehennem gibi olur, ortalamadan ve en standart normlardan ayrılmayı düşünen herkes için...

LGBT kimlikler, bu nedenle bir kentte, inşa ediciler, orayı yaşanabilir kent haline getiriciler, en azından oranın gerçekten kent olmasını sağlayanlar safında yerlerini alırlar. İlk soruya yeniden dönersek, LGBT kimlikler, kentin etikten, ahlaktan ve sanattan-kültürden, gündelik yaşam politikalarına kadar bütün alanlarında ufuk açıcılardır.

Ankara böyle bir kent mi? Ne kadar böyle bir kent?

Zor bir soru.

DOSYA: LGB T ezbiyen ey iseksüel rans YAŞAM VE KENT

Hazırlayanlar:

Ahmet Toköz

Akın Atauz

Buse Kılıçkaya

Elçin Kurbanoglu

İnci Koç

İrem

Melis (Selay'In köpeği)

Onur Çelik

Özge Altınyayla

Remzi Altunpolat

Seçin Tuncel

Selay Tunç

Sinem Kuzucan

Sümeyra Ertürk

Tanju Gündüzalp

Umut Güner

Görseller:

Gülstan Aydoğdu

Semih Varol

Kaos GL Derneği Arşivi

Pembe Hayat Derneği Arşivi

LGBT Kimlikler Bir Kentin Nesi Olur

Trans Yaşam ve Sokak: Hayatın İçinde
Ak'ama'mak :

“Biz Bununla Mücadele Ediyoruz!”
Ankara'da Verilmemiş Bir Hesabın
Hikayesi

Dil Temizliği

Hortum Süleyman'dan Balyoz'a ...

LGBT Yaşam ve Kent Ritüelleri

Bir Kentin Tamamını Talep Etmek ya
da Fark Yaralarına Bakma Çağrısı

Burçlara Göre Şifalı Taşlar Burada

Bastırılmış Homofobi, Gizli
Homofobik

Türk Güdüsü Alman Usulü:
„Eşcinselim ve Berlin bana destek“

Trans Yaşam ve Sokak: Hayatın İçinde Ak'ama'mak

Özge Altınyayla – Sümeyra Ertürk

Üreme, doğurganlık ve soy devamlılığı algısı üzerinden toplumda kabul görmüş iki cinsiyet vardır; kadın ve erkek. Biyolojik var oluşları sebebiyle bu tutum içselleştirilmiştir. Üremenin yapıtaşlarından olan bu kadın ve erkek birlikteliği doğurganlığın her an aktif olmasını sağlayarak toplumdaki soy devamlılığını ileriye taşıma görevi üstlenir. Bu görevle birlikte kalıba oturtulan tutum “kadın-erkek vardır; ‘eğer bir kişi bir cinsel hayata girmek ve birbirini sevmek istiyorsa, ya kadın ya erkek olmalıdır. Bunu kabul edebiliriz’ e dönüşür. Dolayısıyla insanlar kadın ve erkek algısı üzerinden kendilerini var ederken, cinsel yönelimleri de tek tipleştirilir. İki erkeğin birbiriyle olan ilişkisi, iki kadının birbiriyle olan ilişkisi nasıl olur, sapık mısınız?” kalıbıyla, da bu tek tipleştirmenin temelleri sağlamlaştırılmaya çalışılır. Bunun sonrasında araştırmalarla ve görünürlük çalışmalarıyla cinsel yönelim, yani LGBT hareketi kendini var eder. Tek tipleştirmenin temellerini yıkan bu hareket LGBT bireylere, bizde varız deme özgürlüğünü getirmiştir. Ve görünürlükleriyle kentin her alanına dâhil olabilmeyi, kısmen de olsa, sağlamıştır.

Fakat ötekileştirilmenin dürtüsüyle görünür olmaya yönelik çıkan bu hareket, kendi içinde de ötekinin ötekisi durumunu, bedensel farklılıklar üzerinden var etmiştir. Bedenleriyle bile politik duruş sergileyen trans bireyler, toplumun o *tek tipçi* temellerinin tek yıkıcıları ilan edildiler. Çünkü bu hareket içerisindeki eşcinsellerin, görünürlükleri daha gizli yaşanabilir ve müdahale görmemiş bedenleri, kentlinin *normal* algısıyla, kentin her alanına girip çıkabilmeye müsaittir. Ancak kentlinin bu geleneksel algısı, trans bireyler için gündüz yaşamında aynı toleransı göstermez. Davranışsal olarak görünmezliği tercih eden eşcinsel kimlikler (feminen ve ya maskülen olanlarının dışında) ve topluma karşı ‘ben buradayım’ demeyen herkes, toplumun içinde yer alabilir. Yani her alanda çalışabilir ve doğal olarak gündüzü yaşayabilirler. Örneğin hayatın içerisinde kendi politikalarını üretebilirler, bir kadın arkadaşıyla hamam kültürünü yaşayabilir, ekmek aldığı bakkalla sohbet edebilir, yani kamusal alanda yaşayarak ve o alanları yaygınlaştırarak yaşadığı bir gerçekliğe sahip olur.

‘ pantolonu çıkarıp eteği giymek, eteği çıkarıp pantolonu giymek’

Trans bireyler için bu gerçekliğe sahip olmak, heteroseksist bir baskıda, yıpratıcı bir hal alır. Bu yola giren herhangi bir birey için ilk önce kabul etme sürecinin başlaması gerekir. Toplumun kabul ettiği müddetçe, ettiği yer kadar, toplumun içerisine entegre olabilir. Bu entegre olma sürecindeyken birey, doğal olarak, kendi bedeniyle de ilgili bir takım problemler yaşar. Gerek ameliyat süreçleri, gerek bedeniyle ilgili ‘ pantolonu çıkarıp eteği giymek, eteği çıkarıp pantolonu giymek’ gibi bir şey üzerinden “bir dakika! Ben ne yapıyorum? Etrafımdaki herkesi reddederek bir hayata başlıyorum ve tek başımayım; yani hiç kimsenin kabul edemediği bir yerdeyim” cümleleriyle değişen hayatının ilk adımlarını atar. Yine bu süreçte toplumla birlikte nasıl yaşayacağına dair argümanlar kurması, tekrar nasıl yürüyeceğini öğrenmesi ve nasıl yürüyeceğinin yöntemini çizmesi gerekir. Ancak tek basına çıkılan bu yolda hali, hazırda açık olan kapıların kapanmasıyla zorlasan entegre olma süreci ileride acık kapı bulunamayacağı sinyali verir. Her gidilen yerin diyetini fazlasıyla ödeme haline bürünür. Ve kaçınılmaz olan soruyu görünür kılar ;

‘aslında bir farkımız yok, kimimiz muhafazakar, kimimiz sosyalist, kimimiz militarist, kimimiz şovenist..bizde farklı farklı kültürlerden ,ailelerden gelen birer bireyiz. Peki bizler neden sosyalleşemiyoruz, neden hayatın içinde akamıyoruz?’ *...**

Bu soruların gerçekliğiyle birlikte bir gerçek daha vardır; hayatın içinde olan her birey maddi ya da manevi varlığını

sürdürür ve sürdürmelidir. Hiçbir bakış açısı bu gerçekliğin önüne geçemez ve dışarıda tutulan her bireyin, alternatif çözümler üretmesi normalleşir.

Böylece heteroseksistlerin dünyasında tıkanan ve kapanan yollara rağmen hayatını kazanmak zorunda olan trans bireyler zorunlu seks işçiliğinin kucağına itilirler. Kendisini en ahlaklı sayan toplumların ahlaksızlığı olarak nitelendirilen fakat nedense her daim var olan, talep gören olgu; zorunlu seks işçiliği. Bu olguyu yok sayanların talep etme gücüyle varlığını sürdürebilen “ötekileştirilmiş” işçilik. Hiç düşünülmüş müdür peki, bu kadar kınanan, bu kadar aşağılanan, bu kadar ötekileştirilen bu işçilik tüm engellere rağmen canlılığını nasıl devam ettirebiliyor? Gündüz var olan kalıp yargılar, gecesinde nasıl bu denli kırılabilir? Talebin görünmezliği kimin için ve ne için önemli?

- Peki, arzuların şiddetine maruz kalan gerçek özneler?

“bir arkadaşımızın eceliyle ölmesine seviniyoruz”**

Seks işçiliğinin zorunlu kılındığı trans bireylere karşı dokunmanın ve tenle temasın gücü değişir. Yumuşak bir dokunuş, sıkılmış bir yumruğun gücüne dönüşür çoğunlukla. Tecavüz, taciz, şiddet rutinleşir. Ve bir trans bireyin ağzından **‘1o kişinin tecavüzüne uğradım yetmedi 2 kişi daha geldi, kendime geldiğimde ölmedim diye eve mutlu döndüm.’**** cümlesini duymak kaçınılmazdır. Bu şartlar altında iyice dışarı itilen trans bireylerin çalıştıkları ve yaşadıkları alanlar, saatler birbirine karışır. Toplumdan kopartılmaya çalışılan trans bireylerin, gündüz yaşamındaki sokak hâkimiyeti kaybolur. Cinsel yönelimi ya da cinsiyet kimliği her ne olursa olsun bu tutum, her bireyde farklı bir etki yaratır. Kiminde savunma haliyle herhangi bir söyleme, bakışa tepki verme kiminde sindirilmişlikle eve kapanma, intihar, hap kullanımı...

Toplumun yaratması ve yine toplumun yok etmesi... Yani toplumun anormalleşmeye sürüklediği bu bireyler, yine toplumun onlar için biçtiği normaller dâhilinde eritmeye çalışılıyor. Peki, bu eritmeye maruz kalan hepimiz?

‘LGBT bireyler özgürleştikçe heteroseksüeller de özgürleşecektir.’

“İnsanlar topluma entegre olmaya çok çabuk alıştırmış kendini. Yani diğeri gibi olup kendini kurtarmak... Başkasına benzediğin, aynı şeylerden hoşlandığın müddetçe sıkıntı yok. Bunu kendi içimizde kapalı olarak; dört duvarımızda yaparız, o ayrı bir şey. Ama görünüş olarak, herkesin zevk aldığı hoşlandığı şeylerden

hoşlanır hale gelmişiz. O yüzden ne olursan ol, görünür olmadığın müddetçe, sorun yok. Mesela şiven bozuksa ve Türkçeyi düzgün kullanamıyorsan, Kürt’sen de, aynı sıkıntıyı yaşıyorsun. Yani bir taşı vermedi diye kavga ettiğin komşun, direkt gidip şunu söyleyecektir; “doğudan gelmişler, ülkeyi bölüyorlar, burada dükkân açıyorlar”. İlk saldırdıkları argüman bu olacaktır. Ya da bir Alevisyen, Ermeni’ysen, her neysen, yani ötekiysen... Ama şöyle baktığımızda, bir de ötekinin öteki olma hali var; bu da bizleriz.

Bedenimizle ilgili bir sıkıntımız var biz bu değiliz diyoruz. Başka bir şey yaşıyoruz ve lütfen bizi anlayın yani bize bunu yaşatmayın, bize zorunlu seks işçiliğini dayatmayın, bizi yalnız bırakmayın diyoruz. Gelin beraber dayanışalım diyoruz. Burada LGBT hareket yalnızca LGBT bireylerin tekelinde değildir bu sancı aynı zamanda toplumun sancısıdır sizin sancınızdır diyoruz. Yani senin nasıl pantolon giyeceğine, nasıl etek giyeceğine, saçını nasıl toplayacağına, kıllarını aldıracağına ya da aldırmayacağına dair şeyi, devletler, toplumlar, ve insanlar, yani normatifler, normal olmayı zorunlu hale getirenler kuruyor, diyoruz. O zaman benim mücadelemden çıkıyor. Beraber yapabiliriz, bu sadece benim hakkım değil diyoruz. LGBT hareketin yıllardan beri savunduğu şey budur. Bu senin hakkın. LGBT bireyler özgürleştikçe heteroseksüeller de gerçekten özgürleşecektir.

Yani demek ki, bu mücadeleyi berber verdiğimiz sürece, bu algı değişecek. Ve hepimiz rahat edeceğiz. Biz siz diye bir şey yok. İlk önce bunu anlamak gerekiyor, ‘biz’ var. Çünkü benim yaşadığım zorlukların aynısını, farklı yansımalarıyla, sen zaten yaşıyorsun. Ama bunun ne kadar farkındasın?” ***

*İnci Koç (Pembe Hayat Derneği)

**Selay Tunç (Pembe Hayat Derneği)

***Buse Kılıçkaya (Pembe Hayat Derneği)

Pembe Hayat Derneği’nde; “Buse Kılıçkaya, İnci Koç, Onur Çelik ve Selay Tunç” ile yapılan söyleşiden derlenmiştir.

“Biz Bununla Mücadele Ediyoruz!” Ankara’da Verilmemiş Bir Hesabın Hikayesi

2005 yılında Eryaman, trans kadınlara yapılan saldırılarla gündeme gelmişti. Transların evlerini basan, onları satırlarla kovalayan, haraca bağlamaya çalışan çete aylarca yakalanmamıştı. Ankara için yeterince tartışılmayan, kentliler olarak hesabını vermediğimiz karanlık günler olarak kaldı Eryaman olayları. Aradan yedi yıl geçtikten sonra Elçin Kurbanoglu, olayların iki tanığı ile ayrı ayrı söyleşti.

Elçin Kurbanoglu: Basına Eryaman davası, Eryaman olayları şeklinde yansıyan olaylar nasıl başlamıştı?

Buse Kılıçkaya: Bu aslında Pembe Hayat Derneği'nin de ortaya çıkış sürecidir. Pembe Hayat'ın kuruluş tarihi olarak 2006 verilir ama 2006 değildi. 2005'in yarı dönemiydi. Tam tarih veremeyeceğim; çünkü artık trans bireyler emniyet güçleri tarafından keyfi olarak gözaltına alınıp, ya şehrin dışlarına ya da başka yerlere atılmaya başlamışlardı. Saatlerce arabalarında dolaştırılıp hem psikolojik hem başka türlü şiddete de maruz kalıyorlardı. Tam o dönemde artık translar, kentin dışına doğru gidip çalışma yöntemini denemişlerdi.

“Kendi hakkımızı kendimiz nasıl müdafaa ederiz”le başlayan bir şey aslında, yan yana oturmamız.

E.K: Kent merkezine daha yakın yerlerde mi yaşıyordu trans bireyler de oradan Eryaman'a mı taşınmışlardı? Yoksa başka bir şekilde mi oldu? Daha iyi anlayabilmek için soruyorum.

B.K.: Trans bireyler, genelde Çankaya bölgesinde yaşar; çünkü kendilerine en kolay yer buldukları yerleri de, Çankaya bölgesi olarak bilirler. Ne kadar “gettolaşmayalım” desek de, birimize dair bir şiddet söz konusu olduğunda toparlanıp olayla ilgili ne yapabileceğimizi konuşmak için bir arada oturmayı tercih ederiz. Yani bu tamamen istem dışı... Kendimizi güvensiz hissettiğimiz için, yanımıza, sağımıza, solumuza arkadaşlarımızı yerleştirmek bizim için bir güven meselesidir aslında. Çünkü polise gittiğimizde veya hukuki bir yol aradığımızda, trans olduğumuz için bir çözüm bulamayacağımızı da biliriz. Yıllardan beri bizi “sapık”, “sapkın” ve buna benzer biçimde adlandıran kişilere karşı hak mücadelesi vermek zorundayız. **“Kendi hakkımızı kendimiz nasıl müdafaa ederiz”le başlayan bir şey aslında, yan yana oturmamız.**

E.K.: Peki, burada trans kadın ağırlıklı olanlardan mı bahsediyorsunuz?

B.K.: Trans kadın aslında evet. Bir süre sonra insanlar, şehrin içinden Eryaman'a doğru taşınmaya başladılar. Oralar daha bir sessizdi. Daha çok, inşaat işçileri veya yeni yerleşmiş insanlar vardı. Belki orada kendimize yer bulabiliriz diye, hem çalışırız hem de hayatımızı bir şekilde devam ettiririz diye... Bir de, ev fiyatlarının orada ucuz olması da etkendi. O dönemde 40-50 milyara bir trans çok rahat bir ev alabiliyordu. Çankaya bölgesinde fiyatlar yüksek olduğu için, satın almak gibi bir durumları yoktu açıkçası. Alamazlardı. Doğal olarak, artık Eryaman'da çalışmaya da başladılar.

Bir süre sonra, oradan şehir merkezinde kalan insanlara sürekli – biz de o ara yeni yeni örgütlenmeye başlamıştık – işte “Eryaman'da şu olaylar oluyor, bu olaylar oluyor”, bir arkadaşın yüzüne kezzap döküldüğü gibi haberler geliyordu. Bir arkadaşın arabasının parçalandığı, evlerinin basıldığı haberi geliyordu. Oradaki arkadaşlar bu olayları, polise şikayet etmelerine rağmen hiçbir şey yapılmıyordu. Biz de artık, “ne yapabiliriz”i düşünmeye başlamıştık.

E.K.: Peki, kimdi bunları yapanlar?

B.K.: Şammas diye bilinen bir kişiydi aslında. İsmi ve soy ismi de var. Baktığınızda araştırmalara çıkar. O dönemde, bu kişi bunlara saldırıyor ve para istiyor. Polise şikayet edilse de sonuç alınmıyor ve sonuç olarak o da istediği gibi zulüm uygulamaya başlıyor.

Şuna karar verdik: Biz bununla mücadele edeceğiz;

E.K.: Yalnız başına mı?

B.K.: Yalnız başına değildi tabi ki. 5-6 kişilik bir gruptu. Eryaman çetesi diye bilinen gruptu aslında. Sonra bu çete merkeze, yani Çankaya bölgesine de gelmeye başladı. Sallama-sopalarla yolda buldukları travestileri dövüyorlar, şiddet uyguluyorlar, kaçırıyorlar, tecavüz ediyorlar, yüzüne kezzap atıyorlar. Derneğin kurulması tam bu süreçlere denk geldi.

Şuna karar verdik: Biz bununla mücadele edeceğiz; çünkü yaşam hakkımız yok ediliyor. İnsan Hakları Derneği'nde bir basın açıklaması yaptık. Tarihini tam bilmiyorum, 2005'in nisan ya da mayısının 15'i idi. Biz Pembe Hayat Sivil Toplum Girişimi olarak bir açıklama yapmıştık. Sivil toplum örgütlerine duyuruyorduk. Karakola da şikayette bulunuyorduk.

Burada bir öncü olmak, kızları bir araya toplamak, “ne yapılır ne yapılmaz?” gibi bir algı üzerinden bununla mücadele etmek gerekiyordu. Tam da ortaya çıktığımızda, bana tehdit telefonları geliyordu: “Kişi başına 5000 TL vermezseniz her transın teker kellesini getireceğiz ve Ankara'dan sizleri temizleyeceğiz.” “Eryaman'da olamayacaksınız ve hiçbir yerde de olamayacaksınız.”

E.K.: Kimdi bu telefonları açan?

B.K.: Şammas. Sonra transların kuaförleri basılmaya ve orada gasp edilmeye başlandı. Biz bununla ilgili de suç duyurusunda bulunduk. Biz artık şey kararı aldık: Her hafta insan hakları örgütünün önünde “arabasının plakası belli olan, isimleri belli olan kişiler neden yakalanmıyor?” diye soruyorduk. “Bunlar yakalanana kadar, haftada bir kere olmak şartıyla mum yakacağız ve bu olayın takipçisi olacağız” demeye başladıktan, 5-6 eylemden sonra bu kişiler bir anda yakalandı.

Ama o zamana kadar, onlar da demeç veriyordu bir yandan: “Biz aslında toplumun ferahını düşünüyoruz, toplumun rahatını düşünüyoruz. Bizim analarımız bacılarımız var, bunlar her tarafta fuhuş yapıyor. O yüzden yapıyoruz” diye. Ve bu kişiler yakalandıktan sonra, organize bir şey oldukları ortaya çıktı aslında. Kaçırdıkları, aldıkları travestileri kameraya çektikleri söyleniyordu. Kameralar çıkmadı; ama böyle bir bilgi de vardı, işkence uyguladıklarına dair. Onların olduğu ortaya çıkınca, gözaltına alındılar. Karakolda ifadeleri alındıktan ve bizim ifademiz alındıktan sonra, mahkemeye sevk edildik, ondan sonra dava süreci başladı.

E.K.: Trans kuaförlerinin basılması Ankara genelinde olan bir şey mi yoksa Eryaman'daki kuaförleri mi basıldı?

B.K.: Ankara genelinde olması mümkün değil. Transların gittikleri belirli başlı yerler vardır aslında. Biraz akran yönlendirme sistemiyle iletişim kururlar. “Sen nereye gidersin?”, neresinin rahat olduğunu sorarlar ve ona göre oralara giderler. Ankara'da Çankaya bölgesinde de bir tane kuaför vardı açıkçası, hani kızların gidebildiği, oraya da, Esat'ta bir kuaföre de baskın yaptılar ve cam çerçeveyi indirdiler. Şikayetçi olan kişilerden bir tanesi de kuafördü. Sonra parayla anlaştıklarını duyduk. Zararını karşıladılar. O da şikayetçi olmadı.

E.K.: Benim bildiğim kadarıyla Eryaman'daki olaylardan sonra translar oradan taşınmak zorunda kalmışlar. Şu anda orada hala yaşayan trans kadın arkadaşınız var mı?

B.K.: Bildiğimiz kadarıyla yok. Oradan taşınanlar da tekrar şehir merkezine gelmediler açıkçası.

E.K.: Nereye gittiler?

B.K.: Kimisi Mersin'e gitti, kimisi Adana'ya gitti, kimisi İstanbul'a gitti... Yani farklı farklı şehirlere gittiler.

E.K.: Kaç kişiydi üç aşağı beş yukarı? Bir tahmininiz var mı

Eryaman'da kaç trans yaşıyordu?

B.K.: Tam bir tahminim yok tabi ki; ama 30 kişiden az değildi. Evlerine kadar girildi, evlerinin içerisinde rehin alındı o süre zarfında insanlar. Bununla ilgili hiçbir şey yapılmadı şikayetçi olmamıza rağmen.

E.K.: Onlar da gittiler.

B.K.: Evet, çünkü artık orada güvenlikleri yoktu. Her türlü eziyeti yaşamışlardı. İnsanlar artık transları burada istemiyorlar. Çıkan haberlerde: “Bizim çocuğumuz-çocuğumuz var, artık fuhuş yapılmasını istemiyoruz, burasını kerhaneye çevirdiler” gibi şeyler vardı. İnsanların da bir ayaklanması vardı aslında. Tabi ki bir galeyandı aslında; çünkü biz de burada hala oturuyoruz ve buna benzer hiçbir davranış sergilenmedi.

E.K.: Gerçi bundan biraz bahsettiniz; ama sizce neden yaşandı Eryaman olayları?

B.K.: Genelde polis şöyledir: Seks işçiliği yapan trans bireylere karşı bir yaptırım uygulamaya çalışır. Ne yapar? Keyfi olarak gözaltına alır, döver, psikolojik şiddet uygular. Kabahatler Kanunu'na göre ceza yazar ki, daha o zamanlar Kabahatler Kanunu çok aktif hale gelmemişti. Vardı, ama translar üzerinden çok aktif olarak işler halde değildi. Ve doğal olarak kızlar, o süre zarfında artık polislerden şikayetçi olmaya başlamışlardı. “Bizim seyahat özgürlüğümüz niye engellensin ki?” “Herhangi bir yere giderken, bir lokantaya giderken, dışarıda gündüz dolaşırken, neden bizi alıp bu zulmü uygulasınlar?” demeye başlamıştık. Nedenleri sorguladığımız yerde, polis biraz daha sistematik davranmaya çalıştı ve “benden şikayetçi oluyorsanız bakın biz de size neler yaparız”. Oradaki

insanlar biraz maşa olarak kullanıldı. E sahihsiz çocuğa da herkes vurur.

E.K.: Peki, bu ceza kesen polisler, trafik polisi mi? Her polis Kabahatler Kanunu'ndan dolayı ceza kesebiliyor muydu? Biliyor musunuz hangi şubedir, nedir?

B.K.: Yerine göre değişen bir şey oluyor; ama Balyoz'un özellikle çıkma nedeni biraz buydu.

E.K.: Nedir Balyoz?

B.K.: Balyoz Emniyet'te polisin oluşturduğu bir birim aslında; ama ismi yok. Emniyete, “Balyoz diye bir ekip kurdunuz, arabalarımızın camlarını, çerçevelerini indirdiniz. Bizi mahvettiniz” diye görüşmeye gittiğimizde de, “bizim böyle bir ekibimiz yok” diyorlardı. Ama Balyoz'la ilgili bir gazete haber çıktı. Emniyet'in Balyoz'u sahiplendiğine dair başka bir haber de çıktı. Yani kendi, hem “Balyoz yok” derken, bir yandan da, “Emniyet birimine ait Balyoz grubu bununla ilgili bir çalışma yapmıştır” diye haberler çıktı. E hem bir yandan yok diyorsun, bir yandan da, bununla ilgili bir haber de çıkıyor, bu da, var olduğunun göstergesi. **Sivil polisler** arabaların içerisinde gezerler, arabaların içerisinde biber gazı, sopaları bilmem neleri olur, **transları gördükleri yerde döver söver arabalarını alır, şehir dışlarına atar**, ceza yazılacaksa ceza yazar, **istediği keyfi uygulamayı yapar**.

E.K.: Herhangi bir şubeye bağlı çalışmaz mı?

B.K.: Yok, gasp büro Amirliğine çalıştığı söyleniyor aslında; ama gasp edilen aslında trans bireyler oluyor burada. Suç yöntem değiştiriyor. Polis gasp üzerinde çalışırken gasp edilen bir grup var: transseksüeller.

Türk mahkemelerinde ilk defa, “nefret suçu” tanımı yapıldı çıkan kararda.

E.K.: Eryaman'la ilgili hukuki süreç başladı dediniz. Benim bildiğim kadarıyla bu iki etaplı bir dava. Bu dava hakkında bilgi verebilir misiniz?

B.K.: Biz daha birçok şeyi ortaya çıkarmak istedik. Aslında iki etap, üç etap, daha fazla olması gereken bir şey; çünkü bireyin kişilik haklarına saldırı var burada. Yani bir birey olarak yaşayamıyor. Yaşam hakkı var. Hatta Dilek İnce öldürüldü, daha failleri yok. Eryaman davasında şikayetçi olan kişilerden bir tanesiydi. Etlik'te pompalı tüfikle öldürüldü ve hala katilleri bulunmadı. Dava tanıklarından birisiydi ve dava daha sona ermeden öldürüldü. Aynı zamanda barınma hakkı, seyahat hakkı, tehdit, buna benzer birçok şey vardı bu davanın içerisinde. Sanırım iki yıldır, tam bilmiyorum ama iki yıla yakın bir hapis cezası yattılar; ama bu çok yeterli bir şey değildi. Hani yeterliliği neye göre tespit ederiz, tabi ki bilemeyiz; ama trans kimlik üzerinden insanları nefret söylemi yayarak nefret suçu işlediler. Bizim için burada çıkan

şöyle bir şey vardı. İlk defa Türk mahkemelerinde nefret suçu tanımı yapıldı çıkan kararda.

E.K.: Bu süreçte İHD'den de bahsettiniz, İHD'den başka bir kurum kuruluş daha destek verdi mi size?

B.K.: Aslında şöyle bir anlamı da vardı o günün. Biz o gün, Hrant Dink'in öldürüldüğü gündü sanırım İHD'yi işgal edip açlık grevine başlayacaktık; çünkü ne kadar nereye duyurursan duyur, sesimiz artık çıkmıyordu ve kişiler de bulunamıyordu. İnsan Hakları Ankara Şube'yi işgal edip açlık grevine başlayacağımız anda, Hrant'ın ölümünü duyduk. Bir dönüm noktasıydı belki ve belki de birçok mesaj da içerisinde. Hrant Dink de aslında, tam da bu nefret söyleminin ve nefret suçunun mağdurlarından birisiydi. O günden bugüne baktığımızda, Hrant Dink için alınan kararda, nefret söylemi ve nefret suçuyla ilgili tanımlanmış bir şey olmamasına rağmen, Eryaman davası, aslında Hrant Dink'in mahkemesine verilecek cevabı da vermiş oldu.

*

Elçin Kurbanoglu: Basına Eryaman davası, Eryaman olayları şeklinde yansıyan olaylar nasıl başlamıştı?

Selay Tunç: O zaman, Seyran'da Hoşdere'de, Cinnah'ta veya Esat'ta çalışan travestiler, buralarda Balyoz çok sıkıdığı, şiddet gördükleri için, Eryaman'a gittiler. Orada çalışma sistemi oluşturdular. Birkaç tanesi orada oturuyordu. Çalışırken arkadaşlarına "Ya biz Eryaman'da rahat çalışıyoruz, Balyoz da buraya gelmiyor, burada şiddet yok" falan dediler ve travestiler Eryaman'a yerleşip, orada çalışmaya başladılar.

E.K.: Hangi dönem bu?

S.T.: Bayağı oldu. 2005 tarihleri gibi, daha dernek kurulmadan önce. 7-8 senelik falan bir mevzu.

E.K.: Peki, Balyoz nedir?

S.T.: Balyoz, seks işçiliği yapan travesti, transseksüel veya biyolojik kadınları, yoldan toplayıp Mamak çöplüklerine, Ankara dışlarına, Yıldız'ın gecekondularına, ondan sonra Çin'in arka taraflarına atan, arabasına binmeyen travesti ve transseksüelleri döven, şiddet uygulayan bir tim... Emniyet'in çıkardığı bir tim yani. Sallama sopalarla değneklerle biz arabaya geçiyoruz, değneklerle travestilerin camlarını indiren bir tim. Bunlar yüzünden de insanlar, Eryaman'a tek başlarına gidemediler. Çoğu İstanbul'a, İzmir'e gitti. Mesela ben o zamanlar eve kapandım, beraber olduğum insandan dolayı. Sonra dayanamadım, para bitiyor-pul bitiyor, dışarı da çıkamıyorsun. Çıktığın anda, beyaz bir ekipten 5-6 tane polis, bir iniyor değneklerle sopalarla, sürükleye sürükleye seni kendi arabalarına bir bindiriyorlar, hele bir sesini çıkart. Alıyorlar seni ta Ankara dışlarına atıyorlar, bırakıyorlar, geliyorlar.

"Bunlardan dayak yemekten usandım, kendimi arabanın altına atayım. Araba çarpsın öleyim, yeter ki beni yakalamasınlar"

E.K.: Eryaman'a taşınanlar kaç kişiydi?

S.T.: Başlangıçta 4-5 kişiydi. Sonra oranın çark ortamının, çalışma ortamının güzel olduğunu veya Balyoz'un oraya uğramadığını duyunca, belki 40-50 kişi orada çalışmaya başladı. Sonra Eryaman'da uyuşturucu kullanan, bilmem ne kullanan çocuklar, travestileri haraca bağlamaya çalıştılar. Sonra travestiler bunlara karşı çıkınca da, travestilerin evlerini yağmalamaya başladılar. Ondan sonra arabalarına saldırmaya başladılar, arkadaşın birini bir dövmüşler, kız artık diyor ki "Bunlardan dayak yemekten usandım, kendimi arabanın altına atayım." Ölmek için otobanın içine girmiş. Yani "araba çarpsın öleyim, bunlar yeter ki beni yakalamasınlar" diye. Bir arkadaşlarım anlatıyordu, öldüresiye dövüyorlarmış, öldüresiye. Kızlar polise gidiyor, emniyete gidiyor, şikayete gidiyor, hiç kimse ilgilenmiyor.

Evlerinin içine giriyorlardı, evleri yakıyorlardı. Ateşe veriyorlardı. Kızlar camlardan kendilerini aşağı atıp kaçıyorlardı.

E.K.: Buse Hanım'ın bahsettiği bir çete vardı.

S.T.: O çete işte, Eryaman çetesi. Orayı temizlediler. Her gün dayak, her gün saldırı, bilmem ne... Evlerinin içine giriyorlardı, evleri yakıyorlardı. Ateşe veriyorlardı. Kızlar camlardan kendilerini aşağı atıp kaçıyorlardı. Ondan sonra gündüzleri bu saldırıya uğrayan arkadaşlar evden çıkmıyor, evlerini terk edip gidiyorlar, eşyalarını bırakıyorlardı. Öyle kötü durumdalar. Sonra orayı o hale getirdikten sonra, bu sefer merkezin içine dadandılar, yani Esat bölgesine. Ben Eryaman'ı hiç bilmem; Esat'ta çalışıyoruz biz. Üç arkadaş duruyoruz, Mine, ben bir tane daha kız vardı, Türkan. Birden önümüzde bir tane araba durdu. İçinden ansızın 5-6 kişi değneklerle, sopalarla çıktı. Ay nasıl kovalıyorlar bizi, nasıl

kaçıyoruz biz. Arkamda, üç beş metre geride yani. Ben kaçıyorum. Arkamdan satırı bir fırlattı çocuk. Bir baktım önüme düştü satır; bu sefer aldım ben ona fırlattım.

E.K.: Bu Eryaman'daki çeteyle aynı çete miydi?

S.T.: Aynı kişiler, aynı kişiler; tanıyoruz. Daha sonra kuaförlerimize dadanmaya başladılar. Travestilerin gittiği kuaförleri basmaya başladılar. Sonra arkadaşlarımızın kapılarının önüne, bildikleri kişilere, "bize para ödeyeceksiniz, 5 milyar kişi başı" demeye başladılar. Sonra biz de, bunlardan şikayetçi olma sürecini başlattık. Toplandık, beraber olduk, eylemler yaptık, mumlu eylemler yaptık, mahkemeleri takip ettik, polisleri zorladık. Çünkü o zamanlar hem Esat'a geliyorlardı, hem de Kolej tarafında birkaç kıızı bayağı yaralamışlardı. Bu ciddi yaralamalardan sonra, sıra size geliyor veya başka bir arkadaşımıza geliyor... "Yarın bunlar evimize de girer" korkusuyla, hep beraber olmaya karar verdik. Ve İlçe Emniyet'e gittik. Orada günlerce bekledik: "Bunları yakalayacaksınız. Başka çaresi yok. Böyle böyle insanları vurmuşlar, yaralamışlar ve bunlar yakalanacak." Evleri, adresleri, her şeyleri bilinmesine rağmen, artık biz basın açıklaması yaptıktan sonra, yakalandılar. Biz eylemler yaptıktan sonra yakalandılar.

E.K.: Peki, öncesini ve sonrasını düşündüğünüzde, sizce bu Eryaman olaylarının nedeni neydi?

S.T.: Valla biraz şey aslında, oradaki saldırganlara polisin desteği... Olayları bilmelerine, bu kadar ev yakılmasına, her gün travestiler linç edilmesine, her gün şikayetçi olunmasına rağmen, bir karakol hiçbir şey yapmıyorsa, bu sistematik bir olaydır diye düşünüyorum.

"Önemli olan insanların, bugün bana şiddet uygulanıyorsa, ertesi gün alt komşuma uygulanacağını bilmesidir."

E.K.: Peki, bölgede yaşayan insanların bir etkisi olmuş olabilir mi? Yani Eryaman'da oturan insanlar, translardan rahatsız olmuş olabilirler mi?

S.T.: Translar nereye giderlerse

gitsinler, ister seks işçiliği yapsın ya da yapmasın, translara herkesin bir ön yargısı var zaten. Nereye gidersen yaşıyorsun bunu. Eryaman'la alakası yok. Yurtdışına gitsen de bunu yaşıyorsun. Ama önemli olan, böyle insanların, bugün bana şiddet uygulanıyorsa, ertesi gün alt komşuma uygulanacağını bilmesidir; bunu bilmesi gerekiyor. Ama onlar da destek veriyorlar ya da görmezden geliyorlar.

E.K.: Peki, Eryaman davaları hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

S.T.: Yağmalama, haraç, yaralama, haneye tecavüz, süründürme, insanı bulunduğu noktadan terk ettirme, sürme var...

E.K.: Peki, kazandınız mı davayı?

S.T.: Ne kazandık ya! Bir iki yıl yattılar çıktılar yani bu şahıslar. Travesti birine tokat atsa, hemen kötü muameleden 6 ay hapis cezası alıyorsun, bir tokattan, bir hakarettten. Bu insanlar evlere girmişler, insanları yaralamışlar, linç etmişler, yakmışlar, gasp etmişler, tehdit etmişler ve bunlar iki yıl sonra serbest geziyorlar.

Bayağı derslerini almışlar. Bu da, bizim mücadelemizin korkusuzluğunu gösteriyor. Yani mücadele verdiğimiz için, davalarımızda kimseyi yalnız bırakmadığımız için, o yüzden.

E.K.: Şu anda serbestler mi?

S.T.: Karşılaşıyorum, geldiler birkaç tanesi yanıma. Bayağı derslerini almışlar. Bu da, bizim mücadelemizin korkusuzluğunu gösteriyor. Yani mücadele verdiğimiz için, davalarımızda kimseyi yalnız bırakmadığımız için, o yüzden. Yanıma geliyorlar, konuşuyorlar, "Ne yapıyorsun Selay? İyi misin?" falan diyorlar yani. Artık zarar vermiyorlar. Çok pişmanım, cahillik diye birkaç tanesi geldi. Cezaevi kolay

bir yer değil ki. İki yıl da değil, iki gün de yatsan, kim yatmak ister? Niye travesti için başını belaya soksun?

E.K.: Peki, bu Eryaman davalarını takip ederken herhangi bir kurum, kuruluş size destek oldu mu?

S.T.: Valla sivil toplum örgütlerinden birçok insanlar geldi, kadınlar geldi, STGM'den geldi, öğrenciler geldi. Hiç yalnız bırakmadılar ya, sağ olsunlar. Mahkemelerimizde hep beraberdik.

Katilleri bulunmadı.

E.K.: Peki, Dilek İnce'den bahsedelim. Galiba tanıklardan bir tanesiymiş.

S.T.: Dilek İnce, pompalı tüfekle öldürülen transseksüel bir arkadaşım. O da Eryaman'da çalışıyordu. Eryaman'da şikayetçi olanlardan biriydi, orada şiddet gören bir kızdı. Mücadelemizde o da vardır. Ondan sonra Etlik bölgesinde çalışmaya başladı. Orada pompalı tüfekle öldürüldü. Bunun Eryaman davasıyla ilgili olduğunu zannetmiyorum.

E.K.: Katilleri bulundu mu Dilek İnce'nin?

S.T.: Katilleri bulunmadı.

Editörün notu:

Elçin'in "Yaşanan olaylara neden olan şeyler nedir?" sorusu üzerine

Bu kapsamlı bir soru. Kolay bir yanıtı da yok. Ancak belki şunlar söylenebilir:

Farklı olanı, herkese benzemeyeni kabul etmeyeceksin ve onun farklı olmasına engel olmaya, farklı olma cesaretini cezalandırmaya çalışacaksın. Bunun için şiddet kullanman gerekiyorsa (ki zaten ilk akla gelen budur) serbestçe bunu yapacaksın.

Ahlak kuralları, sadece görünenle ilgilidir. Soyut bir ilke, bir düşünce veya inanç ile ilgili değildir: "Sana ahlaki değil gibi görünen her şeyi kendin yargılayıp cezalandırma hakkına sahipsin." Asıl olan, şiddet kullanma hakkıdır. Bu hak, ortaya çıkacak her fırsatta, kullanılması en doğal olan haktır.

Bu hak, kamunun güvenlikle ilgili birimleri tarafından da teslim edilmiştir ve hatta neredeyse saba görev olarak verilmiştir. Böylece hem kendisi bu işe karışmayarak yorulmaz, hem de kendi "ahlak ve düzen" inancı da aynı olduğu için, ahlaki bir tavır almış olur. Eğer paramiliter zorbalık yeterli olamazsa, aynı yöntemlerle çalışan (dayak atan ve zorbalıkla kişisel özgürlükleri yok eden vb) bir birimi, kamusal otoritenin içinde, ama gizlice/ bir çete mantığıyla kurmak da mümkündür. Varlığını açıkça savunamazsın ama fiilen ezersin, beğenmediğin insanları, isteğin gibi.

Ancak kullanılan ahlak motifi, sadece bir paravanadır. Onun arkasındaki gerçek, "ahlaki olmayan işin yapılmasını" para kazanılacak, daha doğrusu gasp edilecek bir kaynağa çevirmek isteğinin meşruluğuna olan inançtır. Bu ahlaksızlık fırsatından yararlanarak, kolayca para kazanabilirsin ve bu da, kimsenin karşı çıkmaması gereken, meşru bir yoldur.

Toplum, kendi toplumsal muhayyilesinde bir kast sistemi yaratıyor sanki. Bu sistemin en altında, farklı olanlar (cinsel yönelimleri, cinsiyeti, etnik özelliği, göçmen olması, politik duruşu, dili, ten rengi, dini, engelli olması, yaşı, ya da başka bir özelliği nedeniyle) var. Bu kasta uygulanacak her türlü insan hakkı ihlali, mubahtır ve kamu yönetimi de buna karışmaz (hatta onaylayarak kendisine model de alabilir). Bir birey, bir kentte, bundan daha çok yalnızlaştırılabilir mi? daha fazla tecrit edilebilir mi? Aslında bu, "köleci toplum" kurallarının bile gerisinde bir düzen olabilir; ancak bugün, yaygın olarak kabul görmektedir.

Bir kentin içinde, bir mahallesinde, Eryaman'da veya Etlik'te, insan hakları böyle pervasızca, olağanlaştırılmış bir biçimde ve kamu otoritelerinden destek alarak ve toplumsal olarak da kabul görerek yok sayılırken, kentin diğer bölümlerinde özgür olabilir miyiz? Ayrımcılığın ve ötekileştirmenin bu denli somut ve elle tutulur olduğu bir kentte yaşamak ne anlama gelir? Adalet ve eşitlik taleplerinde bulunabilir miyiz, ya da bunların sağlandığı bir kentte yaşadığımız sanısıyla kendimizi kandırabilir miyiz?

Dil Temizliği

A. Şebnem Soysal Acar
asebnemsoysal@gmail.com

Fotoğraf: Özgür Çakır

Beden temelli toplumsal sınıflandırmaların, bireylerin temel kimlikleri haline gelmesi yani “bedenin kimikleştirilmesi” bireyselliğe indirilmiş en büyük darbedir. Bedenin kimikleştirilmesi “insan”dan, “öteki”ne geçiştir. Bildiğimce kimse “öteki” olmak istemiyor ya da “birilerini ötekileştirmek”. Ancak “biz” kurgusu olduğu müddetçe “öteki” her zaman olacaktır. “Öteki” düzen bozucu, sorun çıkarıcı, istikrarsızlığa yol açan ve genetik süreci tehdit eden konumunda olduğu müddetçe de ezilecek, önyargıların kurbanı olacaktır. Irkçılık adım adım “Geliyorum!” derken, ötekine karşı sergilenen olumsuz, düşmanca tavırların azalmasını beklemek hayalcilikten başka bir şey değildir.

“Öteki” olma ya da hissetme sorununu çözebilmemiz için öncelikle bir zihinsel eylem gerçekleştirilmelidir. Bu da **dil temizliği**dir. “Zihinsel eylem” tanımlamasını özellikle kullanıyorum. Çünkü dilimizi temizlemeden, düşüncelerimizi biçimlendirmemiz mümkün değildir.

Dil nedir? Ne değildir?

İletişim bir organizmanın ürettiği, başka organizmalar için anlamlı olan ve bu sayede davranışları etkileyen sinyallerden oluşmaktadır. İletişim, işaret ve sembol olmak üzere iki çeşit sinyalden meydana gelmektedir. Sembol, insanlar tarafından üretilmiştir. İnsanlar her sembole bir anlam vermiş ve kendi aralarında iletişim kurmak için kullanmıştır.

Bir dil, iletişimdeki sembollerin kullanılması ile tanımlanır. Ancak dil bir sözcük yığını ya da listesi değildir. Kendi içinde özerk bir sistemdir.

Dil; anlam, üretim ve kullanım özellikleri ile yalnızca insan toplumlarında bulunan bir yetenektir. Hayvan türleri de sesler ve beden hareketlerinin yardımıyla birbirleri ile iletişim kurarlar. Hatta insan dilini bir noktaya kadar anlayabilecek şekilde öğrenebilirler. Ancak, insan dışındaki hiçbir tür çıkardığı sesleri, insan dilinde olduğu gibi açık ve iç tutarlılığı olan, üretken ve yaratıcı bir sistem durumuna getirememiştir.

Dil bir ayrıcalık belgesidir.

İnsan diliyle, hayvan iletişimi arasında fark, dilin kullanılış amacıdır. Hayvanlar, kullandıkları iletişim aracıyla birbirlerine bilgi aktarırlar. Ama bilinen dil sistemlerinin hiç birinde, yeni iletileri araya getirebilmek amacıyla oluşturulan bir veri tabanı yoktur. Hayvanlar, kendi duygu ve isteklerini ifade edebilirler. Ancak hiçbir hayvan başkalarının duygularını aktaramaz, karşılaştırma yapamaz, analogi kuramaz.

Kısaca sahip olduğu dil sistemiyle insan varoluşunu biçimlendirmektedir.

Dil Olmadan Düşünmek Mümkün Müdür?

Dil, “düşünüyorum, öyleyse varım” da olduğu gibi bir temsil sorunuysa ve düşünce söz aracılığıyla ortaya konuluyorsa, dil olmadan düşünmek mümkün değildir. Dil, düşünmenin yapı taşıdır. Öyle ki dil sayesinde çevremizi kuşatan sayısız durumdan, önyargılardan, korkulardan baskılardan kurtulmayı başardık. Dili kullanma becerimiz sayesinde bir duygulanımı düşünmek ya da tasarlamak için deneyimleme ya da taklit etme zorunluluğundan kurtulduk. Dil bizi duyusal dünyanın dışına çıkardı. Ancak aynılık ihtiyacımız ve tutkularımız önce dilimizi, sonra da düşüncelerimizi kirletti.

Zamanımızın çoğunu görmeyi ve anlamayı redederek geçiriyoruz.

İnsan algılamayı neden kendisine yasaklar? Bu çok önemli bir soru. Çünkü düşünmenin ilk adımı olan farkındalığın önü bu yasakla kesiliyor. Çevremizdeki “öteki”leri algılamayı neden kendimize yasaklıyoruz? Birileri mi yasaklıyor? Yoksa bu yasaklamalar aracılığı ile aynılığımızı mı koruyoruz?

Bedeni kimikleştirerek, görmek ve anlamak yerine redetmeyi seçiyoruz. Kolaya kaçıyoruz. Aynı zamanda insanlığımızı darp ediyoruz. Neden mi? Başarılı oldukları halde sadece *cinsel yönelimlerinden* dolayı futbol hakemlerini, öğretmenleri, polisleri, doktorları işlerinden uzaklaştırıyoruz. Yine sadece cinsel yönelimlerinden den dolayı sokakta yürüyen bir bireye sözle ya da fiziksel saldırıda

bulunabiliyoruz. Yetmezmiş gibi baskınlar, gözaltılar, işkenceler, ve yargısız infazlar... Gerisini demeye dilim varmıyor. Bunu için herkesi **dil temizliğine** davet ediyorum.

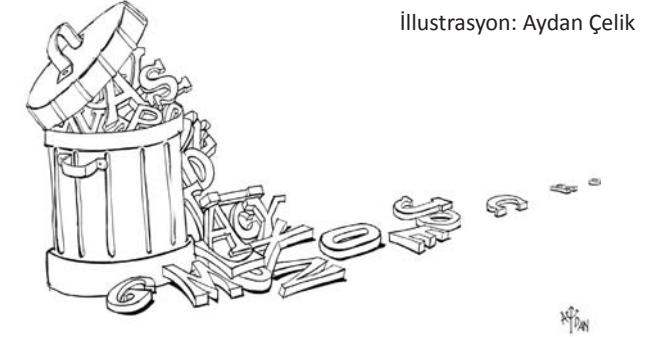
Dilimizi temizlerken...

Temizliğe başlamadan önce bağlaman etkisini göz önünde bulundurmaliyiz. Ben bu yazıyı yazarken Solfasol yazarı Onur Mat'tan aldığım e-postadan bir anekdot paylaşmak istiyorum. “4-5 yaşlarında bir çocuk evin siyahi bakıcısını “kara tavuklarının adıyla” çağırıyordu. Bunda herhangi bir sevgisizlik veya dışlama olmadığına eminim. Bu çocuk annesinden, babasından kaçıp tüm zamanını bu adamla geçirmek istiyordu. Bir çocuk saflığında söylendiğinde o kelime problem olmamalı. Kırmızı liste çıkartmak biraz bizim yetişkin kolaycılığımız...” Bu e-posta dil temizliğinde bazı kelimeleri karantinaya alma ya da hepten silme fikrimi gözden geçirmeme neden oldu. Kelimelere anlamları yükleyiş biçimimizde bağlam çok önemliydi. Ancak bazı söylemlerin temelini de çocuk yaşlarda atıyoruz ve onları daha sonra çok zor değiştiriyoruz. Belki de...

Dil ideolojiktir. Peki ya haber dili!

Ama aynı e-posta üzerinde durduğumuz hassasiyetimizi de tetikledi. Medyada trans birey haberlerinin veriliş biçimi...

Trans birey haberlerinin çoğu toplumun olumsuz duygulanımı körüklüyor. Bunda haberin veriliş biçiminin etkisi büyük. “Haber değeri” vurgusunun trans bireyleri yalnızca seks içsisi olarak görme ve bunu öne çıkarmaktan ibaret olması dikkat çekicidir. Haberlerin dilinden, trans birey isimlerinin açıklanmasına, kullanılan fotoğraflara kadar yapılan her şeyde kişi hak ve özgürlüklerine karşı ciddi bir özensizlik hemen göze çarpmaktadır. Dil ideolojiktir. O güne dair kullanılan sözcükler, kalıplar da bunun işaretçileridir. Ancak dili ötekileştirilenin lehine esnetebilmek mümkündür. Bu yapılmadığı takdirde ırkçı, cinsiyetçi, homofobik söylemlerden kaçınmak mümkün değildir.

İllustrasyon: Aydan Çelik

Hortum Süleyman'dan Balyoz'a ...

Umut Güner (Pembe Hayat Derneği'nin katkılarıyla)

90'ların ortasında İstanbul'da trans kadınlar ve eşcinsel erkeklere yönelik yaptığı işkence ve kötü muamele ile Hortum Süleyman gündeme gelmişti. Fuhuş operasyonlarında, fuhuş yaparken yakalandığı iddia edilen “trans kadınlar” ve “eşcinsel erkekler” hortumla cezalandırılırken izlerdik. Hortum Süleyman'ın yaptığı işkence ve kötü muamelenin basına yansımından olsa gerek 90'lı yıllarda televizyonda hep işkence mağduru olarak gördüğümüz trans ve eşcinsel erkekleri 2000'li yılların başında göremez olduk televizyonda.

Tabii ki trans kadınlar eşcinsel erkekler buharlaşmadılar, hortum Süleyman zihniyeti de buharlaşmadı. Balyoz ekibiyle yeniden hortladı. Ama Balyoz ekibinin işkence ve kötü muamelesi “şehir efsanesi” olarak dolaştı durdu...

“Balyoz 2001'de kuruldu.

Balyoz Ekibi'nin kurulması 15 Ağustos 2001'de “Travestilere Balyoz Timi” başlığıyla ortaya yansıdı.

Ankara Emniyet Müdürlüğü'nün “olay çıkaran travestileri etkisiz hale getirmek için özel bir ekip kurduk” dediği ve görevini de “olay çıkarak çevreye zarar veren, polis ekiplerine saldıran, gözaltına alınmamak için kendini kesen travestileri etkisiz hale getirmek(!)” olarak tanımladığı ekip..!

Asayiş Ekipleri Amirliği'ne bağlı görev yapan Balyoz ekibi, taekvando, judo, karate gibi yakın dövüş uzmanı oldukları söylenen 20 polis, iki komiser, bir başkomiser ve bir emniyet amirinden oluşuyor.

Ekip, dönemin Ankara Emniyet Müdürü Hasan Yücesan'ın

“travestilere karşı Asayiş Şube Müdürlüğü'nden özel bir çalışma istemesi” üzerine kurulurken, Yücesan'ın gazetelere yaptığı açıklamalarda “travestilere karşı” olmasının sebepleri arasında; “gözaltına alınmak istememeleri... kendilerine ait özel otomobillerle müşteri bulmak için trafiğin tıkanmasına sebep olmaları...” gibi şeyler var.

Evet, aşağıdaki dört paragraf medyadan alıntıladığımız bir haberden. Balyoz ekibinin travestileri etkisiz hale getirmek için kurulduğundan bahsediyor. Ancak Balyoz ekibinin 2001'de kurulması sonrasında medyada izini sürmek pek mümkün olmadı. Daha sonra bir Ankara polisiyesi ile Balyoz timinin kurulduğu ve seks içsisi trans kadınlara hayatı zehir ettiğini hatırladık.

Behzat Ç.'ye Balyoz'dan Kim Bahsetti?

Behzat Ç. dizisinde transseksüel bireylere yönelik ayrımcı uygulamalarıyla gündeme gelen Balyoz ekibi, bir trans hakları aktivistini durdurup “**Behzat Ç.'ye Balyoz'dan kim bahsetti**” diye sordu.

Behzat Ç. dizisinin yayınlanan 48. bölümünde transseksüel bireylere yönelik ayrımcı uygulamalarıyla gündeme gelen **Balyoz Ekibi**, gece saatlerinde dizide rol alan trans

hakları aktivisti **Selay**'i durdurup “Behzat Ç.'ye Balyoz'dan kim bahsetti” diye sordu. **kaosgl.org**'a konuşan Selay, Balyoz ekibinin Hoşdere Caddesi'nde önünü kestiğini anlattı:

“Balyoz Ekibi, dün gece Hoşdere Caddesi'nde önümü kesti. Sonra 'Sağa çekin ben yanınıza geliyorum' dedim. Arabamı, arabalarının yanına çektim. Şakayla karışık beni tehdit ettiler. 'Behzat Ç.'ye Balyoz'dan kim

bahsetti?’ diye sordular. Ben de ‘İçinizde çürük elmalar yok mu?’ dedim. ‘Biz şimdiye kadar böyle bir şey mi yaptık’ diye sordular. Ben de ‘isterseniz Ankara'daki bütün transların tanıklıklarını sizinle paylaşabilirim. Trans kadınlara yaptığınız işkence ve kötü muameleyi ve transları nerelere attığınızı hepimiz biliyoruz’ dedim.”

Pembe Hayat Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Buse Kılıçkaya

da dernek üyelerinden polisin kötü muamelelerine ilişkin şikayetlerinin devam ettiğini dile getirdi:

“Emniyet Müdürlüğü Balyoz’un varlığını hep inkar etti. Balyoz Ekibi'nin asayişe bağlı bir ekip olduğu biliniyor. Ve trans bireylerin her alanda karşılarına çıkabiliyorlar. Behzat Ç.'de bu durum gündeme geldi. Öncesinde Balyoz'un yaptığı uygulamalar şöyleydi; kişileri çöplüklere ya da güvenli olmayan yerlere atılıyorlardı.

“Artık trans bireyler örgütlü bir şekilde mücadele ettikleri için Balyoz'un işkencesi şekil değişti. ‘Kabahatler Kanunu’na dayandırılarak trans bireylere para cezaları yazılmaya başlandı. Bunun yanında Balyoz Ekibi trans bireyleri suçlu olarak gösteriyor ve hiçbir zaman translara saldıran transfobik saldırganlara ya da ‘Eryaman Çetesi’ gibi çetelere karşı bir şey yapmıyor.”

LGBT Yaşam ve Kent Ritüelleri

Umut Güner

Her kent gibi Ankara'da sadece gördüklerimizden ibaret ve gördüklerimizle yaşayan bir kent değil. Ben 90'lı yılların ikinci yarısından itibaren Ankara'da yaşıyorum. 90'lı yıllardan bu yana kentin nasıl değiştiğine tanıklık yapıyorum. Ankara'yı sevmemek için sunulan bütün bahaneleriyle seviyorum, ancak sevmediğim, sevemediğim tek şey kentin hızlıca değişmesi, kentin içinde yaşayan bizler bile bu değişime tanıklık edemiyoruz. Ankara'ya ilk geldiğimde Ankara'nın en iyi kumpirini gene Ankara'nın tek piyazcısının olduğu sokakta yiyebilirdim. Ancak bunlar artık anlamsız anılara dönüşüyor. Ve Ankara'yı yeni misafirlerine tanıtamayacağın kadar çabuk değişiyor olması toplumsal belleksizliğimizin nedeni mi sonucu mu karar verebilmiş değilim.

Bu yazı biraz “nerde o eski bayramlar” tadıyla yazılmak zorunda çünkü ne yazık ki kentsel dönüşüm, rant kaygıları ve Avrupa Birliği ile yapılan “güzelleştirme” projeleriyle, kentin eşcinsel erkeklere ve trans kadınların heteroseksüel varsayılan toplumdan farklı yaşadığı bir kentin izini süreceğiz.

Ankara'da 90'lı yıllarda eşcinsel ve biseksüel erkekler ve trans kadınlar birbirlerini hamamlarda, parklarda ve sinemalarda bulurlardı. Hiçbir mekan tarih boyunca hiç zaman heteronormatif yapının bize sunduğu gibi “hetero” olmadı olmayacak.

Ankara'da Gençlik Parkı, Güvenpark, Opera Parkı, Hacettepe Ünivertesi Parkı kendi cinsine dönük insanların uğrak yeri olageldi. Bu parklarda insanlar tanışır, arkadaş, sevgili olurlardı. Sol.Fa.Sol okurlarından bir kısmı “eee ben her gün Güvenpark'tan geçiyordum, hiç eşcinsel görmedim” diyebilirler. Pek tabii ki haklıdılar, çünkü heteronormatif bakış açılarımız biz eşcinselleri görünmez kılar. Hem biz, hem deneyimlerimiz, hem de mekanlarımız görünmez olur. Bir mekana, farklı gruplar farklı anlamlar yükleyebilir ve bu yüklemeyi pekala hayata geçirebilir. İşte Güvenpark'ta bizim için böyle bir yeri. Ve bir zamanlar cidden bir eşcinselin kendi gibi başka bir eşcinseli bulabileceği güvenilir bir alandı. Ha bu arada ben “kezbanlık” (acemi eşcinsel) döneminde ilk kez Güvenpark'ta gasp edilmişim. Eve gidip anlattığımda babam, “Güvenpark'a ibneler gider, senin ne işin var orada” demişti, benim eşcinsel olduğumu bildiği halde.

Parkların yanında Şengül Hamamı da eşcinsel erkekler için keyifli bir hamam muhabbeti yaşamanızı garanti ediyordu. Şengül Hamamı'nda eşcinsel erkeklerin kendi iletişim tarzları vardı. Tek kelime etmeden, karşınızdaki insanın eşcinsel mi, hetero mu olduğuna karar verip, onu kabininize davet edebilirdiniz. Hamamın heteroseksüel sakinlerinin anlamayacağı bir iletişim tarzı ile o hamamda her şey yaşanırdı. Hamam benim için aynı zamanda çok queer bir mekan, çünkü en fazla “iyi marka terlik ve mayonuzla” içeri girebilirsiniz. Arabanızı (anahtarı da dahil), cep telefonunuzu, sigara markanızı dışarıda bırakmak zorundasınız. Sınıfsal ve kültürel farklılıkların ortadan kalktığı bir alana dönüşmesi ve bu alanda insanların birbirilerini buluyor olmasının ayrı bir güzelliği vardı ve var olmaya devam edecek. Şengül Hamamı restorasyon geçirdi, kabinler yıkıldı, eşcinsel müşteriler ve eşcinsel müşterilerle hamamda çalışan tellaklar dışlandı. Şimdi Şengül Hamamı hetero bir hamam olarak kendini yeniden kurmaya çalışıyor ve bizleri de belleklerimizizi sıfırlamaya çağırıyor.

Bazı queer teoristlerin söylediği “porno” her şartta kötü olmak zorunda değildir.

Evet, sinemalar eşcinsel erkekler ve trans kadınlar için birbirlerini bulabildikleri bir yer olageldi ve olmaya devam edecek. Sinemalarda eşcinsel erkekler ve trans kadınlar birbirlerini bulur tanışırlardı. Sadece Ankara'da her yerde eşcinsellerin gittiği hamamlar, parklar ve sinemalar kapanıyor, yenileniyor ve eşcinseller tu kaka ilan ediliyor. Ama bu coğrafyada binlerce yıldır birbirlerini bulan eşcinsel erkekler kendilerine ait mekanları yaratmaya devam edecekler.

Son olarak, eşcinseller hep beyaz yakalı, orta sınıf değildirlir, pekala Ulus'ta bir pavyonda, Çankırı Caddesi'nde bir meyhanede birbirlerini bulabilirler ve bu fısıltı gazetesiyle yayılabilir ve siz her şey aynı ve bir şey değişmiyormuş gibi yaşamaya devam edersiniz.

Burçlara Göre Şifalı Taşlar Burada

Evren Güvensoy

Sokağın hayatımdaki anlamı aslında özel alandan çok da farklı değildir. Ankara ile tanışmam “**bir sokak**” karşılaşması ile başladı. Bu şehre gelişimin 1. yılını henüz doldurmuştum. Bir gece çok da geç olmayan saatlerde arkadaşımla Selanik Caddesi üzerinden evlerimize doğru ilerlerken kimliği belirsiz (!) kişiler tarafından “küçük” bir linç girişimi ile hoşbeş ettik. Olay klasik bir olay olduğundan ayrıntıya girmeye lüzum yok. Bu hoşbeşin burnumda bıraktığı hatıra *takı*ndan başka neleri tetiklediğini yüzümü o kara Ankara taşından kaldırımlara vuran biricik kardeşlerimizin hiç hayal edemeyeceğini düşünüyorum.

Ertesi gün Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'ne gittiğimde o zamana kadar sadece simaen tanıdığım güzel insanlar karşıladı beni. Hemen bir dayanışma ağı örülü verdi. Buttler'in kuir yoldaşlığından daha bihaberken ben böyle bir dayanışmanın esintisini sadece ruhumda hissedebiliyordum. **Ruhum farkında olmadan Ankara'yı hissediyordu.**

O zamana kadar sadece bir geçiş alanı olan orta bahçeyle, hemen üstünde bir seyir alanı gibi görünen çardakla

tanışmıştım o gün. O gün orta bahçeyi kaplayan kara Ankara taşıyla, yüzüme yapıştırılan kaldırımın taşının aynı olup olmadığını sorgulamaya başladım. Bu taşı elime aldığımda **karamaya** başladı ruhum. Havadayken ayrı bir güzel görüldüğünü fark ettim taşların. Halı gibi, kitap gibi, çekiç gibi bir nesneydi artık o taş. İşte o zaman evimden farksız oldu sokaklar. Ankara sokakları...

Siyetıl veya Cenova nasıl birilerinin evi ise, ben de evimi bulmuştum. Salonumuz Yüksel Caddesi'nde yer yer müzik yapıyor, vakit buldukça büyük teras Sıhiye'de zeytinlere dalan kargaları kovalıyordum. Ne farkı var ki kırk oda kırk salon evden bu sokakların. “*Sadece bencilin evi küçüktür*” diye bir laf duymuştum daha önce. Hakikaten de paylaşıma baş koyunca her yer ev, altın tepside sunulan “liberal yalnızlığı” takmışsan ayağına her yer hücre.

Aileden kaynaklı maddi sıkıntılar baş gösterince iş bulma umudu ile bavulumu alıp İstanbul'a gittim. Buldum da. Haftanın 6 günü Tarlabası'ndan çıkıp kule dibine gidiyor, 13 saat sonra da tekrar eve varmış oluyordum. Bu kadar çelişkinin olduğu bir şehirde insanların bu kadar yalnız,

Bir Kentin Tamamını Talep Etmek ya da Fark Yaralarına Bakma Çağrısı

Remzi Altunpolat

LGBT (Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans) hareketinin Türkiye'deki – aslında sadece Türkiye'de değil hareketin vücut bulduğu her yerde - seyrine dair bir ufuk turu; hareketin eşit yurttaşlık talebi çevresinde örülen mücadele tarihinin aynı zamanda mekânsal dışlanma pratiklerine karşı mücadeleyi de içerdiğini gösterir bize. LGBT hareketinin söyleminde mekâna/kente dair talepler ile yurttaşlık talepleri içe içe geçmiştir bir bakıma. Sadece belli mekânlar edinip bu mekânlar dolayısıyla güç kazanma/biriktirme stratejisi değildir bu, toplumsal grupların mekânsal sıkışmasına karşı üretilen bir söz siyasetidir.

“Eşcinseller Gettolar Değil ‘Kent’in Tamamını İstiyoruz”. Kaos GL'nin 1996 tarihli 13. sayısının kapağı. Kadınlığı ve erkekliği üreme organlarına atıfla tanımlayan; arzusun, aşkın ve cinsel pratiklerin sadece karşı cinsten kadınlar ve erkekler arasında gerçekleşmesini normal ve meşru kabul eden, dolayısıyla heteroseksüellik dışındaki cinsel kimlikleri yok sayan heteronormativist toplumsal sistemin şekillendirdiği modern kentlerde LGBT'lerin mekânsal ayrışmasına karşı bir meydan okuma.

Peki, söz konusu meydan okuma bugüne kadar toplumsal muhalefetin diğer bileşenleri nezdinde yeterince ma'kes bulabildi mi? Zannımca bu soruya olumlu cevap verebilmek bir hayli güç. Toplumsal sınıfların/katmanların mekânsal bölünmesi meselesini şu ya da bu biçimde gündemine almış olan Türkiye'deki muhalif kesimlerin kent tahayyülünde LGBT'ler önemli bir yer işgal etmiyor ne yazık ki. Zira LGBT'ler toplumsal çelişkilerin ana eksenini olarak toplumsal dönüşümü/ sıçramayı yaratacak politik özne kategorisine girebilmiş değil bu kesimlerin gözünde. Olsa olsa akademik-siyasal diskurumuzda nicedir bir hayli popüler olmuş “ötekiler” kategorisi içerisinde adı sıklıkla unutilan, es geçilen, arada sırada örnek kabilinden zikredilen bir topluluk.

Dahası sanki bu memlekette muhalif addedilenler sanki mekâna hapsolmemiş, gettolaşmamış, siyasal faaliyetleri ve yaşam pratikleri belli mekânlarda yoğunlaşmamış gibi LGBT'leri gettolaşmakla eleştiren bir dil. Üst perdeden konuşan, muhatapı – LGBT'leri

muhatap olarak görüyorsa tabii- ile sınırlı temasın bir ötesine geçmeyen, kentsel/ mekânsal doku içerisinde ona değmeyen sinik bir tarz. Kendi “küçük burjuva” yaşam pratiklerini bihakkın sorgulamadan ve buna dair iki satır kelam etmeden LGBT'leri homojenleştirip, kapitalist tüketim ilişkilerine yerleştirmekte beis görmeyen bir kolaycılık.

Oysa ne LGBT'ler yekpare bir grup ne de LGBT hareketi toplumsal olarak dışlanmış/ dışarıda bırakılmış bireylerin basit bir toplamı. Diğer yandan Türkiye'de LGBT hareketinin merkez kapitalist ülkelerdeki ana akım LGBT hareketinden farklılaşan özgüllüklerinin bulunduğu; seslenişinin muhalif toplumsal özneler/politik aktörler arasında ittifaklar siyaseti kurmaya yönelik olduğunu artık idrak etmek gerek. Bahse konu ittifaklar siyaseti; kentin nasıl temellük edileceği, kentsel mekânlardan nasıl yararlanılacağı ve kente dair karar alma süreçlerinde ne türden yakınlaşmalar kurulacağına, ezcümle kent hakkının nasıl anlamlandırılacağına dair derinlikli bir tartışmayı zorunlu kılar. Toplumsal ayrışma süreçlerinin mekânda somutlaşmasını bütün veçheleriyle gören, LGBT mücadelesi ile sınıfsal antagonizmalar arasındaki dolaylılara nüfuz eden, eklektik olmayan ve dahi kentin bütün kaçış çizgilerini birleştirebilecek bir yeni politika ile kentlilerin kolektif olarak paylaşıtları alternatif-karşıt bir kamusallığın nasıl inşa edileceğine dair olmalıdır derdimiz. Bunun için Tanıl Bora'dan ilhamla söyleyecek olursak soyut bir öteki mevhumuna değil, yanı başındaki somut ötekine yönelen, onun ile hemhal olan, birbirimizin fark yaralarına bakan bir tasavvura ihtiyacımız var evveleminde. Hem ne diyordu Ali Tekintüre'nin sözlerini yazdığı bir şarkıda Müslüm Gürses, sanki Derrida'ya selam çakarcasına: “Bizi bu fark yaraları öldürür.”

bir o kadar da kaypak olması içimi yedi bu süreçte. O koca İstiklal Caddesi'nden geçerken her gün oturacak bir taş bulamadım hiçbir zaman. Tam pes etmiş, köye dönüyordum ki... Ankara'nın taşları, yoldaşları “gel” ettiler bana. “Ulan ibne! Dedik sana o kadar gitme ” diyeceklerinden korkumdan mı, yoksa inadımdan mı bilmem, Ankara beni çağırana kadar düşünmedim geri dönmeyi.

Bu güzellemeleri de o gidişe borçluyum belki de. O kadar arabesk bir toplumda yetiştik, hiç hasretlik olmadan anlaşılır mı kıymet?

İşte Ankara ile tanışmamışlara anlattım işin sırrını. Ankara'da deniz aramayacaksın. Yok! Ankara'da para aramayacaksın. Kazanamazsın! Çılgın seks partileri de yok, ne yazık ki. Ankara'nın bütün sırrı taşında. Hele bir al eline valla hayatın değişecek.

İşte buna kefilim.

evren@kaosgl.org

Bastırılmış Homofobi, Gizli Homofobik

Abdulhalim K.

Katıla katıla gülmek, için için ağlamak. Ahmedinecad "İran'da gey yok!" dediğinde ikisi arasında kalmıştım. Lakin, benim homofobiyle imtihanım yaşıma kadar eski. İlk defa sosyalleşmeye başladığım, kamusal alana ilk defa girdiğim, yani devletle ilk defa yüz yüze geldiğim anaokulu yıllarında başlıyor. "Aaa senin barbilerin mi vaaar?" diyor kızlar. Evet, var. Hem de onlarınkinden daha bakımlı ve güzeller. Yani sadece erkeklerle değil, kızlarla da mücadele o günlerde başlıyor.

İlk efendilerimiz olan ebeveynlerimiz de bu dönemde farkına varıyorlar bir şeylerin 'ters' gittiğini. "Bu çocuk niye böyle?" sorusunun yanıtı ise evden eve farklılık gösteriyor. Kimi ebeveynler, çocuklarını oldukları gibi kabullenmeyi seçerken, bazıları da toplum tarafından biçilen, çocukların üstlerine hiç uymayan rolleri oturtmaya çalışıyor. Babalar bu konuda çok yetenekli: çok iyi oturtuyorlar. Sonuç olarak ailenin tutumu, çocuğun tutunamayanlardan olup olmayacağını belirliyor. Ve eğer tutunamayacaklar kafesindenseniz, hayata ilk façanızı yemiş olarak, 1-0 mağlup başlıyorsunuz.

İlkokulla birlikte erkeklerin sözlü ve fiziksel tacizleri de başlamış oluyor. Derken hayatın en travmatik günleri geliyor. Lisede ergenlikle beraber, homofobi daha çekilmez bir alana taşıyor: cinsellik. Sözlü ve fiziksel tacize, cinsel taciz de ekleniyor. Hemcinslerle aynı tuvaleti, aynı soyunma odasını kullanmak eziyet haline geliyor, ortak alanlarda başına gelebilecek olumsuzluklardan kaçınmak için harcanan efor, derslere harcanan eforu geride bırakıyor ve başarısızlık haliyle kaçınılmaz oluyor.

Üniversite hayatıyla birlikte yok olmasını umuyoruz bir grup lubunya, çareyi 'bizim gibilerle' dolu barlarda arayarak. Orada da işletme sahipleri var; pembe sermaye olarak gördükleri bizler, hem yürüyen dolarlarız, hem de midelerini bulandıran küçük sinekler. Bir de bize içki ısmarlamaya çalışan dayılar var. Birilerinin babası olduklarına emin gibiyiz. Hatta şuradaki adam din kültürü ve ahlak bilgisi

öğretmenimize ne kadar da benziyor...

İş hayatında ise, kesinlikle saklamanız gereken bir yanınız. Aksi halde, ofisin en çalışkan elemanı olsanız bile, saçma sapan gerekçelerle işinize son veriliyor. Ayrıca sakladığınız cinsel kimliğinizi ne şekilde ortaya çıkardığınız da ayrı bir muamma. İyi bir çalışırken, nerede 'ibnelik yaptığınızı' bulmak için uzun bir süre kafa yormanız gerekiyor. Yanıtını bulamamak pahasına.

Ama hayır, homofobi sınır tanımıyor. Daha da kötüsü olamaz derken, en nihayet oy potansiyelimiz olduğunu fark eden sol eğilimli siyasi örgütler, birden piyasaya queer görünümlü homofobikler sürüyor. Bu sefer homofobik olmayı hakaret sayan ağabeylerle karşı karşıyayız. Sol gösterip sağ vuracaklar, içimizde bir tedirginlik... Onlar, eyvah ya bize aşık olurlarsa diye korkuyor, bizler de, eyvah ya onlara aşık olduğumuzu sanarlarsa diye korkuyoruz. Ah, oysaki ne de zor beğeniyoruz...

Kasım kasım kasılıyorlar, aman bir şey söyler de homofobik oluruz diye. Ama bastırmaya çalıştıkları öyle bir şey ki, ne yapsalar olmuyor. Homofobinin yanlış ve kabul edilemez olduğunun farkında olan ağabeylerimiz, bu sefer çaktırmamaya çalıştıkları homofobiyle oldukça komik durumlara düşüyorlar. İşte bu ağabeylerimiz, kaybetmekten korktukları erkekliklerini koruma dürtüsü ve homofobik olmama arasında gidip geliyorlar. Zira baştan çıkarıcı Havva gibiyiz. Hetero ağabeylerimizin, heteroluklarına birer tehdidiz.

Bu ağabeylerimizden bazıları içinse deneyimleyebilecekleri yeni bir şeyiz. Kafalarındaki karışıklığı çözmek için bizden iyisi olabilir mi?!? Onlarla duygusuz deneyimler yaşamak bizim için sorun teşkil etmez her nasılsa...

Dünyayı kurtarması gereken çokuluslu örgütlerde de bambaşka türden bir fobi var. Oralarda da "Ama siz bir erkeksiniz!" diyen feminist teyzeler var. Feminizmi kendilerine mal eden, kimin feminist olup, kimin

olamayacağına karar veren bu teyzelere göre "Eşcinsellik hastalıktır" diyen ve biyolojik olarak kadın olan bir bakan kadın sayılırken, heteroseksüel erkeklerin feminist harekette varolabilmelerinin tek koşulu bu teyzelere çay demlemek oluyor. Eşcinsel erkekler için de durum çok farklı değil. Onlar da eğer 8 Mart'ta "çok yürümek istiyorlarsa, kendi aralarında, şöyle arkalardan" yürüyebiliyorlar.

Külotlu çoraplarımızı giyip, yürümekle sanki daha bir artıyor homofobi. Zaten külotlu çoraplarla ilk defa bu tür eylemlerde tanışan arkadaşlarımızın üzerinde eğreti duruyor. Kırmızı rujlar, suya dayanıklı rimeller "Aslında biz bu değiliz!" der gibi sırtıyor. Bu 'halimizi' gören mahallenin delikanlıları bizi 'tedavi ettirebilmek için' böbreklerini satmaktan bahsediyorlar.

Bazı gey arkadaşlarımız ise dergiden kalelerinde kadınsılığa savaşı açıp, kendimizi bok gibi hissetmemize neden oluyor. Kadınsı bulunduğu için alay edilip, aşağılanan arkadaşımızın ilk buluşmasında "Bizim birlikte ağda yaparken çekilmiş fotoğraflarımız var." deme hakkını kendimizde bulabiliyoruz. Profesyonelce davranmaktan çok uzağız, serbest ilişkiler yaşamayan birini muhafazakar olmakla suçlayıp, harekete bir şey kazandırıp, kazandıramayacağını sorgulayabiliyoruz. (Sanırım bu durumda harekette varolabilmenin sırrı, birilerinin yatağının altında saklı.) Ya da kendini ailesinden sakınan bir arkadaşımızı ikiyüzlü davranmakla suçlayıp, töre cinayeti yaşanmasına sebebiyet verebiliyoruz. Kısacası bizi en çok biz yargılıyor gibi görünüyor.

Böylesi bir tabloda, elimiz şakaklarımızda, çılgık atıyoruz.

Geleceğin gelmesini bekliyoruz.

Günbegün kaybettiğimiz umutla.

Lubidik günler efem.

abdolhaliym@gmail.com

müzmin işsiz

paylaşıyorlar.

Ben balkondan onlara el sallayıp öpücük yolladığımda, çocuklara onların kimlikleri ve neden yürüdüklerini açıkladığımda, anaokulunda çocuklarımıza erkeklerin erkekleri kadınların da kadınları sevebilecekleri anlatıldığında bana inanın dünyanın sonu gelmiyor. 'Sen homofobik değilsin bravo!' dersiniz, durup düşünmek ve maalesef kendimden emin değilim demek zorundayım. Sokakta sarmaş dolaş gezen bir gey çift gördüğümde, öpüşen bir lezbiyen çiftle rastladığımızda 'çocuklar görüp garipseyecek, özgürlük de bi yere kadar' diye hala düşünüyorsam birey olarak yeterli değilimdir. Kendi kültürümden yazık ki herhangi bir eğitim ve birlikte yaşam tecrübesi getiremediğim için şehrin beni dönüştürmesi gerekmekte. Ve Berlin bunun için yeterince tecrübe ve renk barındırmakta; son derece barışçıl ve dostane bir şekilde benle ilgilenmekte.

Türk Güdüsü Alman Usulü: „Eşcinselim ve Berlin bana destek“

Şehnaz Azcan

Homofobi ve Berlin temalı bir yazı için bu cümleyi yazıp, kısa yoldan mesajı verip rahata ermek mümkün. Başlıktaki cümle ise fotoğrafta yer alan Homofobi Karşıtı Birlik afişine ait. Berlinli işveren ve organizasyonların desteğini ifade eden bir kampanyaya ait. Benzeri kampanyalar düzenli olarak yapılmakta.

Kendi Berlin geçmişime dayanarak, bu şehri bir cinsel özgürlük şehri olarak algılamaktayım. Bu özgürlüğün içinde de LGBT yaşamların hiçbir sorunu yoktur derim ilk izlenimde. Bana sorsanız memnundurlar Berlin'de yaşamaktan, ben böyle algıları. Misal: Her yıl yaz başında geleneksel olarak gerçekleştirilen bir LGBT Pride walk etkinliği vardır, Christopher Street Day (CSD). Şehrin en merkezi caddelerinden

geçen rengarenk bir karnavaldır. Bu yıl ise bir diğer rota belirlenmiş ve özellikle homofobi vurgulu pankartları ve basın bildirilerinin açıklanacağı bu rota bizim evin bulunduğu sokak olarak seçilmiş. Ben CSD'yi Berlin'de mutlu mesut yaşamakta olan LGBT camiasının bir tür şenliği, mutluluklarını paylaşma günü olarak algımlarken taşıdıkları pankartlarda 'Homofobi Öldürür' yazdığını görünce ziyadesiyle şaşırdım. Berlin'de homofobi mi varmış, hani nerde?

Yazının başında, bir cümleyle ve bir fotoğrafla yazıyı başlamak mümkün dedim ama, yazık ki hayatta hiçbirşey bu denli kestirme olamıyor. Anneden babadan kalma deyişle; hiçbir şey görüldüğü gibi değil. Radikal Gazetesine ait bir haberde, 10 yeryüzü gey cennetinden biri olarak tanımlanmış Berlin'de de LGBT örgütleri homofobi karşıtı söylemlerini gündemden düşürmemekte. Şehre dilediğince yayılmış çeşitli kluplere, örgütlere

sahipken, gettolaşmak zorunda olmadan şehirde günlük hayatı paylaşabilmekte, bir markette kasada çalışan bir transseksüele rastlamak mümkünken hem de.

Berlin'de ötekileştirmek, şehirden sürmek, çalışma hakkını, eğlenme hakkını, günlük yaşamını eşcinsel veya trans bireylerin elinden almak gibi bir durum olmadığını şehirde biraz dolandığınızda hemen farkedersiniz. Özellikle Nazi Almanyası'nda Rosa Winkel (Pembe Üçgen) ile damgalanarak soykırıma maruz kalmış, yaşam hakları ellerinden alınmış homoseksüelleri unutmayan Almanya, bugün yasalarla tüm haklarını koruma altında tutuyor. Nazi Almanyası'nın utancı, Berlin'in en bilindik LGBT semti

Nollendorfplatz'daki sade anıt ile ölümsüzleştirilmiş. Ancak bu denli büyük ve kozmopolit bir şehirde bireylerin zihninden homofobinin sökülüp alınamayacağını da aynı anda görüyorsunuz. Kafanıza donunuzu geçirseniz dahi rahatça dolanabileceğiniz bu şehirde 'farklı' olduğunuz için yargılanmaz veya ayıplanmazsınız. Ama 'çoluğuma çocuğuma örnek oluyor, aklıma kötü fikirler sokuyor' denerek

karşılaşılabilecek şiddet, maalesef Berlin için de geçerli. Bu nedenle de homofobi gündemde sürekli tutulmalı, bu birlikte ve eşit yaşam hakkı sürekli vurgulanmalı.

İşte aniden kapınızın önünden rengarenk bir konvoy geçtiğinde ve siz çocuklarınızla balkondan onlara el sallayabildiğinizde normalleşme başlıyor. Diyeceksiniz ki; İstanbul'da pride walk yapıldığında çevredeki insanlar onlara hakaret ediyor, yürümekle nasıl hallolsun bu mesele? O zaman yine hatırlatayım, bundan yaklaşık 80 yıl önce homoseksüellerin ancak damgalanmış olarak çıkabildikleri aynı sokaklarda yapılıyor bu yürüyüşler. Bugün ise; belediye başkanı, dışişleri bakanı olabiliyor, kamuda hayat arkadaşları ile evlilik haberlerini

Bu Seveda Kalbime Bir Gece Kondu

İlknur Hacisoftaoğlu

Ulus'un arka sokaklarında, yahut Çin'in'de, Yeni Doğan'da, Demet'te sokaklarda bağıran erkek çocukları gördüğünüz zaman dikkatli bakın ya da dinleyin, Ankaragücü taraftarındırlar büyük bir olasılıkla.

Her şehrin karakterini taşıyan, ondan renkler yansıtan bir takımı vardır; Liverpoollu liman işçilerinin "hiçbir zaman yalnız yürümeyecek" Liverpool FC takımı, İspanya'da bölgelerinin bağımsızlık mücadelesinin sembolüne dönüşmüş Basklı Athletic Bilbao ve Katalan FC Barcelona önemli örnekler. Ankara'da ise şehrin ruhunu sezebileceğiniz iki takım bulunur, Gençlerbirliği SK ve MKE Ankaragücü. Öğrencilerce kurulmuş Gençlerbirliği, bu kimliği halen korur ve bugün elit, küçük ama sadık bir taraftar grubuna sahiptir. İmalat-ı Harbiye işçilerince kurulmuş, kendi deyimleriyle "halkın takımı" Ankaragücü ise geniş taraftar grubu ve kentsel mekanların dağılımıyla etkileşimi nedeniyle bence daha sıkı bağlara sahiptir şehirle.

Ankaragücü, 1972 ve 1981'deki iki Türkiye kupası şampiyonluğunu saymazsak, hiçbir zaman çok başarılı olamamış ama hep çok sayıda taraftara sahip olmuş bir takımdır. Sınıfsal karakteri belirgin taraftarlarına göre takımın yapısında ezilmişliğe isyan vardır, İstanbul'un karşısına dikilir. Yaptığımız bir araştırmada bir taraftarın dediği gibi: "Zengin bebe gelip Ankaragüçlü olmaz".

Başka şehir stadyumları gibi, takımın ana mekanı olan 19 Mayıs Stadyumu da bu "isyankar" takımın erkek taraftarları için gövde gösterisinin yapıldığı yerdir. Bu gösteri içinde, yüzlerce, binlerce erkeğin bir arada coşkuya ve bağıra bağıra slogan attığı, şarkı söylediği bu mekan, erkekler için bir tapınağa dönüşür adeta.

19 Mayıs Stadyumuna maçları izlemeye gittiğimde, babalarının omuzlarında, Ankaragüçlü olmaya getirilen erkek çocukları hep dikkatimi çekmiştir. Baba oğlunu alır ve erkek kimliğini oluşturmada önemli bu mekana getirir. Baba getirmezse ya aile eşrafından bir erkek alır bu vazifeyi ya da mahalleden bir abi. Böylece erkek çocukları bu hayali cemaatin bir parçası olmayı kendinden yaşça büyük erkeklerden öğrenir. Erkeklerle ait, bağırmanın, küfretmenin serbest olduğu ve birlikte futbol izlerken alınan hazzın yüzlerden belli olduğu bir

cemaattir bu. Kavgalar ve deplasmanda yaşananlar ise, cemaatin hafızasını oluşturur ve kuşaktan kuşağa aktarılan hafızadaki bu hikayeler kişilerin taraftarlıklarıyla bağlarını sağlamlaştırır.

Meşhur taraftar grubu Gecekondu ise cemaat içinde ayrı bir cemaattir. Grubun kale arkasındaki özel yeri bile kendi adıyla anılır. Sınıfsal kimliği takımın diğer taraftar gruplarına oranla çok daha belirgin bu grup için Ankaragücü, şehrin İstanbul karşısındaki ezilmişliğinin yanı sıra en alttakilerini de temsil eder; onların ezilmişliğini, hoyratlığını, bıçkınlığını, zaman zaman abartılı ve saldırgan erkekliklerini.

Gecekondu kendine verdiği isimle kentin hangi bölgesini temsil ettiğini ilan etmiştir. Bu yüzden takımın diğer taraftar gruplarının dernek binaları Kızılay ve civarındaki semtlerdeyken, Gecekondu Taraftarlar Derneği Ankara'nın yoksullarının merkezi olan Ulus'ta, bir ara sokaktadır. Üyeleri, çoğunlukla göçmendir ve bu yüzden onlar

için, Ankaragüçlü olmak, Ankaralı olduklarının kanıtıdır. Grup üyeleri takımın süregelen başarısızlığı ve İstanbul takımları karşısındaki ezilmişliğiyle kendi garibanlığı arasında bir bağ kurar; ezilse de gururludur. İsyanını futbol taraftarlığıyla anlatır.

Bu erkek çocukları ve genç erkekler, şehrin sokaklarında biraz yabancı biraz korkakken önceleri, Ankara'yı temsil eden bir takımın

taraftarı olunca, sokaklarda kolları iki yanda, kasılarak yürümeye başlarlar. Herkesi korkuttuğunu düşündükleri atkılarını boyunlarına gururla sarar ve yoksul olmanın ezilmişliğiyle değil, güçlü bir erkek cemaatinin parçası olmanın gücüyle atarlar adımlarını. İşte bu noktada şunu mutlaka söylemek gerekir; bu korku yaymaktan gelen güç, şiddeti yeniden üretmeye zemin hazırlar. Yoksul ve göçmen genç erkeklerin sahibi olduğu bu güç, bir erkek cemaatinde elde edildiğinde, isyan ve karşı çıkış birbirine zarar vermeye, aslında kendi sınıfından insanlarla hayali bir hasımlık üzerinden çatışmaya yol açar. Futboldan zevk alan pek çok kadınsa bu alanda varolabilmesi, ancak bu erkek egemen kültür kırıldığında mümkün olur. Bu yüzden Gecekondu'nun trübün liderlerinden birinin geçen ay yaptığı "kadınların maçları evde televizyondan izlemeleri gerektiği" açıklaması bu kültürü perçinler ve kabul edilemez.

Son olarak şunu söylemek gerekir; futbol güzeldir ve futbol izlemek başkalarıyla paylaşılan bir keyif olmalıdır. Taraftar gruplarında da yaydıkları korkunun verdiği güç için değil, yaşadıkları şehirde, sevdikleri ve keyif aldıkları bir deneyimi birlikte paylaşmak için bir araya gelen kadın ve erkekler olarak yer alınabilir, neden olmasın?

Silahlar Kürtçe Bilmiyordu...!

Mehmet Öz

Yeni yıla birkaç gün, yeni umutlara birçok gün vardı. Hava, sözcükleri ağızlardan çıkar çıkmaz donduracak denli soğuk ve katıydı. O gece aydede de yol göstermiyordu dağların arasından, patikalardan ilerleyen köylülere ve katırlarına... Şirvan; üniversiteye, batıya gidebilmek için çıkmıştı bu 40 lira kazanacağı yolculuğa ve doğuya...

Yolculuk, güneş aydınlığını dağların ardına sakladığında başlıyor, katırlarla iki buçuk; yürüyerek üç buçuk saati aşıyor, gencecik insanlar babalarının eli, kolu, ayağı, yüreği oluyordu bu sıradanlaşan tehlikeli yolculukta. Yükleri ekmeğe, yükleri umuda, yükleri cesarete dönüşüyordu. Başkaca şansları da yoktu.

Dönüşün ortalarında olmalıydılar, yüklerinin ve yürüyüşlerinin en ağırlaştığı zamanda. Çok çok uzaklardan alışık oldukları savaş uçaklarının sesleri geliyordu. Bin nefes alıp bir nefes diliminde durdular, dinlemeye verdiler kendilerini... Yine uzaklara, sınır ötesi operasyona gidiyor olmalıydı bu ölüm ve korku yüklü uçaklar...

Gece birden yanmaya, çılgık sesleri dağları delmeye başlamıştı oysa. "Biz düşman değiliz..!", "Silahımız yok..!", "Biz..." diyemediler. Dağ-bayır, börtü-böcek, çimen-çiçek, kurt-kuş konuştu. Onlar sustu. Silahlar Kürtçe bilmiyordu...

Sesleri gün ağarana dek duyulmadı. Ölümünün sessizliği ise tüm dünyada yankılandı. Gazeteler, haber ajansları, televizyonlar hep onlardan söz ediyordu... Yaşamları değil ama ölümleri değerliydi işte. Ölümüne çok, yaşamaya azdı zaman bu topraklarda...

Ölenleri öldürülenler köylülerdi. Bu savaşın bir tarafında kalmak zorunda bırakılmışlar, kendilerini öldürenlerin yanında yer almışlardı. Ama kimse sorumluluğu üstüne almıyor, katilin kim olduğu "araştırılıyordu" tüm ülkede: Araştırma komisyonları kuruluyor, heyetler gönderiliyor, bin susuyor, bir konuşuyor, birden çark ediyordu yetkililer, yetkisizler...

Ama bu yara kanıyor, kapanmıyordu aylar sonrası bile. Sorumlular bulunmalı ve her zaman olduğu gibi hesap sorulmalıydı. Olmuyor, olamıyor, engelleniyordu yine...

Bir sabah uyandığımızda bu acıyı unutturacak nur topu gibi bir konu doğuyordu kürtaj yasaklanmamış olmasına rağmen.

Katil, kürtaj yaptıran, belki de yaptırmak zorunda bırakılan kadınlardı. Uludere'deki Kürt acısı bir anda kürtaj acısına dönüşüyordu. Kentimin "en yetkilisi": "Çok mu kürtaj yaptırdın, çok mu acıdı..?" larla katılıyordu tartışmalara...

Bense her şeye inat cebimde birkaç sözcük, birçok umutla gazetem Solfasol'un yolunu tutuyordum.

Gençlik için Dönüşüm için 2-17 Temmuz'da Van'da Ezilenlerin Tiyatrosu (Forum Tiyatro)* çalışmaları başlıyor.

Lara Aysal
Ezilenlerin Tiyatrosu'nun ezen-ezilen, seyirci-oyuncu gibi kavramları sürdürülebilir bir dönüşüm için araç olarak kullanması Gençlik için Dönüşüm projesinin temeli oldu. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi projeyi kabul etti. Ankara, İstanbul, İzmir, Van'dan gençler bir araya geldi. Gençlik için Dönüşüm, Van'lı gençlerle ezen-ezilen ilişkisini sorgulamak, sosyal ve bireysel hakları yeniden gözden geçirmek, en önemlisi de imkansızlık algısını kırmak için bir araya gelmeyi hedefliyor.

Bu hedef için biz haftaiçi her gün saat 13.00-17.00 arası Van Eczacılar Birliği İlköğretim Okulu 5-B sınıfında olacağız. 13-16-17 Temmuz'da ise Esenler Konteynır kentte, TEGV'de, Van Devlet Tiyatrosu'nun önünde olacağız. Bu sefer gençlerin hazırlayacağı oyunları seyircinin sadece seyretmesi için değil, oyuncuların yerine geçip aynı soruları kendi dilinden soracağı ve çözüm için oyunu yeniden yapılandıracağı bir dönüşüme ön ayak olma çabasında olacağız.

Yakınıımızda olanlar için:

laraaysal@hotmail.com

Uzakta kalanlar için:

<http://www.facebook.com/groups/genclikindonusum/>

<http://kikirikigenclik.org/>

* Ezilenlerin Tiyatrosu, 70'li yıllarda Brezilyalı tiyatro insanı Augusto Boal tarafından, Brezilya toplumunda yaşanan ayrımcılık ve insan hakları ihlallerine dikkat çekmek için yaratılmıştır. Boal, politik ve sosyal sorunları baz alarak gerçek politik ve sosyal durumları sahnede canlandırmayı amaçlamıştır.

Forum tiyatro, interaktif bir tiyatro biçimidir. İçinde herhangi birinin ezildiği, ayrımcılığa uğradığı ya da zarar gördüğü bir sahneyi barındırır. Amaç seyircilerin yardımıyla sahnelenen probleme bir çözüm ve cevap aramaktır. Ne istendiği ve neyin değiştirilmek istendiği seyircilerle birlikte tartışılır.

Haberiniz ola!

ANKARA'DA GEÇMİŞ ZAMAN EĞLENCELERİ: "BARLAR TARİHİ"NE GİRİŞ...

Murat Meriç

Geçtiğimiz ay, SolFaSol'de, Ankara'da başlayan müzik maceramın gelişimini anlatmış ve "eski45likler" in nasıl doğduğundan bahsetmiştim. Bu ay "dışa" açılıyorum: Ana hattımız, Ankara barları, konser salonları ve Ankara'nın müzik âlemine katkıları... Elbette bizzat yaşadıklarımı anlatacağım. Arada "geçmişe" dair bilgiler versem de yaşadığım dönemden uzaklaşmamayı planlıyorum.

Ankara'nın müzik âlemine katkısı büyük: 60'larda ("Ankaralı şarkıcı" olarak ünlenen) Alpay ve Tülây German, 70'lerde Selda ve Füsün Önal, 80'lerde Mazhar Alanson, sonrasında Özlem Tekin'den Pamela'ya pek çok şarkıcı ve Pili Bebek'ten maNga'ya pek çok grup çıktı Ankara'dan. İsimler bu kadar değil elbet, ben ilk akla gelenleri seçtim.

60'lardan sonra Ankara'da gece hayatı üç ana hatta şekilleniyor: Meclis yöresindeki "Avrupaî" kulüpler, Ulus tarafındaki pavyonlar ve Gençlik Parkı içerisindeki gazinolar, çay bahçeleri... Büyük konserler, Kızılay'daki (şimdi yerinde kuyumcular çarşısı olan) Büyük Sinema'da ya da Bahçeli'deki (şimdi yerinde TRT stüdyosu olan) Arı Sineması'nda gerçekleşiyor. Arı Sineması'na yetişemedim ama Ankara'ya geldiğim yıllarda Arı Stüdyosu'nda Jethro Tull ve (Parliament Superband) eşliğinde Ray Charles – B. B. King konserlerini izledim. O yıllarda (yani 80'lerin sonunda) sıklıkla konser izlediğim bir başka mekân da bilhassa 70'lerde büyük konserlere sahne olan Atatürk Spor Salonu'ydu: Yeni Türkü, Barış Manço, Cem Karaca, MFÖ, Sezen Aksu, Nilüfer ve Kayahan'ı orada izlediğimi hatırlarım. 1989'un ilk günlerinde orada yapılacak bir Zülfü Livaneli konserinin, "su borularını tamir ediyoruz" gerekçesiyle iptal edildiğini ve Derya Sineması'na alındığını da hatırlıyorum. Livaneli'nin bırıyığı, yeleği ve bağlamasıyla verdiği son "solcu" konserdi. Sonrasında yığınlara açıldı! Derya Sineması'nda, aynı yıllarda dinlediğim bir başka isim Ahmet Kaya'ydı. Onu hep Ankara'da dinledim. Ankara, bu yüzden, benim için biraz da Ahmet Kaya'dır.

Sinemaların konser verilebilecek kadar büyük olduğu yıllar bunlar. Kızılırmak bölünmemişti ve Ezginin Günlüğü, Yeni Türkü gibi gruplar sıklıkla orada konser verirdi. 1993'te, Fikret Kızılok'u, (o yıllarda kurduğumuz ve bilahare bir başka yazının konusu olacak Radyo Arkadaş adına) Kızılırmak'ta izlemiştim: Konserin tertemiz kaydı hâlâ elimdedir! 90'lardan söz ederken Yükseliş'i unutmamamız gerekir. ÖDP'nin kurulduğu, halka "arz" olduğu yerdir burası.

Meclis civarındaki "Avrupaî" kulüpler, bilhassa 80'lerde etkisini yitirdi. Selda'nın ağabeyleri Serter ve Sezer Bağcan'ın işlettiği kulüp, Alpay'ın ilk mekânı, İlhan Feyman'ın açtığı (ciddi caz performanslarına sahne olan) Feyman tarihe gömüldü. Bölge, Ulus'taki pavyonları aratır bir hal aldı. Ulus'u yazmaya gerek yok: Hep aynı şeyler oluyor, yıllardır! Ankara havaları eşliğinde göbek atma halinin, o "erkek" eğlencenin çıkış noktası.

Barlardan, bilhassa 90'lardaki kırılmayı yaratacak rock-barlardan söz ederek bitireyim yazıyı... 1988'de Ankara'ya geldiğimde gördüğüm ilk barlar A Bar ve Graffiti'ydi. A Bar'da Dr. Skull dinlerdik, Hacettepeli tıp öğrencilerinin kurduğu bu grup o dönem favorimizdi. Sonra ODTÜ'lü kızların kurduğu Volvox'u keşfettik, solistleri Şebnem değil ama klavyecileri Özlem bizi fena çarptı. Sonra Gece açıldı. Üniversitelilerin popüler mekânlarındandı. Nicky's ve Roadhouse, şimdi Çankaya Güzel Sanatlar Merkezi olan binanın çaprazındaki metruk binada iki "ucuzcu" bardı. Manhattan ise Çevre Sokak'ta, iyi müzik dinleyebileceğimiz pahalı mekân. Bulutsuzluk Özlemi, Bülent Ortaçgil, Okay Temiz orada dinlediklerimiz... İlhan Erşahin'in Wax Poetic'le getirdiği melez kıza hayran olmuştuk ve adını bir kenara yazmıştık: Norah Jones! Halen var olan mekânlardan Tenedos'ta iyi caz dinlerdik, Blues ise güzel rock çalan bardı. İkincisinde hiç canlı müzik olmadı.

Gölge'nin açılması, pastanelerden ve av dükkânlarından müteşekkil SSK işhanını bir eğlence merkezi haline getirdi. Gölge, mekânın ilk sakini değildi ama dönüşüm onunla başladı. Yazıyı burada bitirmek gerek, zira uzatırsak taşacağız. SSK ve sonrası, başka bir yazının mevzuu olsun.

muratmeric@gmail.com

Yaşamak

Zeynep Yağmur

Yaşamak şakaya gelmez, büyük bir ciddiyetle yaşayacaksın, bir sincap gibi mesela
(Nazım Hikmet Ran)

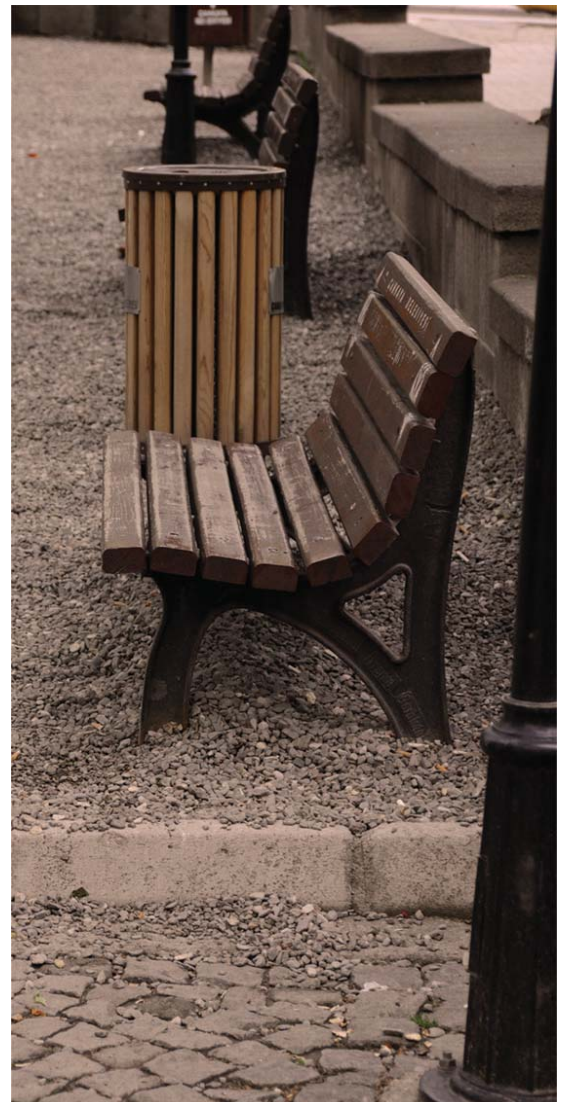
1. kuşulu park'ta kuşların bir döngüsü vardır; yarım saatte bir tunalı üzerinde bir daire çizerek ağaçların üzerine konarlar, sonra zemine, suya giderler birlikte yaşamak gibi... her ne kadar bizim unuttuğumuz bir şey de olsa bu durum...

3. eskiden salıncaklarda sallanabilirdim, çünkü böyle plastik ve sığamayacağım ölçülerde değildi... her şey bir kompo teorisi gibi çalışıyor zihnimde... büyümem ve kendimi unutmam için değiştirilen plastik salıncaklar... çünkü bu salıncaklar ağaçlara değil binalara bakıyor... sallanırken gördüğün şeyleri değiştiriyorlar ki hayallerinden uzaklaş... sallanmak göğe bakmaktır, başka türlü bir ilişki kurmaktır hayatla, doğayla...

4. bizim için sunulan bu banklar, çocuklar için sunulan bu salıncaklar... "1984" değil bu yaşadığımız gerçek... daha ne kadar dayanılır bilmiyorum, ama her geçen gün vücudumdaki iğnelerin sayısı artıyor... hala nerede sallanabileceğim bir salıncak görsem göğe bakıyorum ve içim doluyor... hala nerede kayabileceğim bir kaydırak görsem rüzgarı hissediyorum... hala büyümek için direniyorum...

Ankara Anadolu'nun Özetidir

Söyleşi: Efecan Tan

Yüksel Aksu 1966 yılında Muğla'da dünyaya gelmiş. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema-Televizyon Bölümü'nü bitirdikten sonra aynı Üniversitede Yüksek Lisans yapan Yüksel Aksu öğrencilik yıllarında pek çok kısa film ve belgesele imza atmış.2006'da yapım ve yönetmenliğini yaptığı "Dondurmam Gaymak" filmini 100 bin dolarlık küçük bir bütçe ve profesyonel olmayan oyuncularla çeken Aksu bu filmle İstanbul Film Festivali'nden "Jüri Özel Ödülü" ve Gerard Depardieu'nun övgüleriyle çıkmış. Ayrıca "Dondurmam Gaymak" Türkiye'nin Oscar Aday Adayı olabilen tek filmi olma ayrıcalığına sahip. Yüksel Aksu Türkiye'deki çoğu sanatçı'da var olan sanatçı olduğu için kendini imtiyazlı hissetme, içinde bulunduğu toplumdaki kendini ayırarak bahsetme hastalığına kapılmamış mütevazı bir adam. Yüksel Aksu biyografilerinde bu yazmaz ama Yüksel Aksu kim dendiği zaman Dondurmam Gaymak'tan ya da sinema sektöründeki başarılı kariyerinden ziyade benim zihnimde artık Yüksel Aksu bir sanatçı olarak kendini halktan soyutlamayan, elitist olmayan ve yaptığı işlerle toplumun en hassas noktalarına dikkat çeken bir adam. Sinema sektöründe bir çok başarılı imza atan ve filmlerinde aslında güldürürken düşündüren adam sıfatına en layık isim belki de Yüksel Aksu. Çankaya Mizah festivali kapsamında geldiği Ankara'da Nefes Bar'daki sohbeti öncesi kısa bir söyleşi yaptığımız Yüksel Aksu'nun ne kadar hoş sohbet bir adam olduğu da artık üstü örtülemeyecek bir gerçeklik.

Filmlerinizde küfrü kullanıyorsunuz ve bu konuda bir çok eleştiri geliyor bundan oldukça muzdaripsiniz, gündelik hayatta kullandığımız küfrü neden sinema platformunda kullanınca eleştiri geliyor?

Y.A: Küfürle ilgili çok söyleyecek şeyim var. Bir tür sinemacı kolaya kaçarak mizah yaparken,dramatik anlamda kendisini terletmeden,küfrü kullanıyor ve oradan ekmek yemeye çalışıyor.Ben onlardan değilim.Ben küfrü dramatik olarak kullanıyorum.Bir durum olduğu zaman kullanıyorum yani.Küfür etmeye karşıyım, sonuçta erkek egemen dünyanın bin yılların tezahürü bu.Küfretmeyi savunmamak başka,küfrü kullanmak başka.Cinayete karşıyım, ama cinayet içeren film çekebilirim.Küfürle ilgili Türkiye orta sınıfının manasız bir ahlaksızlığı var, aman çocuklara küfrü göstermeyelim ,çocuklar küfür duymasın. E abicim nerede yaşıyorsun. Bu ülkede caddelerde, vapurlarda her yerde küfür var. Her yerde şiddet var bunlarla ilgili ne yapıyorsun.Bu konularda sorumlu davranmayıp ay çok küfür ay çok bilmem ne demek bana çok doğru gelmiyor bu birincisi. Küfrün kullanımı kültürden kültürü, bölgeden bölgeye, tarihten tarihe değişiyor. Ne demek istiyorum yani küfür Ege'de ya da taşrada bir bağlaçtır. Öyle küfürler vardır adama cinayet işlettirir öyle küfürler vardır kahkahadan ölürsün. Nasıl kullanıldığına bağlı. Yani bıçak gibi bir şey adam da bıçaklarsın ama bıçakla salata da yaparsın. Benim karakterim aristokrat değilse veya Çankaya'da orta sınıf bir bürokrat çocuğu değilsem veya İzmir'in Karşıyaka'sında büyümüş bir sosyete değilsek, Ege'nin bir köylü muhtarıysa küfür eder abi. Karakterime yalan söyleyemem. Bakın dergide çöpleri kullanmışınız çöp hayatın bir gerçeği. Küfür de hayatın bir gerçeği. Ben de gerçekçi sinema yapıyorum. Bu konuda saçmasapan bir otosansür kültürü oluşmuş durumda. Televizyondaki sansürü bir nebze anlarım. Televizyon kamu yayıncılığı destursuz evlere giriyor. Kaldı ki ben küfrün felsefesini de yaparım. Nasrettin Hoca da çok küfür kullanır mesela.Mizahi her antik dönem filozofu kullanmıştır nerdeyse bir de mizahın en önemli ortaya çıkış nedeni bastırılmışlıklardır. Bir şey bastırılmışsa toplumda, cinsel tabular mesela, oradan mizah çıkar. Cinsel tabularını aşmış toplumlarda küfre kimse gülmez. Danimarka'da, isveç'te ben küfre gülmüşlüğüne zannetmiyorum. Ortadoğu'da çok gülüyorlar. Ama bir özeleştiri yapmam gerekirse filmlerimde küfre biraz daha az yer verebilirmişim. Bu geri adam atmak değil teknik olarak fazla kullandığımı gördüm. Mesela bu konuda son olarak Can Yücel'i ele alamam. Can Yücel derki bizim köyde göte göt derler,bunun başka bir izahatı yok.Ama senaryoda yeri yokken, sahnede anlamı yokken ana avrat küfür etmenin bir manası yok. Bu biraz estetiğin meselesi. Orta sınıf ahlakına iştirak etmeme rağmen küfür konusundaki tezlerine katılmıyorum ve onlara katılmıyorum.

Biz kentli bir gazeteyiz abi sen de filmlerinde yerelliğe önem veren bir yönetmensin. Yerel kültürün korunması için neler yapılması gerektiği ve tüketim çılgınlığının kent kültürünü yok etmesi konusunda ne düşünüyorsun?

Y.A: Yerellik benim için önemli bir demokratik imkan. Yaşam alanı ve kültürel bir hareket çünkü bize evrensellik diye kakalanmaya çalışılan şey globalleşme aslında .Yani

batı merkezli aynılaşıma, homojenleşme. Eski kavramımız neydi, enternasyonalizm. Yunanın Kürtle; Kürdün Ermeni'yle; Ermeni'nin Çinliyle, Japon'la; Latin Amerikalının, Amerikalıyla, birbirinin kültürel değerlerini benimseyerek, severek, empati kurarak bir enternasyonalizm tasarımıydı bu. Enternasyonalizm tasarımı burjuvazinin elinde globalleşme oldu. Buna karşı yerelliği savunmak günümüz için çok adem-i merkezietçi, anarşizan çok demokratik bir tutum ama yerelcilik değil. Bilmem nerenin bilmem nereyi yaşatma derneği. Dayanışmaya tamam ama kendini kutsamaya, buradan yaratılan şovenizme hayır. Muğlalılığım la övünürüm ama Muğlalılığım la kibire sürüklenmem. Yerelliğin bir değer olduğunu kabul ederim ama bu başka topluluklardan daha değerli olduğum anlamına gelmez. Zeybek oynamaktan zevk duyuyorum poncka bilseydim onu da yapardım ama dünya bize bir tür dansı, bir tür yemeği Mcdonaldsı dayatıyor ben ama kuru fasulyeyi seviyorum. Mcdonalds olmasın demiyorum kuru fasulye de olsun ayrıran da olsun, şalgam suyu da olsun. Hayat bütün renkleriyle olsun. Yerellik bu bağlamda benim için çok önemlidir.

İstanbul üniversitesinde senaryo dersi veriyordunuz daha önce. Senaryo dersi nasıl oluyor? Bence senaryo yazmak için bir hikayenin olması ve kaleminin kuvvetli olması yeterlidir. Bu konuda sen ne diyeceksin?

Y.A: Şimdi senaryo yaratıcılığı içermesine rağmen aynı zamanda teknik bir şey.

Senaryonun dersi ancak tekniği anlatılarak verilebilir. Edebiyat fakültelerinde roman dersi nasıl veriliyorsa, kompozisyon dersi liselerde nasıl veriliyorsa senaryo dersi de öyle veriliyor. Bu işin geleneği budur, kuralları budur ama siz bu kurallara uymak zorunda değilsiniz. Öyküsü olanın işidir senaryo fakat dünyanın en iyi öykücüsü olabilirsiniz ama en iyi senaristi olamayabilirsiniz.Sait faik çok iyi bir öykücü ama iyi bir senarist değil. Senaryonun sahnesi var karakterlerin birbirleriyle organik ilişkileri var, dolayısıyla senaryo gerçekten bir bilimsel metin gibi. Kurallarını öğretirsiniz futbola kabiliyeti olan oynar oynayamayan oynamaz bunun gibi bir şey senaryo yazımı eğitimi.

Filmlerinde toplumsal olaylara, çevre talanına, doğanın yok edilmesine vurgu yapıp, dikkat çekiyorsun.Peki son dönemdeki HES politikaları, yeşili yok etme projeleri hakkında ne düşünüyorsun?

Y.A: Kendini sadece sanayileşmeye adanmış bütün prodüktivite ideolojilerine karşıyım. İnsanın doğaya müdahalesi öyle bir noktaya geldi ki artık doğayla dengeli nasıl yaşayabilmeye kafa yorması lazım. Başlangıçta insanın serüveni korunmak ve ayakta kalabilmektir ama artık durum çok değişti yani Hesler ve termikle ilgili artık tartışılacak bir

şey kalmadı. Termikler kapıda bekliyor ama ben tabi ki güneş ve rüzgar enerjilerini daha değerli buluyorum. Bu konuda belki de en önemli karşı çıkmamız gereken şey bölgenin tüm coğrafyasının 3 kuruş elektrik için yok edilmesi . Bu kadar tüketime endeksli bir hayatı bir an önce insanlığın terk etmesini diliyorum. Yoksa başka türlü yaşayamayız gelecekte . Suyu şu an paramızla satın alıyoruz eskiden her çeşmeden her pınardan her şadırvandan, evimizdeki musluktan su içilirdi. Şimdi damacanalara eve geliyor. Bu iş 15 20 yıl sonra havaya dönebilir. Temiz hava istasyonlarından getirilip evimize kurulabilir, biraz özenli olmalıyız. İdeolojiden ayrı söylüyorum yani kendi bindiğimiz dalı kesiyoruz doğa konusunda.

Ankara Film Festivalinden bu zamana kadar 2 ödül aldınız ,peki Ankara için ne düşünüyorsun? buranın kültürü, yaşam tarzı senin için ne ifade ediyor, nasıl anlamlandırıyorsun?

Y.A: Ben Ankara'dan hep ödülle döndüm öğrencilik yıllarımdan bu yana. İstanbul'daki öğrencilik yıllarımda Ankara'ya hep gidip gelirdim yarı Ankaralı sayılırım. Bir ara Ankara'dan kız aldım ilk karım Hacettepe tıpta öğrenciyken Ankara'ya çok geliyordum. Ankara biraz benim kendi şehrim gibidir, buraya geldiğimde kendi memleketimde gibi hissederim,çünkü aklım biraz Ankaralı

aklıdır, hayatı kavrayışım Ankaralılar gibidir. Biri İstanbul'a Ankara'dan gelmişse bir sıfır öndedir bence.Genellikle tutarlı ve iyi insanlar olur Ankaralılar. Dünyaya bir bakış açıları vardır ve düzgün insanlardır. Ayrıca kültürel bir kamusal hayatı var Ankara'nın. Öğrenci kenti, memur kenti olması dolayısıyla. Bir de sonuçta Ankara Anadolu'nun özeti. Çorum'dan Çankırı'dan, Erzurum'dan Mardin'e, Diyarbakır'dan Muğla'ya herkes burada toplanıyor ve bir cumhuriyet başkenti sonuçta. Hacı Bayram Veliye, Angoraya kadar uzanan köklü bir kültürel, tarihi mirası var bu şehrin.

Abi sana kendi adıma ve Solfasol adına bu söyleşi için teşekkür ederim

Y.A: Ben teşekkür ederim. Hepinize iyi çalışmalar.

Renkli bir macera: Siyah Beyaz gazetesi

Metin Solmaz

Çok saçma bir ekiptik. Ben, kültür bakanının adını bilmeyen bir kültür sanat editörü, kafayı büyük fotoğraf kullanmaya takmış Alper Fidaner, fotoğraf editörümüzdü. Tanju Günseren ekonomi, Yusuf Al spor. Şengün Kılıç haber müdürümüz, Kemal Can da kafayı haberle yorumu ayrı vermeye takmış yazışleri müdürümüzü. Volkan Aytar, Çağla Kalafat, Aras Özgün, Barış Bıçakçı, Murat Meriç, Ogün Duman, Cengiz Erдің, Ercüment Alhan, Mehmet Fehmi İmre gibi arkadaşlarımız da vardı ekipte. Tedavisi mümkün olmayan bir kombinasyon. Ticari başarı konusunda zerre kadar fikrim yok. Ama bu ekipten enteresan ve sık yaygara oluşturan bir içerik çıkacağı kesindi.

Velhasıl gece gündüz çalışmaya başladık. İstanbul ile karşılaştırıldığında kıyırık da bir maaş alıyorduk. Üstelik uyumadığımız zamanlarda çalışıyorduk. Ben bu duruma rağmen bu kadar eğleniyorken üzerine para almamıza inanmıyordum.

Patronlar (Aslında patron. Adını bile hatırlamıyorum) da bize bayılıyordu. Çünkü hem eşşek gibi çalışıyorduk, hem de üç otuz paraya vik vik etmiyorduk. “Özellikle muhalif” bir gazete yapmadığımızı. Ama memlekette bir kağıda yazacaklarını namusluca yazınca şiddetlisinden muhalif olacağını söyleyip duruyorduk. Belli ki patron ve adamları bu laflarımıza retorik muamelesi yapıyorlardı.

Derken saadetimiz rotatife takıldı. Prova baskılar çıkmaya başladı. Patron ve adamları şöyle düşünmeye başladılar: “Ulan

bunlar hakaten muhalifmiş be”.

Avukatlar gazeteye sürekli kanuna uygunluk testi yapıyorlardı. Bir gün (ertesi gün newrozdu) Tanıl Bora ile iki ayrı newroz yazısı yazıyorduk. Kesişim kümesi saçma sapan olmasın diye de bir yandan telefonla konuşuyorduk. Ve çok acele ediyorduk. Derken Alper Fidaner iri cüssesiyle kapıda belirdi. “Telefonu kapat” dedi bana. “Acele var” dedim. “Acelen olamaz” dedi.

Anlamıştım ki olay bitti. Ortama gizem vermek benim de hoşuma gitti. Tanıl’a ben de böyle bir karizmatik cümle

kurdum, o da hemen anladı. Derken editörler kurulu toplantısına girdik. Patron, “Kemal Can’ı aslında çok sevdiğlerini ama yazışleri müdürlüğünden almak zorunda kaldıklarını ve onun da istifa ettiğini” söyledi bize.

Kendime pay çıkarmak için demiyorum. Toplantıda ilk

1996 başı idi galiba, o zaman Ankara gazetelerinin insan kaynakları ofisi gibi çalışan Engürü Kahvesi’nin önünden geçiyordum. Kemal Can da king oynuyordu. Selamlaştıktan sonra yaklaşık şöyle bir konuşma geçti: “Buralarda mısın?” “Evet” “İyi, kaybolma”. Sonra kendimi Ankara merkezli bir günlük gazete projesinin kültür sanat editörü olarak buldum. Çok sevgili ortağım Şirin Sümer ile beraber.

dalgayı ben geçtim: “Hay Allah. Bu durumda evdeki kitapları getirmek için gelmem lazım buraya.” dedim. Patron “Nasıl yani” dedi. “E, şirkete ait kitaplar. Hediye mi ediyorsunuz?”. Patron hala kapamamıştı köftayı. Sonra Şengün’ü sanırım “E bu durumda bizim çalışmaya devam edeceğimizi ummuyorsunuz herhalde” dedi. Ve önce kahkaha, arkasından da şiddetli bir geyik muhabbeti koştı.

Toplantıdan çıktık, servislerimize durumu anlattık, yarım saate bilanço çıkmıştı. 36 kişiydi galiba, istifa etmiştik. Ve “press hall”de oturup saatlerce geyik yaptık.

Sanırım patron pek çok durumu göze almıştı. Ama eşşek kadar adamların kendileriyle ve durumla bu şekil dalga geçeceklerini asla beklemiyordu.

Bizden sonra ne mi oldu?

Tabii bu işe en çok Engürü Kahvesi sevindi. Siyah Beyaz da kısa bir süre çıkabildi. Ben yakından görmedim. Ama anlattılar. Çok anlattılar. Şunu:

Ben, prova baskılarda kalan boşlukları asparagas haberlerle doldurdum. Hem eğlenirdik, hem de işimiz görülürdü. Adı üstünde, prova. “4 tane acar gencin kurduğu Pink Floyd isimli grup adından çok söz ettireceğe benzer” türünden şeyler. Yahut “ABD’li ünlü beat kuşağı ressamı Text Unfaint Nepal’de öldü. Unicef önümüzdeki yılı Text Unfaint yılı yapmayı düşünüyor.” türünden saçmalıklar (Text Unfaint, Metin Solmaz’ın kötü bir çevirisidir).

Sağ olsunlar bizden sonra bu gazeteyi çıkaran arkadaşlar bu saçmalıklar dahil hard disklerde buldukları her şeyi bastılar. Gerçek gazeteye..

Ve Bir Yaz Dönümü Gecesinde, Shakespeare Sokağa Çıktı!..

“Çilek sürgün verir ve o dal uzayıp gider; sonra uzayan dal tekrar toprağa değdiğinde orada yeniden kök salar ve yeni bir sürgün verir. Gelişme böylece sürer giderken uzayıp toprağa ulaşmak isteyen dal bir noktada kırılır ya da koparsa yeniden üretim süreci tehlikeye giren çilek tohum verebilmek yani hayatta kalabilmek için meyve verecektir.” derken Mehmet Adam, 1999, Marmara depreminin hemen sonrasıydı. Yerlebir olmuş kentler bu enerji ile yeniden kurulabilir ve eskiden yapılan hatalar yapılmayabilirdi. Yıl 2012, Mehmet Adam’ın dalı kırılan çileğinin enerjisini 22 Haziran akşamı, Kuğulupark’ta tiyatroculara, operacılara, dansçılara, koristlerde gördük bu kez. Devletin sanattan elini çekmesine itirazı olan; sanatın insanla yapıldığını bilen iki yüze yakın sanatçı Kuğulupark’ı dolduran binlerce Ankaralıya keyifli, keyifli olduğu kadar umut verici bir akşam yaşattılar. İtirazlarını

sanatları ile birleştiren opera sanatçıları, koristler, oyuncular, orkestra elemanları, dansçılar, solistler bizim de sözüümüz var dediler. Sözlerini sanatları ile söylediler. Sanatçıların ve teknik elemanların örgütlü olduğu, TOBAV, DETİS, TOMB, OPSOD, KÜLTÜR SANAT-SEN, IŞIK-DER ve SANTEK-DER’in ortaklığında gerçekleşen gecede hiçbir detay atlanmamıştı. Orkestra tam kadro oradaydı, sesçiler, ışıkçılar sanki salon temsiline çıkar gibi işlerinin başındaydı. Işık gösterisinden sis efektine kadar her şey düşünülmüştü. Duyurulduğu gibi saat tam 9’da başlayan şölen bittiğinde saatler 01’i gösteriyordu. Geçerken bir bakmak için uğrayan pek çok Ankaralı bankların, çimlerin, ya da parkta buldukları bir boşluğun üzerinde çakılı kalmıştı. Kalabalık biraz seyrelese de

gösteri bittiğinde Kuğulupark hala doluydu. Shakespeare Ankara’da sokağa çıktı. Umarız ki yaşanan afet, sanatçıların sahip oldukları gücün farkına varmalarını sağlar. Sanatın ve sanatçının sahip olduğu gücün farkına varırlarsa 22 Haziran akşamı Kuğulupark’ı salladıkları gibi tüm Türkiye’yi sallayabilirler. / Solfasol

hizmet vermekte olan “Devlet Tiyatroları”ndan elini çekme niyetinde. Ülke çapında ayda 875, yılda ise 6000 temsil veren, her yıl yaklaşık 300 yerleşim bölgesine 600 turne yapan, yılda 2 milyon seyirciye ulaşan ve bunu sadece 623 oyuncu ile gerçekleştiren bir kurumdan söz ediyoruz. Bu kurumda büyük özverilerle çalışan sanatçıların dilekleri ise, devletin sanata ayırdığı bütçenin artırılması ve sanatın sistemler bütünlüğü içerisinde varlığını özerk bir şekilde sürdürmeye devam etmesi. Yani toplumun sanata ulaşabilirliğinin artırılması. Uzun lafın kısası piyasacı politikaların dayattığı düzenin bir kurbanı da sanat olmak üzere.

Ankara’da 22 Haziran gecesi bir araya gelen insanların paylaştıkları duygular ve dilekler ortak. Düzenin dayatmalarına karşı koymak, insan olmanın gerektirdiği asgari hakları korumak ve sanat için mücadele etmek adına sanat takipçileri ve sanatı üretenler o gece bir aradaydı. Kendi sistemini işletmek için çarklarını döndüren düzene karşı en büyük silah bir kez daha kullanılmış oldu: UMUT. . .

Ankara’da “Bir Yaz Dönümü Sanat Gecesi”

Ezgi Vardal

Sanatın kim için yapıldığı tartışılardursun yüzyıllardır, bir Cuma akşamı Ankara’da sanatın neden var olduğu ve nasıl var olması gerektiği dillendirildi, seslendirildi, sahnelendi. Yaklaşık iki yüz sanatçının ve birçok sanat örgütünün katılımı ile devletin, sanattan elini çekmemesi gerektiği nedenleri ile ortaya kondu. Vurgulanan nedenlerden biri devletin sanatla “organik” aynı zamanda özerk bir başının olması gerekliliğiydi. Adı devlet olan yapının toplumsal bir işlevi olduğunu hesaba katarsak -böyle olmadığını acı şekillerde deneyimlese de- toplum için de çalışmasını bekleriz. Bu beklenti ile bireyleri dolayısıyla toplumu geliştirecek ihtiyaçların devlet tarafından karşılanıyor olmasını isteriz ki haklı bir istektir de bu.

Yok olacağımız bir dünyada varoluşun savaşını verimiz. Bu savaşı verirken de mutlu, keyifli olmaya özen gösteririz. Yaşamı keyifli kılan şeylerden biri de yaşamın yansıması olan sanattır. Sanatta kendimizden bir parça buluruz. Hangi sanat dalı olursa olsun bizi çeken yanı, sahnede kendimizi buluyor olmamızdır. Bir nevi psikoterapi işlevi görür aslına bakarsanız. Yalnız olmadığımızı ve “normal” olduğumuzu hatırlatır bize sahnede olup bitenler. Siz kendinizi ağılamaklı bulduğunuz anda, yanınızdaki koltuklara çaktırmadan göz atar ve hiç tanımadığınız o insanların da sizinle aynı

şeyi yaşadığını fark edersiniz. Ruh sağlığımızdan şüphe ettiğimiz anlarda örneğin bir oyun izlemek, diğerleri ile o anı paylaşmak bize iyi gelir. Ya da depresif belirtiler gösterdiğimiz bir anda dostlarla paylaşılan bir konser bizi yeniden “eskisi” gibi olmaya iter. Bu noktada sanatın ne işe yaradığı ya da kim için yapıldığı soruları da yanıt buluyor sanırım. Sanat insanlar için, toplum için var ve var olmaya da devam etmesi gerekiyor. Bu hem bireylerin hem de toplumların ruh sağlığı için büyük bir önem arz ediyor. Sanatın, bu işlevini yerine getirebilmesi için öncelikli olarak bireylerin sanata ulaşabilmeleri gerekmekte. Örneğin, özel tiyatrolar aracılığıyla hele de büyük şehirlerde -öğrenci iseniz şanslısınız, değilseniz yandınız- sanata ulaşmak için önemli bütçeler ayırmak gerekli. Asgari ücretle çalışıyorsanız imkansız, devlet memuru iseniz belki altı ayda bir ulaşabilirsiniz.

Orta halli ailelerin ulaşabildikleri “sanat”ın en büyük kaynağını devlet tiyatroları oluşturmakta. En azından belli imkanlar dahilinde sanat ihtiyaçlarını karşılayabiliyorlardı. Di’li geçmiş zaman kullanıyorum çünkü bu ulaşılabilirlik de ortadan kalmak üzere. Devlet, kendi adını da taşıyan ve 63 yıldır

Karagöl'ün Canavarı...

M. İhsan Doğan

Dolunay, gecenin karanlığında gölü loş bir ışıkla aydınlatıyor. Ortalıkta derin bir sessizlik var. Birden gölün suları dalgalanıyor ve canavar yavaş, yavaş sudan çıkıyor. Sinema salonunun karanlığı, sahnenin etkisini daha da artırıyor. Seyirci, nefesini tutmuş, perdeye kitlenmiş izliyor. Karagöl'ün Canavarı, bilim insanlarının karavanına yöneliyor...

Taa 50'lerden kalma korku ile karışık bilimkurgu filmi, “Karagöl'ün Canavarı” ya da orijinal adıyla “Creature From The Black Lagoon” da nereden aklıma geldi şimdi, değil mi? Bakın anlatayım: Kısa adı KÜLTÜRÇEV olan, Kültür Turizm ve Çevre Gazetecileri Derneği, Çubuk Belediyesi ile işbirliği yaparak, gazeteciler için Çubuk'un ünlü mesire yerlerinden Karagöl'de bir piknik düzenlemişti. Pikniğe ilişkin duyuruyu okuduğumda beynimin kıvrımları arasından o yarı balık, yarı insan görünümlü yaratığı Karagöl'ün Canavarı'nı biraz heyecan, çokça korkuyla izlediğim çocukluk günlerim fırlayıp çıkıverdi.

ağarmış, yüzü buruşmuş, omuzları çökmüş, yıllar çok şeyler almış götürmüştür dostunuzdan. Siz yine de dostunuzu üzmemek için, “Hiç değişmemişsin” dersiniz. Karşınızdaki de yalan olduğunu bile bile kabullenir hafif bir gülümsemeyle. Ben de Karagöl'e 20 yıl sonra yeniden gittiğimde bu tümceyi, biraz üzülerek söyledim içimden: “Hiç Değişmemişsin Karagöl! Yalnız, biraz yıpranmış, epey hırpalanmış, çokça kirlenmişsin. İnsanlar, seni hor kullanmışlar.” Birilerinin anımsatması gerekir ki; Başka Karagöl yok. Rakı, şarap şişeleri, naylon torbalar, yiyecek artıkları pek hoş durmuyor gölün yüzünde.

kirlenmiş dedik, bakımsız dedik. Bunlar bizim gördüklerimiz. Ya görmediklerimiz? Ya bilmediklerimiz? Onları da Karagöl'ün kiracısından Çubuk Belediyesi'nden öğreneceğiz.

Kiracı(?) Evet, Çubuk Belediyesi, Karagöl'ü tam adı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nden 5 yıl için kiralamış. Hani deyim haline gelmiş bir mısra vardır: “Bir dokun, bin ah işit kase-i fağfurdan” derler ya, işte belediye de aynı durumda: -Size bakımsız göründü değil mi? Bu elden geçirilmiş, eli yüzü düzeltilmiş hali. Siz bir de ilk kiraladığımızda görseydiniz, içiniz acırdı. Bakım yapalım

Gerçi, benden başka kimsenin pek hatırladığını, hatırlayacağını sanmıyorum. Çünkü pikniğe katılan genç bir gazeteciye başlığı söylediğim de gözlerini açarak, “Karagöl'de canavar mı varmış?” diye sordu. Hani, bir zaman “Longness” den esinlenip, Van Gölü'nde canavar icat etmiştik ya o hesap.

50'lerin teknik olanakları göz önüne alındığında; ağız, yüzü düzgün korkuyla, bilimkurgu arasında gidip gelen bir filmde, yönetmen Jack Arnold'un yapıtı (En azından bu filmde yarım yüzyıl sonra çevrilmiş, utançla anımsadığım “Tarkan Vandal Kanı” saçma, sapan filmdeki Yeşilçam imalatı plastik Ahtapottan daha inandırıcıydı o solungaçlı, yüzgeçli Canavar.)

“Laf karıştırma da konuya dön” dediğinizi duyar gibiyim. Tamam, dönelim günümüze ve pikniğe. KÜLTÜRÇEV'in etkinliği ile Karagöl'e gittik. Bu benim Karagöl'e ikinci gidişim. Bir münasebetle 20-30 yıl önce de gitmiştim Karagöl'e. Biraz vahşi, azıcık ehli, epey bakımsız bir gölcüktü aklımda kalan. Hani, yıllardır görmediğiniz bir dostunuza rastlarsınız. Saçları

Bizi Karagöl'de ağırlayan Çubuk Belediye Başkanı Lokman Özden, basın mensuplarıyla sohbet etti bir süre. Sohbet, birçok soru işareti yarattı beynimde. İlk olarak Karagöl'le ilgilenelim dilerseniz.

Biraz bilgisayar ortamından, çokça belediyenin basın danışmanından edindiğim bilgilere göre; Karagöl, bir krater gölüymüş, yüzmek, su sporları yapmak tehlikeliymiş, yüzmeye kalkanlar arasında boğulanlar olmuş, öyle söylüyorlar. Derinliği? Çok derin olduğunu söylüyorlar! Öğrenebildiğimiz bu. El alem dünyanın en derin yeri, 11 bin metrelik Mindanao Çukuru'nun dibine inip, derinliğini ölçerken, biz “Çok derin!” ile yetiniyoruz. Ne diyelim...

Hadi biraz da tarihi kurcalayalım; Kavak Dağı ile Yıldırım Dağı eteğindeki bu krater gölünün çevresi 1402'de Moğol Hükümdarı Timurlenk ile Osmanlı Padişahı Yıldırım Beyazıt arasındaki Ankara Savaşı'nda, Osmanlı ordularını konuk etmiş. Günümüze ve konumuza dönelim. Karagöl dedik,

dedik Milli Parklar, “Doğal halini bozamazsın.” dedi. Çevredeki ağaçlarda budama yapmaya kalktık, neredeyse her dal için rapor aldık.

- Kirli diyorsunuz ya, bu temizlenmiş hali. Daha geçenlerde 25 kamyon atık çıkarttık gölden.

- Göle ve çevresine zarar vermeden, doğal halini bozmadan düzenlemek için projeler hazırlıyoruz. Milli Parklar onaylarsa, yapacağız.

- Yıllardır el değmemiş, kimsenin ilgilenmediği, yıkılmaya yüz tutmuş, harabe halinde binalar var. Onları onarabilirsek, onaracağız. Onaramazsak, çevreye zarar vermeden yeniden yapacağız. Tabii, Milli Parklar izin verirse(!)

Bekleyeceğiz, göreceğiz, bakalım Çubuk Belediyesi neler yapacak ya da yapabilecek. Bence, Karagöl için beklemeye değer, sonunda iyi bir şey çıkacaksa ortaya.

Bekleyelim, görelim...

Rektörlük seçimleri üzerine bir deneme yahut Homo Academicus'un efsunkar didarı

Özhan Değirmencioğlu

13 Haziran'da tanınmış akademisyen, belki de artık filozofluk mertebesine ulaştığı söylenebilir, David Harvey ODTÜ'deyken Ankara'nın önde gelen neredeyse tüm üniversitelerinde (Ankara, Gazi ve ODTÜ) rektörlük seçimi telaşı vardı. Seçim dediysek yanlış anlaşılmasın, prosedürü bilenler bilirler, bilmeyenler için şöyle özetlemek gerek: Oy verebilen akademisyenler, ki yalnızca yardımcı doçent, doçent ve profesörlerdir. Yani tüm araştırma görevlileri ve öğretim görevlileri ve idari personel kapsam dışındadır. Öğrencilerin adını anmaya gerek bile görmüyorum. En az altı (profesör) adayın yarıştığı seçimlerde aldığı oy sayısına göre ilk altı adayın listesi YÖK'e yolların. YÖK, yasanın ona verdiği yetkiye dayanarak bu altı adayı 'mülakata' tabi tutar ve oy oranlarını gözetmeksizin üç ismi Cumhurbaşkanı'na sunar. Cumhurbaşkanı ise üç adaydan oy oranı ya da YÖK sıralamasına riayet etme zorunluluğu olmaksızın bir adayı rektör olarak atar. Evet 'seçim' ile başlayan cümlemin sonunda atamayla biten bir süreç –ki siz o sürece lobi faaliyetlerini de dahil ediniz-. Bu durumda sanırım oy hakkı olmayanların da üzülmesine gerek yok, iyi olan kazansın!

Üniversitelerdeki bu yüce demokrasi uygulaması için çok fazla şey söylemeye gerek yok ama tablo haddinden fazla acıdır: kendi idarecisini belirleyemeyen 'özerk' üniversitelerimiz var bizim, hem de 150 küsur tane... Her şehirde en az bir tane. Bir üniversite demek ne demek? Barınma ihtiyacı içindeki büyük bir kitle demek, barınmak demek, inşaat demek; inşaat demekse kredi demek, kredi demek finansal kuruluşlar demek, derecelendirmeler v.s. Ben de çok kötü niyetliyim. Oysa ki eğitim şart idi bizim ülkemizde. Bu bir Harvey yazısı değil ama konu ile ilgili olarak sponsorlu dersler ve hocalardan bahsetti konuşmasında ve kendisine de eski üniversite yönetimince bu şekilde bir öneri geldiğini esprili bir dille anlattı. Yeni Yükseköğretim Yasası'nın beklendiği şu günlerde ve 'performanstan' cennetin pınarları gibi bahsediliyorken olası kentsel ve küresel direniş karşısında akademinin daha nasıl güzelliklerle karşılaşacağını ve badireler atlatacağını heyecanla beklemekteyiz.

Her şey bir tarafa toplumsal olana dair ne varsa büyük çerçevede birbirinin kötü kopyası şeklinde varola geliyor, Spinoza 'conatus' derdi ve her şeyin olasılık dahilinde olduğu yıllardayız maalesef; yaşayıp gidiyoruz. Bu arada 'yeni' Anayasa ve demokrasi konusunda da bir ilişkililik var, en büyük katkıyı da hani üniversiteler yapacaklar ve o üniversiteler de işte yukarıda kısaca bahsettiğim bir demokrasi ikliminde çiçek açıyorlar. Peki o anayasadan ne çıkmalı? Yüzde 35'lik bir baraj, seçilme yaşının en az 45 olması, kadınlara seçim sandıklarının bir kilometre yanına bile yaklaşmama gibi düzenlemeler gelir mi? Neden olmasın? Üniversitelerin demokratik temsil oranına bakınca “hayalken gerçek” olabileceklerin sayısı azımsanamayacak halde.

21.Yüzyılda “Kent”li: Bir Markist Düşünürün Notları

Onur Mat

“Şehirler insanlar için değil, kapitalizmin çarklarının dönmesi için yapılıyor”

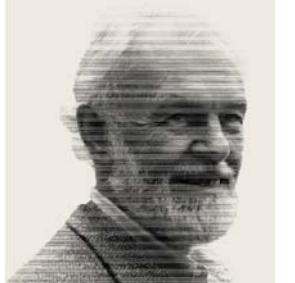
Coğrafyacı, siyasal iktisatçı, sosyal kuramcı, David Harvey, 13 Haziran'da ODTÜ'de yaklaşık 1,000 kişiye “Kapitalizmin Krizi ve Kentsel Mücadele” başlıklı bir konferans verdi. Coğrafyacı kimliği ile fiziksel çevre, kent ve mekan ile insan ilişkilerini Marksist perspektiften inceleyen Harvey, kapitalizmin doğası gereği gittikçe derinleşen krizler yarattığını ve bunları sermaye çıkarları doğrultusunda aşmak için kullanılan “evler yap ve içlerini 'şeyler'le doldur” formülü ile aşırı üretimi dengeleyecek tüketimin yaratıldığı tespitini yaptı. Borçlanma ile gittikçe daha alt sosyo-ekonomik tabakaların reklam edilen yeni hayat tarzlarına erişimlerinin sağlandığını söyledi. Amerika'da ve takiben Avrupa'da emlak piyasasından başlayan krizin koşullarının özellikle son zamanlardaki hızlı yapılaşma ve kentsel dönüşüm girişimleri ile Türkiye'de de olduğu uyarısını yaptı.

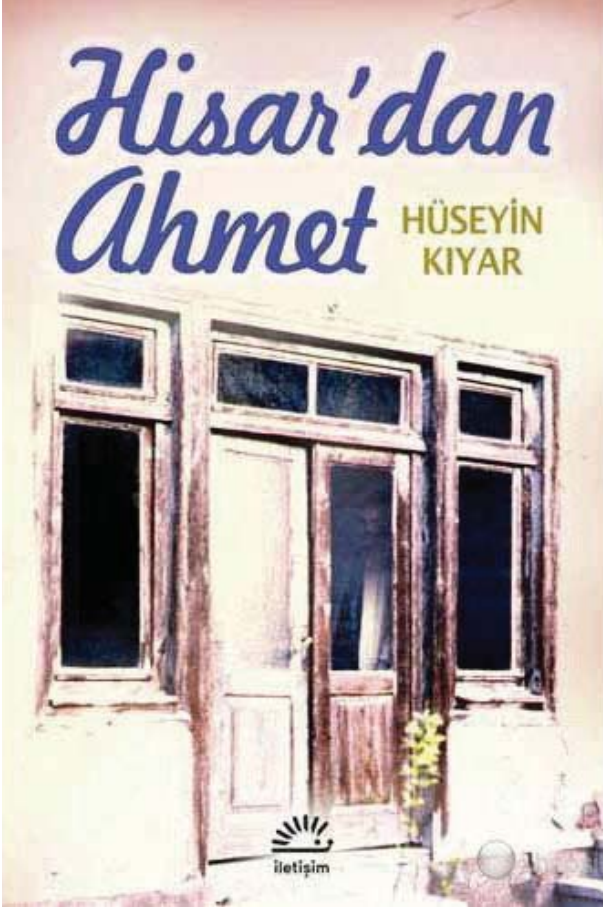
“Kent hakkı, kaynaklara erişim hakkından öte birşeydir: kenti değiştirerek kendimizi değiştirme hakkı olarak en değerli insan haklarından birisidir.”

“Ne tür bir kent istediğimiz sorusu, ne tür toplumsal bağlar, doğa ile ilişki, yaşam biçimleri ve teknolojiler istediğimiz sorularından ayrılmaz” diyen Harvey, kamusal mekanların sermaye egemenliğinden çıkartmak gerekliliğini, kentte eylem ve protesto yapılacak alanların yaratılmasının önemini vurguladı. Dışlanan kesimlerin birbirleriyle temas edebilecekleri bu alanların toplumsal değişimlerin tetiklenmesi için gerekli olduğunu söyledi.

Yazılarında bilginin üretim ve paylaşım biçimlerinin yeniden düzenlenmesi gerektiğine vurgu yapan ve “her ölçekte mücadele” diyen Harvey'nin, konferansın soru cevap bölümünde, Internet'in bunun araçlarını sunma potansiyeli ile ilgili görüşünü sorduğumda sanal coğrafyaya “bilgisayar” ve “sosyal medya” olarak biraz indirgemeci baktığı hissine kapıldım. Ne yapalım, Harvey'nin fikirlerini yeni oluşumlara uyarlamak da bizim görevimiz olsun.

Konuları özet şeklinde geçmesi Harvey'i bilenler arasında “yüzeysel kaldığı” ve “yeni birşey söylemediği” eleştirilerine neden olsa da bu önemli düşünürü kentimizde görmek güzeldi.

Hisar'dan Ahmet, üzerinden gölgeler geçen, Ankara'ya benzer bir güzel söz. Gelmişteki, geçmişteki ve hatta gelecekteki bütün kaybedenler adına yapılan bir yolculuğa benzer bir ömrün, Hisar'dan Ahmet'in ömrünün hikâyesi. Çok hoş, yumuşak bir rüzgâr gibi esiyor Hisar'da, Gençlik Parkı'nda, Söz Sokak'ta, Sema Otel'in, Denizciler Caddesi'nin, Marmara Hamamı'nın oralarda... Ankara'nın haziran akşamları gibi ferah, hafif, usulcacık sözü... Ankara gibi hali...

Hisar'dan Ahmet.. Gölgele Geçiyor Üzerinden

Fusun Çiçekkoğlu

Gençlik Parkı'ndan, 'yaz gecesi gökyüzü'ne selam ediyor Hisar'dan Ahmet. Toplu konutlarda, torunlarının ardından korkularını büyüterek oturan yalnız yaşlı kadınların halinden anlıyor.

Hisar'dan Ahmet, aslında herkesin, her şeyin halinden anlıyor: İnci'nin, Yaşar'ın, tavukların, kuşların, kedilerin, kavak ağacı gibi uzun Murat'ın, ikide bir karşısına Azrail gibi çıkıveren kadının... Kendi ölümünün bile halinden anlıyor Ahmet Amca. Korkusu kendine, rikkati herkese Hisar'dan Ahmet'in...

Hisar'dan Ahmet, ölümünden sonra doğan torunu Ceren'in, onu hiç görmeden yaptığı resme benzer, dumanlı biri. İyi kalpli Ahmet Amcanın çocuk, yaşlı, saftirik hallerinin resmi var kitapta.

Tahta merdivenin kırık basamağı da, kadın mı erkek mi olduğuna bir türlü karar veremediği İnci'nin, ayağına küçük geldiği için arkasına bastığı ve üzerinde zavallı fiyonklar olan ayakkabıları da var o resimde... Yeni evliyen, Hisar'daki evlerinin penceresinde durup, iş çıkışı aslan kafasından su akan heykellerin oradan her akşam kendisine el eden Ahmet Amca'yı bekleyen Aysel Teyze de var. Dörde katladığı belgenin arkasına, "dolma dolucak nurtene telefon olacak" notları alan Aysel Teyze... Ahmet Amcanın eski çorapları iç içe geçirip yaptığı topu, kuşlara sinsice saldırmaya hazırlanan kedinin kafasına isabet ettirdiği an da resme dâhil... Zavallı kuşlar kediye yem olmadı diye sevinirken, kedinin çatının kenarına tutunamayışına da üzüyor aynı esnada Ahmet Amca... Bir gece emek zahmet topladığı mukavvalardan Kurtuluş Parkı'ndaki evsize döşek yapıveren, ertesi sabah mukavvalarını geri almaya gideceğine kendine yeni işler icat eden merhametli Ahmet Amca... Kiminin çocukken geçirdiği menenjitte, kiminin Ulus'a düşen uçağa yorduğu halleriyle Hisar'dan Ahmet...

Söz Sokak'taki evlerinin, belli ki Ankara'dan sürülmüş eski sahibinin oğlu evi ziyaret ettiğinde, vaktiyle annesinin önünde diz çöküp dua ettiği, içinde mumlar yanan girinti, Ankara'nın uyuklayan hafızasını şöyle bir yokluyor. Çocukluk evine yıllar sonra gelen ziyaretçiye özenip, kendine hatıra yaratmaya hevesleniyor Ahmet Amca: "Aysel, bugün çocukluğumu hatırladım gız, babam gaz lambasını duvara asardı". Çabalar nafile, hatıra silik, hafıza kayıp. "Tarihsel toplumsal arka plan" her cümlesinde varsa da, Ahmet Amcanın hikâyesinin önüne geçmeye çabalamadan uslu

uslu geçiyor arka plandan...

"Alçakgönüllü, kendini unutmış bir yazıcı"nın elinden çıkma güzel bir kitap Hisar'dan Ahmet. Öyle güzel ki hem de, yavaş bitsin diye duralamalı okurken arada bir. Arkasında, büyük mavi bidonlara yaslanmış bir adamla bir çocuk olan eski kamyonetin, iki kitabın içinden bir selam gibi geçtiği, iki eski arkadaşın kelimelerinin iç içe geçip de birbirine el salladığı yerinde kitabın, duralamalı. Pencereyi açıp, 'yaz gecesi gökyüzü'ne bakmalı Ankara'da. Olmasını istediğin ama olmayacak çok güzel bir şeyin oluvermesi gibi bir kitap okudum demeli sonra da.

Hep zalimlerin sözünün geçtiği bu dünyadan dışarı bir pencere açmakmış meğer Hisar'dan Ahmet. Kenara atılanları, söylenmeden bırakılmış şeyleri, boşlukları, dile gelmeyenleri, eğri evleri, kırık basamakları görmemiş. Yer çekimine boş verip, iç içe geçmiş rüyalar gibi birlikte akan arkadaş kitaplara bakmamış. Maddenin hallerinden kurtulmamış. Merhametli babaların hepsiymiş Hisar'dan Ahmet meğer...

Aynı babam gibi, "buğday"a "buğdey" diyor Ahmet Amca. Belki biraz da ondan, ütopyadaki "seni yaşatamayacak mıyım baba?" sorusunun cevabını artık öğrendiğim halde, kitabı her bitirişimde, adres yeri boş, ışıkları ve çay bahçeleriyle Gençlik Parkı manzaralı bir bayram kartı yollamak geliyor içimden: "Babacığım, bayramını tebrik eder, ellerinden öperim..."

Hisar'dan Ahmet'te, kitabın oluşturulmasında emeği geçen Barış Bıçakçı'nın bazı kitaplarına selam yollayan cümleler için:

(*) Barış Bıçakçı, Baharda Yine Geliriz, "Yaz Gecesi Gökyüzü", İletişim Yayınları, 2009 İstanbul.

(**) Barış Bıçakçı, Sinek Isırıklarının Müellifi, İletişim Yayınları, 2011 İstanbul.

'Alçakgönüllü, kendini unutmış bir yazıcı', olmalı demişti Hüseyin Kıyar Yazıcı şiirinde. Hüseyin Kıyar, Yavuz Sarılioğlu, Barış Bıçakçı, Şiirler, Ocak '94, Ankara

Hisar'dan Ahmet

Yazar: Hüseyin Kıyar

EAN: 9789750510168

Fiyat: 13,00 TL

Yayın No: İletişim - 1723

Dizi: Çağdaş Türkçe Edebiyat - 239

Sayfa: 139

Baskı: 1.Baskı Mart 2012, İstanbul

Çıplak ve Özgür

Özge Altınyayla

Farklılık, söylenceye çekici gelse de, içine girildiği ilk anda korkutur sizi. Çünkü bir şeye farklı diyorsanız eğer o farklılığa dair kalıplarınız vardır öncesinde. Kalıplarınız çatladıkça özgürleşirsiniz siz de.

"Düşüncelerime zincir vuruyorum; bu, ilk özgürlüğümdür. İnsani olan tüm eğilimlerimi pratikte yaşamaya çalışıyorum; bu, ikinci özgürlüğümdür. İçimdeki yeteneklere kendilerini ispatlama olanağı sunmaya çalışıyorum; bu, üçüncü özgürlüğümdür. Başkalarının özgürlüğü için mücadele ediyorum; bu, dördüncü özgürlüğümdür. Yıkmayı kendimden başlatıyorum; bu ise çıplaklığımdır."

sözleriyle de tek tek indirir darbeleri kalıplarının üzerine Muzaffer Oruçoğlu "Çıplak ve Özgür" kitabının arka kapağında. Arka kapakta başlayan bu yıkış, sayfaları çevirdikçe devam eder.

"Kendi yaratıcısını ezmeyen bir tek tanrı var mıdır?" sorusuyla da zaten ilk sayfadan itibaren peşinden sürüklemeye mahkûm eder sizi yazar. Mahmut karakteriyle dillendirdiği düşünceleri, onu ziyarete gelen "farklı" kişilikteki insanların analizleriyle her sayfada soru işaretleriyle dolu düşünme fırsatları yaratır size. Ve ayrıcalığı, kaldığınız yerde bırakmanız bile, zihniniz o ayrıcalığı görmezden gelerek sürdürür okumasını soru işaretlerinin izinde.

Farklıktan korkmayanlarınız, her kalıp kırılmak için vardır diyenleriniz varsa darbelerinizi güçlendirmek adına okunması gereken bir kitap Çıplak ve Özgür.

Ve son olarak Kızılay'daki tüm kitapçıları dolaşmış biri olarak bu kitabı bir tek Dost Kitabevi'nde bulduğumu üzülerken ama size de kolaylık olsun diye de belirtmek isterim.

Çıplak ve Özgür

Muzaffer Oruçoğlu

Babek Yayınları

10 TL

Göçmen Kalem

Göçmen olmak, yüreğine aklına, kimliğine kişiliğine, benliğine-kültürüne yeni bir yuva kurmaya

çalışmak demektir.

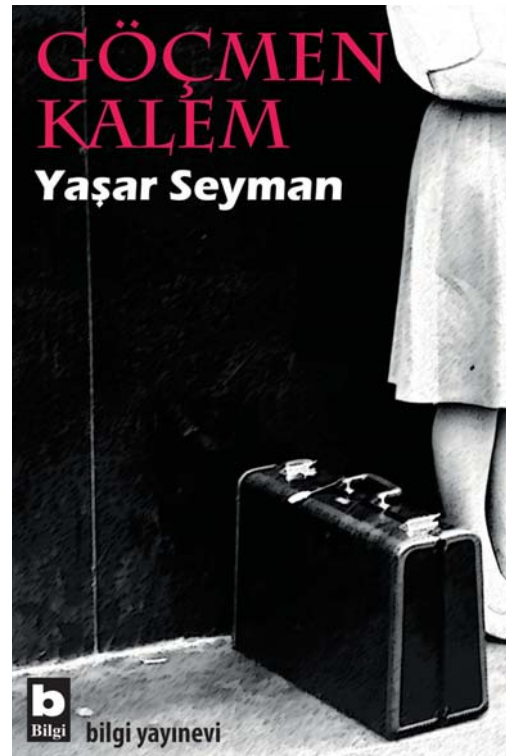
Göçmen olmak, unutulmazı unutmaya, yaşamına yeni insanlar katmaya, anılar biriktirmeye başlamak demektir.

Göçmenlik burun direğini sızlatır insanın. Aynı zamanda bilir, keskinleştirir, çoğaltır, zenginleştirir. Zamanı görünür kılar göçmenlik; emeği yoğun, ekmeği sıcaktır ve hayalleri, özlemlerine anaç bir kucaktır göçmenin.

Yaşar Seyman'ın kalemi bize onları anlatır. Göçmen olmanın, göçmen kadın olmanın zorluğunu, emeğin ve dayanışmanın gücüyle örnek yaşamlara

çeviren insanların öyküsünü anlatır. Bir anlamda, yüreğinin göçlerini sunar sakınmadan. İçten, değerbilir, güçlü ve devingendir

Göçmen Kadın.

Dosya Konuları

Geçmiş Sayılarda...

Solfasol Sayı.01
Mayıs.2011

Ankara'da Bisikletli Yaşam Bulundu

Solfasol Sayı.02
Haziran.2011

PolitikAnkara

Solfasol Sayı.03
Temmuz.2011

Bebeklerin Ankarası

Solfasol Sayı.04
Ağustos.2011

Hamamönü

Solfasol Sayı.05
Eylül.2011

Hacıbayram

Solfasol Sayı.06
Ekim.2011

Yeni Başlayanlar İçin Ankara

Solfasol Sayı.07.08
KasımAralık.2011

Kentte Beslenme

Solfasol Sayı.09
Ocak.2012

Gözetle(n)me

Solfasol Sayı.10
Şubat.2012

Yer Altında Bir Ankara Var: Ankara'nın Pasajları

Solfasol Sayı.11
Mart.2012

Ankara'da Yerel Basın

Solfasol Sayı.12
Nisan.2012

Ankara'nın Perili Köşkleri

Solfasol Sayı.13
Mayıs.2012

1 Mayıs ve Solfasol

Solfasol Sayı.14
Haziran.2012

Atık Kağıt İşçileri ve Geri Kazanım

Solfasol Sayı.15
Temmuz.2012

LGBT Yaşam ve Kent

Gelecek Sayı...

Solfasol Sayı.16
Ağustos.2012

Şehrin Görünmeyen Emekçileri

2-10 Temmuz

Çin Kültür Yılı Etkinlikleri, Ankara Yaz Festivali: Çin Akrobasi ve Kungfu Topluluğu Gösterisi, Açıkhava performansları

9 Temmuz

Konser, Pink Martini, Odtü Vişnelik, 19.00

12 Temmuz

Konser, Cem Adrian, IF Performance Hall (Tunus Caddesi 14/A), 22.00

11 Temmuz

Konser, Can Bonomo, Passage (Bayındır Sokak 7/6 Kızılay), 21.00

13 - 16 Temmuz

Geleneksel Kızılcahamam Kültür - Sanat ve Su Festivali 2012

15 Temmuz

Atölye, "Nazım Hikmet Kültür Merkezi Yazlık Bahçede Kısa Film Atölyesi", 12.00

Atölye, "Nazım Hikmet Kültür Merkezi Yazlık Bahçede Tiyatro Atölyesi Temel Oyunculuk", 12.00

21 Temmuz

Ka Fotoğraf Geliştirme Atölyesi, Yalçın Savuran ile Filmlerdeki Fotoğraf Kareleri, Yönetmen Aki Kaurismäki filmleri, Güneş Sokak Çankaya, 14.00

Konser, Dengesiz Herifler, IF Performance Hall (Tunus Caddesi 14/A), 21.00

2 nisan-9 temmuz

CERN 'Bilimi Hızlandırıyoruz'sergisi, ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi arkasında, kapalı tenis kortlarında 400 m2 kapalı alanda.

14 Haziran- 30 Temmuz

Sergi, "Kaleden Kuleye", Ankara Kent Maketi, Kültürün İzlerini Mimarlıkla (Yeniden) Yorumlamak başlıklı proje kapsamında, Türk Serbest Mimarlar Derneği, ODTÜ, Mimarlar Derneği 1927, AFSAD proje paydaşlarıyla, TSMD Mimarlık Merkezi, KentPark AVM

16 Haziran-15 Temmuz

Sergi, Bilkent Üniversitesi Grafik Tasarımı Mezunları Sergisi, Cer Modern, Sıhhiye

15 Haziran-11 Ağustos

Sergi, Nevyaz, Mehmet Koyunoğlu, Ergin İnan, Osman Kerkütlü, Valerio Adami, Erol Akyavaş, Galeri Nev.

Sergi, Nevnesil, Mehtap Baydu, Karolin Fişekçi, Nazan Akyavaş, Galeri Nev,

29 Haziran- 1 Temmuz

Açık Sergi, Hamamönü'nde Klasik Otomobil Sergisi, Hamamönü Sanat Sokağı, Altındağ

SOLFASOL'u Nerede Bulabilirsiniz?

Ankara Satış Noktaları:

Ada Kitabevi (Gordion AVM), Anadolu Kitabevi (Tunalı Hilmi Önal Pasajı), Aşıyan Kitabevi (Bayındır Sok. Adil Han Kızılay), Bahar Kitabevi (Karanfil Sok. Birlik Pasajı), Dost Kitabevi (Konur Sokak), Devr-i Alem Sahaf (Tunalıhilmi Cad. Kuşulu Pasajı), İmge Kitabevi (Konur Sok.), Turhan Kitabevi (Konur Sok.), Gülden Kitabevi (Karanfil Sok. Birlik Pasajı), Güven Kitabevi (Bahçelievler 7 Cad. 32. Sok.), Leylim Kitap (Esat Cad. Pamuk Pasajı), ODTÜ Öykücü Kitabevi (ODTÜ Çarşı), ODTÜ Mimarlık Fakültesi Kirtasiye, Oku-yorum Kitabevi (Konutkent 1 Çarşısı), Orhun Kitabevi (Tunalıhilmi Cad. Tunalı Pasajı) Evrensel Kitabevi, Nazım Hükmet Kültür Merkezi.

AST (İzmir Cad. İhlamur Sokak, Kızılay)

Aylık program için, www.ast.com.tr

CERMODERN (Altınsoy Caddesi, No: 3 Sıhhiye)

3 mayıs-5 ağustos, M.C. Escher ve Çağdaşları "Sonsuz Evrenler" @ CerModern

16 Haziran-15 Temmuz, Bilkent Üniversitesi Grafik Tasarımı Mezunları İlk Sergi

ESKİYENİ (Sakarya Caddesi, İnkılap Sokak 6/A) www.eskiyenibar.com

NEFES (Sakarya Caddesi, Üst geçit ayağı, Kızılay) www.nefesbar.com

Her Cuma ve Cumartesi, Murat Meriç ile Eski45likler

Orta Dünya Cafe (Kızılırmak Sokak, No:35)

Her pazar Ankara çevresi gezileri

Sinek Sekiz Yayınevi'nin "Sürdürülebilir Yaşam Kitapları"nın tam serisi

PAB (Perşembe Akşamı Bisikletçileri, Ankara)

Her Perşembe, Güvenpark, 20:00

SARKAÇ cafe (Bayındır-2 Sokak No:62 Kızılay) www.tayfa.com.tr

TAYFA kitapkafe (Selanik Caddesi 82/32 Kızılay) www.tayfa.com.tr

Her Cumartesi, Permakültür Buluşmaları, 14.00

CerModern Açık Hava Sineması "film günleri" 26 Haziran-25 Eylül 2012/Her Salı/21.00

(Altınsoy Caddesi, No: 3 Sıhhiye)

Bilet ücreti: Tam 10 TL, Öğrenci 7 TL

CerModern Açık Hava Film Günleri Etkinlik Takvimi 3 Temmuz 2012 Salı

Karamel/ Caramel /Nadine Labaki

10 Temmuz 2012 Salı

Bir Ayrılık / JodaeiyeNader Az Simen /Asghar Farhadi

17 Temmuz 2012 Salı

Çılgın Bir Gece / Date Night / S.Levy

21.00 Film Gösterimi

24 Temmuz 2012 Salı

Aramızda Casus Var / Burn After Reading / Coen

31 Temmuz 2012 Salı

Aşk Dersi / An Education / Lone Scherfig

07 Ağustos 2012 Salı

Yeryüzündeki Son Aşk/ Perfect Sence /D

Machkensie

İstanbul Satış Noktaları:

Mephisto Kitabevi: (Beyoğlu & Kadıköy Şubeleri)

Parmakizi Kitabevi

(Kadıköy Akmar Pasajı No: 70/25)

Semer kand Kitabevi

(Beyoğlu Süslü Sakı Sok.No: 5)

Solfasol Mekanları:

Solfasol'ü okuyabileceğiniz mekanlar da var! Kızılay'da Anatolia Cafe, AST, Beyoğlu Cafe, EskiYeni, Nefes, Ortadünya, Roxanne Cafe, Tayfa Kitap Cafe, Tenedos ve Sakal'da, Ayrıca Siyasal Kirtasiye, İHD, Ahlatlıbel, Lozanpark, Büyülfener Sinemaları, ODTÜ Sunshine'da; Kaleye yolunuz düşerse Kirit Kafe'de (Koyunpazarı Sokak No:60) Solfasol bulabilirsiniz.

SOLFASOL
Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi
Temmuz 2012
15. Sayı
Ayda Bir Yayımlanır.

Editörler
Mehmet Onur Yılmaz,
Sibel Durak
Tanju Gündüzalp

Yayına Hazırlayanlar
A. Necati Koçak, A. Şebnem Soysal-Açar, Akin Atauz, Aktan Acar, Aydan Çelik, Aydın Bodur, Ayhan Çelik, Besim Can Zırh, Birol Özdemir, Canberk Gürer, Cemre Kutluay, Deniz Enli, Doğan Mirza, Ebru Baysal, Efecan Tan, Emrah Kırımsoy, Emre Baturay Altınok, Enver Arcak, Eren Aksoyoğlu, Ezgi Koman, Funda Şenol Cantek, Gözdem Üner Tubay, Kübra Ceviz, M. İhsan Doğan, Mehmet Öz, Murat Dirican, Nermin Atıkan, Nur Yılmazlar, Olcay Koşan, Onur Mat, Ozan Küçükusta, Özge Altınyayla, Özgür Yalçın, Özsel Beleli, Petek Çiftçi, S. Erdem Türközü, Sebatı Ladikli, Sefa Köksal, Selda Bancı, Selda Tuncer, Sümeyra Ertürk, Şehnaz Azcan, T. Tolga Özçelik, Umut Koşan, Vedat Gün

Katkı Verenler

Ahmet Toköz, Ali Akın Akyol, Alper Fidaner, Alper Şen, Asena Ayhan, Ayşe Uslu, Ayşegül Çelik, Burcu Öztürk, Buse Kılıçkaya, Celal Musaoğlu, Ceren Gamze Yaşar, Ceyhan Temürçü, Elçin Kurbanoğlu, Elois Dhuy, Erdem Ceydilek, Eren Atak, Erhan Akça, Ezgi Tuncel, Ezgi Vardal, Füsün Çiçekoğlu, Gökçer Tahincioğlu, Hatice Kapsuz, İbrahim E. Celal, İlkur Hacısofaoğlu, İnci Gökmen, İnci Koç, İrem, Koray Doğan Urbarlı, M. Uçan, Mehmet Ali Çetinkaya, Mehmet Zeki, Metin Solmaz, Murat Ayvaz, Murat Meriç, Murat Sevinç, Murat Tungal, Müge Yıldırım, Necmettin Yemiş, Nihal Poyraz Temürçü, Oktay İnce, Onur Çelik, Özhan Değirmencioğlu, Pınar Büyükgöral, Rabia Ç. Çavdar, Remzi Altunpolat, Ruşen Özgür Özcan, Seçin Tuncel, Selay Tunç, Selçuk Atalay, Serap Günay, Sinan Yusuf oğlu, Sine Çelik, Sinem Kuzucan, Tuğba Dirican, Tuğba Koyuncu, Ufuk Altınay, Umut Güner, Yaşar Seyman, Zeynep Yağmur

Teşekkürler
Esra Can, Gülistan Aydoğdu, Kaos GL Derneği, Mehmet Özer, Nebiye Merttürk, Neslihan Uyanık, Oktay Ay, Pembe Hayat Derneği, Şehir Plancıları Odası Ankara Şubesi, Yüksel Aksu

Tasarım ve Uygulama
Ezgi Koman, Aktan Acar

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Mehmet Onur Yılmaz

Yayın İdare Merkezi
Kavaklıdere Mah. Tunalıhilmi Cad. No:54/8
06660 Kavaklıdere / ANKARA
Tel - Faks: 0 312 437 76 41
bilgi@gazetesolfasol.com
abone@gazetesolfasol.com

İstanbul Temsilcisi

Alper Şen
İstiklal Cad. 116 Danışman Geçidi
Han Çıkmazı Sok. No: 1
Beyoğlu – İstanbul:
Tel: 0 537 683 94 70

Basım Yeri
Mattek Matbaacılık
Bas. Yay. Tan. San. Tic. Ltd. Şti.
Adakale Sokak No:32/27
Kızılay/Ankara
Tel: 0 312 433 23 10

Basım Tarihi
01.07.2012
ISSN: 1301-8655

Yerel Süreli Yayın
4.000 Adet Basılmıştır

İçi Seni Yakar Dışı Beni

Ankara Alışveriş Festivali Bildiğiniz Gibi Değil!

Bir rüzgardır esti geçti Ankara'da. Bir milyon kişinin Ankara dışından geleceği, yer yerinden oynayacağı iddiaları, Ankara'nın alışverişin de başkent olacağı sloganları arasında başlayan alışveriş festivali neydi, neredeydi anlamadan sonuna yaklaştık. Kaç kişi geldi, ne kadar "döviz" bıraktı bilmiyoruz şimdilik ama bildiğimiz yerden konuşacağız biraz. Nedir bu festival diye, Ankara esnafına sormak için kendimizi sokaklara vurduk.

Kale Esnafı: "Müşterimizi de Festivalimizi de Elimizden Aldılar"

İlk görüştüğümüz esnaf Ankara Kalesi eteklerinde bulunan ünlü hanlardan birisinden. Adını vermek istemedi. Verseydi de yazmazdık herhalde. Cumartesi günüydü, seyrekle kalabalıktan şikayet edilince açıldı konu. "Nasıl gidiyor festival?" dedik, demez olaydık. Bir dokunduk bin ah işittik. Ankara dışından gelen kimse görmediklerini, hanın normal kalabalığının yarısının da zaten

gelmediğini çünkü herkesin yapılan reklamlar yüzünden AVM'lere yöneldiğini söyledi. "Tek iş yaptığımız gün cumartesiydi. Onu da festivalle elimizden böyle aldılar" dedi. Festival kapsamında kalede hemen hiçbir etkinlik yapılmadığını, üstüne üstlük geleneksel hale gelen Kale Festivali'nin de Alışveriş Festivali yapılacak denerek bu yıl iptal edildiğini, festivallerinde de olduklarını belirtti.

Düzenleme Komitesi Büyük Mağaza Sahipleri

Düzenleme komitesinin başkan ve üyelerinin büyük mağaza sahiplerinden oluştuğunu ve festival programına biraz yakından bakılırsa etkinlik planlamasının da bu mağazalara ve yakın çevresine göre yapıldığını söyledi.

Etkinlik Yoksa İndirim de Yok

Görüştüğümüz ikinci esnaf Ulus'ta bir kafe sahibiydi. Festival başlamadan bir iki gün önce iki görevli Ulus esnafını dolaşmışlar. Ellerindeki festival indirim dövizlerine yüzde kaç yazalım diye sormuşlar. Onlar da doğal olarak "burada siz ne yapacaksınız" diye sormuşlar, festilvacilere. Cevap alamadıkları, boş gözlerle bakan

görevlileri kibarca göndermişler, indirim dövizleriyle birlikte.

Hacıbayram'da görüştüğümüz bir başka esnaf da festivalle

birlikte müşterilerin AVM'lere kaçtığından şikayet etti. Öyle görünüyor ki festival adı gibi Ankara Alışveriş Festivali olmadı; daha çok AVM Festivali oldu. Festivalin WEB sitesinde "alışveriş" bölümünde de alt alta sadece AVMlerin sıralanmış olması da bunun bir göstergesi.

AVM İndirimlerinin Çoğu Sahte

Diğer yandan, alışveriş festivalinin müthiş indirimlerle geldiği müjdelendi. Rahat durmadık, onu da araştırdık. Gördük ki kıt kanaat ev geçindirenler yememişler bu müjdeyi. Festival öncesi ve sonrası fiyatları karşılaştıran Nuran Ertürk ve Hatice Yılmaz ile ayrı ayrı konuştuk. Her ikisi de AVMlerdeki indirimlerin sözde olduğunu, pek çok mağazanın önce zam, ardından zamlı fiyatlar üzerinden indirim yaptığını, bunu da utanmadan "büyük indirim" diye sunduklarını belirtti. / Solfasol

19 yıl oldu. Madımak hala yanıyor!

... benim bu dünyada bir yerim olmadı, kuytu gövdeyi saymazsak eğer. gövdem ki varla yok arası, hem varlığa, hem yokluğa değer. ama yüreğim hiç solmadı

metin altıok

Gelin canlar bir olalım, 2 Temmuz Sivas Anması için 2 Temmuz'da Kızılay'da ve 3 Temmuz'da Madımak Otel'i'nin önünde... Bilindiği gibi Pir Sultan Abdal Anma Şenlikleri için Sivas'a davet edilen 33 konuk, konakladıkları Sivas Madımak otelinde, 2 Temmuz 1993'de yakılarak öldürüldü. Olaylar öncesinde tıpkı 1970 öncesi Hatay Kırkhan ya da 1980 öncesinde Malatya, Maraş ve Çorum'da olduğu gibi islami duyguları güçlü halk kesimleri, yapılan yalan haberlerle kışkırtıldı. Önce Kültür Merkezi önünde başlayan olaylar, Alevi cemaatin karşılık vermesi sayesinde ölümle sonuçlanmadıysa da, akşam saatlerinde İslamcı radikallerin kışkırtmaları ile otel önünde tekrar toplanan ve azan kalabalık, Otel ateşe verdi. Güvenlik güçleri kontrolden çıkan kalabalığa karşı etkisiz kaldı. Yargılamalar, zaman aşımı tartışmalarıyla, senelerce sürdü. Yakılan otelin müze yapılması isteğine karşın, bu istek, uzun süre karşılanmadı. Sivas Katliamının 19. yılında Pir Sultan Kültür Derneği, "Madımak Hala Yanıyor, Zaman Aşımı Kararını Tanımıyoruz" diyor ve canlarını, yanan canlar için hep bir olmaya çağırıyor: "Gelin canlar hep bir olalım, mazlumun ahını alalım..."

Sana Dün Bir Seleden Baktım Aziz İstanbul

Aydan Çelik

2010'da
İstanbul, "Avrupa
Kültür Başkenti" seçilince, ona
mütevazı bir armağan verelim dedik.
Sektörün genç ve önde gelen markalarından
Sedona bu armağanın ortaya çıkmasına vesile
oldu.

"Armağan"ın üstündeki bütün
İstanbul imgelerini, bisikletle
"baş göz" ettik.

Hezarfen Ahmet Çelebi'den
ilham alan uçan bisiklet, Ara
Güler karelerinden ilham
alan tramvay-bisiklet, emektar
balıkçının olmasına takılan
bisiklet, o bisikletin kuytu
bir yerine saklanmış kedici, o
kedici'ye doğru Velosipet ile yola
koyulmuş setresi uzun,
gömleği kolalı katip...
Ve daha bir sürü
Dersaadet imgesi...

Bisiklet
beklediğimizin

çok üstünde

bir ilgi gördü. "Sanat Fuarı"ndan
"Design Week'e, şenliklerinden müzelere,
bisikletseverlerden koleksiyonerlere kadar her
yerden talep geldi.

Ama küçük bir sorunumuz vardı. Elimizde sadece 4 bisiklet
vardı. (Onlardan birisi halen Rahmi Koç Müzesi'nde,
diğeri Adalar Müzesi'nde.)

2012'de firmayla birlikte
"İstanbul'un artık
sokaklara inmesine"
karar verdik. Ancak
bu daha "ulaşılabilir" bir
şey olmalıydı. İlk yaptığımız
karbon fiber ve bir el
çantasından daha hafif
olan model, aşağı yukarı
bir yerli araba fiyatına
denk geliyordu.
(Frenkler

boşuna

"dream-machine"
demiyorlar bu oyuncaklara)

Velhasıl şimdi hem daha uygun bir
bütçeyle alınabilecek, hem de kullanımı
daha kolay bir melez/şehir bisikleti olarak
sokaklara iniyoruz.

Kimbilir belki
Solfasol'un
keçisiyle birlikte
Ankara'da da fink atarız.
www.istanbulsedona.com

**SOLFASOL'E
ABONE
OLMAK
İSTER MİSİNİZ?**

Solfasol, doğrudan satış yanında destekçi abone ve abonelerinin katkılarıyla yayın hayatına devam etmeyi, tüm Ankaralıları, Ankara'nın sokaklarına, meydanlarına, üniversitelerine, kahvelerine, parklarına, kitapçılarına; en uzak köşesine kadar; sonra sesimiz ve gücümüz nereye kadar yeter ise oraya kadar ulaşmayı hedeflemektedir. Solfasol'e kişisel ya da kurumsal destekçi ve abone olmak için e-postanızı bekliyoruz: abone@gazetesolfasol.com Katkı, görüş ve önerileriniz için bize yazın: bilgi@gazetesolfasol.com www.gazetesolfasol.com